

Százszorszép Óvoda 6087 Dunavecse, Honvéd u.22.

Tel: 70-315-4088 e-mail címe: ovodadunavecse@gmail.com

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Intézmény OM azonosítója: 027641	Készítette: A Százszorszép Óvoda nevelőtestülete
Legitimációs eljárás – Az érvényességet igazoló aláírások:	
67-B/2025 határozatszámom elfogadta: Hollósiné Szöllősi Ildikó nevelőtestület nevében aláírás Boros Noémi alkalmazottak nevében aláírás	Véleménynyilvánítók: Kovácsné Göndöcz Viktória SZMK nevében aláírás
67-B/2025 Határozatszámom jóváhagyta: Gugyella Mariann Óvodaigazgató P.h.	
Egyetértését kinyilvánító: Vörös Sándor Fenntartó	
Hatályos: 2025.10.01.	
A dokumentum jellege: nyilvános Megtalálható: www.dunavecse.hu	
Verziószám: 2 /1 eredeti példány	

Tartalomjegyzék

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere.....	5. oldal
1. Bevezető	6. oldal
2. Óvoda adata	9. oldal
3. Helyzetelemzés.....	16. oldal
3. 1. Óvodánk természeti sajátosságai	20. oldal
3. 2. Óvodánk társadalmi sajátosságai.....	20. oldal
3. 3. Az óvoda személyi feltételei	21. oldal
3. 4. Az óvoda tárgyi feltételei	22. oldal
3. 5. Eszközrendszer.....	23. oldal
3.6. Az óvodai élet szervezése	23. oldal
3. 6.1. Az óvoda csoportszerkezete	23. oldal
3.6.2. Napirend.....	24. oldal
3.6.3. Hetirend.....	25. oldal
4. Alapelveink, értékrendszerünk.....	26. oldal
5. Óvodaképünk.....	27. oldal
6. Gyermekképünk	29. oldal
7. Pedagóguskép, pedagógusattitűdök	31. oldal
8. Dajkai attitűd	33. oldal
8.1. Pedagógiai asszisztens attitűdjei	33. oldal
9. Célunk.....	34. oldal
10. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	36. oldal
10. 1. Egészségnevelés.....	36. oldal
10. 2. Egészségfejlesztési program	37. oldal
10. 3. Környezettudatosság	38. oldal
11. Fő feladataink	39. oldal
11. 1. Az egészséges életmód alakítása	39. oldal
11. 1. 1. Környezettudatos magatartás megalapozása	41. oldal
11. 1. 2. Az óvoda egészségvédelemmel kapcsolatos teendői	43. oldal
11. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	45. oldal

11. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	48. oldal
12. Az óvodai élet tevékenységformái.....	52. oldal
12. 1. Játék.....	52. oldal
12. 2. Verselés, mesélés.....	57. oldal
12. 3. Ének, zene, népi játék, tánc	61. oldal
12. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	64. oldal
12. 5. Mindennapos mozgás.....	67. oldal
12. 6. A külső világ tevékeny megismerése	71. oldal
12. 7. Matematika.....	75. oldal
12. 8. Munka jellegű tevékenységek.....	77. oldal
12. 9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	78. oldal
13. Ünnepeink, hagyományaink, megemlékezéseink	82. oldal
14. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek – sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, kiemelten tehetséges, hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek - egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése.....	86. oldal
15. Kapcsolataink.....	88. oldal
15. 1. Óvoda–család együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	88. oldal
15. 1. 1. Intervenciós gyakorlat: a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásai	90. oldal
15. 2. Óvoda – bölcsőde	93. oldal
15.3 Óvoda- iskolák	93. oldal
15. 4. Óvoda egyéb kapcsolatai.....	94. oldal
16. Gyermekvédelmi feladatok	96. oldal
17. Az intézmény speciális szolgáltatásai	99. oldal
18. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	99. oldal
19. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	100. oldal
20. Dokumentációs rendszerünk.....	102. oldal
20. 1. Az óvodaigazgató éves pedagógiai működési terve	102. oldal
20. 2. Óvodapedagógus dokumentációja	102. oldal
20. Összegzés.....	108. oldal
21. Felhasznált szakirodalom.....	109. oldal
22. Záró rendelkezések.....	111. oldal
23. 1. A Pedagógiai Program nyilvánossága	111. oldal

23. 1. 1. A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje	111. oldal
23. 1. 2. Hozzáférhető elhelyezés biztosítása	111. oldal
23. 1. 3. A tájékoztatás kérés, és erre a tájékoztatás adás rendje	111. oldal
23. 2. A Pedagógiai Program hatálya, hatályba lépése.....	111. oldal
23. 2. 1. A felülvizsgálat rendje.....	111. oldal
23. 2. 2. A Pedagógiai Program érvényességi ideje	111. oldal
23. 2. 3. A Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai	111. oldal
Nyilvánosságra hozatal	112. oldal
24. Legitimációs záradék	112. oldal
Mellékletek.....	113. oldal

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról és annak módosításáról szóló 137/2018. (VII.25.) kormányrendelet
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról és annak módosításáról szóló 77/2025 (IV.15.) kormányrendelet
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 419/2024. (XII. 23.) kormányrendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII.30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. törvény a Gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról
- 2008. évi XXXI. törvény az esélyegyenlőség érvényesítésének közoktatásban történő előmozdítását szolgáló egyes törvények módosításáról
- 26/1997. (IX.3.) NM rendelet az iskola – egészségügyi ellátásról
- 77/2025. (IV.15.) Kormányrendelet
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok, fenntartói határozatok

1. Bevezető

„Kis lak áll a nagy Duna mentében; Oh, mi drága e lakocska nékem!

Könnyben úszik két szemem pillája, Valahányszor emlékszem reája.”

/ Petőfi Sándor: Távolból/

Városunkban itt az óvodában sokat teszünk a gyermekekért. Szeretnek ide járni, a sok játék adta lehetőség, a barátságok kialakulásával nap, mint nap sikerül erősíteni azokat a kompetenciákat, amelyekkel egymással, és a felnőttekkel megtanulnak kapcsolatokat teremteni.

Óvodánkban fontos a gyermekek felé irányuló SZERETET. A családi nevelésre alapozva boldog, kiegyensúlyozott gyermekek nevelése a célunk.

A tevékenységközpontú program eszmeiségére alapozva, valamint a környezeti nevelés elsődlegességét kihangsúlyozva középpontba állítjuk a gyermeki tevékenységekre épülő nevelést, a tevékenységeken keresztül, a tevékenységek által történő nevelést. Óvodánk a pedagógiai célok és feladatok középpontjába az együttműködési és érintkezési képességeket állítja a családi nevelésre alapozva. Ezen kívül, szeretnénk, hogy minden gyermek jól érezze magát az óvodánkban, és mindennap várja az óvodába érkezést.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Biztosítjuk az **egyenlő hozzáférést**, ezzel csökkentve a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyerekek körében az **esélyegyenlőtlenségeket**. Óvodánk tiszteletben tartja az emberi és gyermeki jogokat, nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul. Minden gyermekünk színvonalas nevelésben részesül az intézményben töltött idő alatt.

Óvodánk udvarai tágasak, télen-nyáron megfelelő helyek kialakításával biztosítjuk a szabad levegőn való tartózkodást, játékot a gyerekek maximális mozgásigényének kielégítésére. Mindezt olyan környezetben, ahol sok a zöld füves rész, nagy homokozók vannak,

korszerű mászóakák, triciklik, rollerek, biciklik állnak a gyerekek rendelkezésére. Eső esetén a fedett teraszok jó lehetőséget adnak a mindennapos levegőzésre.

Óvodapedagógusaink számára legfőbb érték a GYEREK. Mindenkit az elfogadás, a szeretet és a megbecsülés jegyében nevelünk. Segítjük a képességek kibontakozását, és a komplex személyiség fejlesztésére törekszünk. Nevelési programunkkal olyan lehetőséget biztosítunk gyermekeinknek, ahol megismerhetik saját képességeiket, lehetőségeiket, korlátaikat, ezzel segítve saját egyéni előrehaladásukat, egyéni fejlődésük pozitív alakulását.

Változatos tevékenységek során lehetőség adódik a felzárkóztatásra, tehetséggondozásra egyaránt.

Óvodapedagógusaink célul és feladatul tűzték ki, hogy a családokkal egyre szorosabban **együttműködve** neveljük a gyerekeket, esetenként csökkentve a hátrányokat. A közös élmények, a közös programok, rendezvények közelebb hoznak bennünket egymáshoz. Arra törekszünk, hogy legyenek partnereink a szülők, értesítendő hozzátartozók a problémák kezelésében, hiszen minőségi munkát csak így végezhetünk. Kiemelt feladatunknak tartjuk, és mindkét fél részéről ez kölcsönös felelősség a gyermekek nevelése, fejlesztése érdekében.

Az óvodánk fennállásának 100. évfordulójára a Százszorszép nevet választottuk. Óvodánk két épületben működik. Az I. sz. öreg, patinás épületünk közvetlenül a Duna- parton található, ahol a szomszéd két települést kiépített kerékpárút köti össze. Így a Pentele –híd is könnyen megközelíthetővé vált.

A II. sz. épületet 2013-2014-ben DAOP-4.2.1.-11-2012-0031 pályázat által került felújításra, korszerűsítésre, bővítésre.

Egy új csoporttal, tornaszobával, új fejlesztőszobával gazdagodott az óvoda, valamint a tetőtér beépítésével lehetőség volt vezetői iroda, teakonyha kialakítására.

Az óvoda mellett parkoló is épült, így biztonságosabbá vált a gyerekek szállítása is. Emellett szükség volt az udvar átalakítására is.

Az I. sz. épület felújítása, korszerűsítése 2017 nyarán kezdődött a Dunavecse Város Önkormányzata által benyújtott TOP-1.4.1-15bk1-2016-00012 pályázati projekt keretében. Sor került a tető héjazat cseréjére, mozgáskorlátozott rámpa biztonságosabbá tételére, mozgáskorlátozott mosdó kialakítására, az elektromos hálózat, vízellátó rendszer, és a

csoportszobák, kiszolgálóhelyiségek felújítása mellett. Megtörtént az épület külső szigetelése, és csodálatos új fedett teraszt is kapott az óvoda.

Mindez a gyermekek, s dolgozóink komfortérzetét is növelik, hiszen egy szép, korszerű, világos környezetben zajlik az óvodai élet.

2020 – ban A TOP-3.2.1-16-BK1-2017-00076 azonosító számú pályázatnak köszönhetően Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Dunavecse Városában projekt révén mindkét épületünkön napelemek lettek felszerelve.

Intézményünk vállalja az **integrált oktatást és nevelést**, ami magában foglalja a többi gyermekkel együtt nevelhető testi, érzékszervi, enyhe érzékszervi, enyhe értelmi, beszéd fogyatékos gyermekek ellátását is.

Az intézmény biztosítja:

- a logopédiai ellátást
- Gyógypedagógusok foglalkoznak a Sajátos Nevelési Igényű gyerekekkel, akiket a szakértői bizottság fejlesztésre javasol, és szakvéleménnyel rendelkeznek.
- a Beilleszkedési-, Tanulási-, Magatartási Nehézségekkel küzdő tanulók ellátását
- lehetőség van az óvodában a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat

Kunszentmiklósi Tagintézménye keretein belül szükség szerint mozgásfejlesztésre. Az integrált neveléssel magasabb szintre emeltük a **különbözőségek elfogadását**, mind önmagunk, mind pedig gyermekeink körében.

A játék fejlesztő értékét felhasználva juttatjuk a gyermekeket újabb és újabb élményekhez, tapasztalatokhoz, lehetőséget biztosítva a spontán megismerés, kíváncsiság, egyéni képességek optimális fejlődésére.

Munkánk során nap mint nap bizonyítjuk pedagógiai optimizmusunkat, toleranciánkat, nyitottságunkat, lelkiismeretes pedagógiai elszántságunkat a társadalmi elvárásoknak, valamint a **gyermek és ifjúságvédelemnek** megfelelően. Türelemmel, kedvességgel fordulunk gyermekeink felé.

2. Óvoda adatai

Az óvoda hivatalos elnevezése:

SZÁZSZORSZÉP ÓVODA

Az óvoda címe, telefonszáma:

6087 DUNAVECSE, HONVÉD U.22. 70/ 315-40-88

Az óvoda fenntartója, címe, telefonszáma:

DUNAVECSE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

6087 DUNAVECSE, FŐ U. 43. 78/ 437 – 116; -117

Az óvodához tartozó telephely neve, címe, telefonszáma:

SZÁZSZORSZÉP ÓVODA

6087 DUNAVECSE, ZRÍNYI U. 6. 70/ 477-34-49

Az óvodai csoportok száma: 7

Az Pedagógiai Program alkotója

SZÁZSZORSZÉP ÓVODA NEVELŐTESTÜLETE

A Pedagógiai Program elfogadója:

Gugyella Mariann, ÓVODAIGAZGATÓ

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:

Pedagógiai Programunk Magyarország Alaptörvényének értékeit és a Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettségeket figyelembe vevő Óvodai nevelés országos alapprogram alapján került megírásra.

A nevelés nyelve: magyar

A hitoktatás lehetőségét biztosítjuk a történelmi egyházaknak. Jelenleg a katolikus és a református egyház él ezzel a lehetőséggel.

Minden évben vannak tehetséges gyermekeink, akiknek képességeit igyekszünk még külön is kibontakoztatni.

Alapító okirat

módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) és (3) bekezdése alapján a Százszorszép Óvoda alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

1.1.A költségvetési szerv

1.1.1.megnevezése: Százszorszép Óvoda

1.1.2.rövidített neve: Százszorszép Óvoda

1.2.A költségvetési szerv

1.2.1.székhelye: Dunavecse, Honvéd utca 22.

1.2.2.telephelye(i):

	telephely megnevezése	telephely címe
1	óvoda	Dunavecse, Zrínyi u. 6.

2.A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

2.1.A költségvetési szerv alapításának dátuma: 1997. augusztus 1.

2.2.A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv

2.2.1.megnevezése: Dunavecse Város Önkormányzata

2.2.2.székhelye: Dunavecse, Fő út 43.

3.A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

3.1.A költségvetési szerv irányító szervének

3.1.1.megnevezése: Dunavecse Város Önkormányzata

3.1.2.székhelye: Dunavecse, Fő út 43.

3.2.A költségvetési szerv fenntartójának

3.2.1.megnevezése: Dunavecse Város Önkormányzata

3.2.2.székhelye: Dunavecse, Fő út 43.

4.A költségvetési szerv tevékenysége

4.1.A költségvetési szerv közfeladata: óvodai nevelés

4.2.A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	851020

4.3.A költségvetési szerv alaptevékenysége:

Az intézmény ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel együtt azonos óvodai csoportban az alábbi kategóriák szerint:

- Kevert specifikus fejlődési zavar
- Megismerő funkciók rendellenessége
- Egyéb pszichés fejlődési zavar
- Tanulási zavar veszélyeztetettség
- Aktivitás és a figyelem zavara
- Beszédészlelési és beszédmegértési folyamatok elmaradása
- A motoros funkciók specifikus fejlődési zavarai Az intézmény biztosítja:
- A logopédiai ellátást
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók ellátást.

4.4.A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	091110	Óvodai nevelés ellátás szakmai feladatai
2	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai.
3	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

4.5.A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Dunavecse település közigazgatási területe

4.6.A költségvetési szerv vállalkozási tevékenységének felső határa: Helyiségek bérbeadása. E tevékenységből származó bevétele a költségvetés tervezett összkiadásához viszonyítva 0,4 % mértéket érhet el.

5.A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1.A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje: Az óvodavezetőjét nyilvános pályázati eljárásban Dunavecse Város Önkormányzat Képviselő-testülete nevezi ki legfeljebb 5 évig terjedő határozott időtartamra, köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban, a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvényt, valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet rendelkezései alapján. Az egyéb munkáltatói jogokat: Dunavecse Város Polgármestere gyakorolja. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 84. (9) bekezdés c. pontja alapján az intézmény vezetőjének megbízásával, megbízásának visszavonásával összefüggő döntéshez szükséges beszerezni az érintett települési nemzeti önkormányzat egyetértését.

5.2.A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	Köznevelési foglalkoztatotti jogviszony	A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény, a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet
2	munkaviszony	Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
3	Megbízási jogviszony	Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény

6.A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

6.1.A köznevelési intézmény

6.1.1.típusa: óvoda

6.1.2.alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: óvodai nevelés

6.1.3.gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: Dunavecse Város Önkormányzata által megállapított éves költségvetés alapján gazdálkodó, gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv. A költségvetési szerv gazdálkodását a Dunavecsei Polgármesteri Hivatal látja el (címe: 6087 Dunavecse, Fő út 43.)

6.2.A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

	feladatellátási hely megnevezése	alapfeladat megnevezése	munkarend megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Százszorszép Óvoda, Dunavecse, Honvéd u. 22.	óvodai nevelés	...	99
2	Százszorszép Óvoda, Dunavecse, Zrínyi u. 6.	óvodai nevelés	...	73

6.2.A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	6087 Dunavecse, Honvéd u. 22.	1166	használati	óvoda
2	6087 Dunavecse, Zrínyi u. 6.	25/1	használati	Óvoda

7.Záró rendelkezés

Jelen alapító okiratot 2024. január 1.napjától kell alkalmazni, ezzel egyidejűleg a költségvetési szerv 2014. augusztus 4. napján kelt alapító okiratot visszavonom.

Kelt: Dunavecse," időbélyegző szerint"

P.H.

Vörös Sándor

3. Helyzetelemzés

Óvodánk két épületben működik, az egyik több mint 100 éves, a másik 50. Egy irányítás alatt áll, 172 férőhelyes, amit a szülői igények alapján a törvényi szabályozásoknak megfelelően alakítunk. A csoportok száma 7.

Gyermekeink szeretnek óvodába járni, ez derül ki méréseinkből, ezt szeretnénk megtartani az elkövetkező években is.

A **Városi Intézkedési terv része az Esélyegyenlőségi terv**, amelynek létrejöttével felvállaltuk, hogy óvodai pedagógiai munkánk hatékonyabban biztosítsa a hátrányos helyzetűek eredményes nevelését, oktatását. A szociális hátrányok kompenzálásával kívánjuk segíteni fejlődésüket: ezzel biztosítjuk esélyegyenlőségüket. Legfontosabb alapelveként fogalmaztuk meg a gyermekszerepet, gyermekközpontúságot, különbözőségek elfogadását, a gyerekek személyiségfejlődésének biztosítását, értesítendő hozzátartozói jogok tiszteletben tartását, a gyerekek egyéni képességeinek kibontakoztatását, az egyéni eltérő fejlődési tempó figyelembevételét. Az egyéni bánásmód elvét figyelembe véve intézményünk a saját és a munkavállalók érdekeit figyelembe véve, azokat egyeztetve olyan munkafeltételeket, munkakörülményeket, munkahelyi légkört alakít ki, amelyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzéséhez és megerősítéséhez hozzájárulnak

Épületeink megfelelő komforttal rendelkeznek, vonzó, tiszta, esztétikus külső és belső környezet fogadja az **eltérő szociokulturális** helyzetű családok gyermekeit. Városunkban van bölcsőde, ezért a 3 évet betöltött gyermekeket fogadjuk intézményünkben. Minden gyerek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést, valamint a törvényi előírásoknak megfelelően szükség esetén 2, 5 éves kortól biztosítjuk a gyerekek óvodai ellátását. Az év folyamán a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeket felvesszük az óvodába.

Pedagógus Továbbképzések:

A törvényi előírásoknak megfelelően 4 fő már minősített óvodapedagógus.

A 2023-2024-as nevelési évtől 1 fő pedagógiai asszisztensünk az Eötvös József Főiskolában, óvodapedagógus szakon kezdte meg tanulmányait, tanulmányi szerződéssel.

2025/2026 -os nevelési évtől 1 fő pedagógiai asszisztensünk az Eötvös József Főiskolában, óvodapedagógus szakon kezdte meg tanulmányait, tanulmányi szerződéssel.

1 fő óvodapedagógusunk a Széchenyi Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai Humán – és Társadalmi Kar, gyógypedagógiai szakán kezdte meg tanulmányait, tanulmányi szerződéssel.

A Munkavédelmi képviselő teljesíti a számára előírt évenkénti 8 órás továbbképzést. Nevelőmunkát segítő kollégáink számára minden évben biztosítjuk a lehetőséget, hogy a MÓD-SZER-TÁR Oktatásszervező és Tanácsadó által szervezett továbbképzésen mindenki részt vehessen.

Az továbbképzési ciklusok teljesítései folyamatosak.

Folyamatosan nyomon követjük a törvényi változásokat, ennek megfelelően módosítjuk minden évben a Házirendet, a Szervezeti és Működési Szabályzatot, ami tartalmazza a belső ellenőrzési szabályzatot is. A munkaköri leírásokat az aktuális év feladatainak feleltetjük meg.

3 évig működtettük az **Intézményi Minőségirányítási Programot**.

Ekkor indultunk a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek támogatását, segítségét célzó integrációs pályázaton.

Ennek érdekében dolgoztuk ki a problémák megoldására a programunkat, mert az elmúlt időszak helyzete megoldást várt tőlünk. **Integrációs Programot** is készítettünk, igyekeztünk jobban odafigyelni ezekre a gyerekekre. Ennek keretében a beóvodáztatási arány növelését, az óvoda-iskola átmenetet, és a hiányzások minimalizálását céloztuk meg. Az odafigyeléssel, a KESZI Család – és Gyermekjóléti Szolgálattal közösen a jelzőrendszer működtetésével hatékonyabb lett a munkánk. Felvállaljuk ezeknek a gyerekeknek a helyzetének jobbítását óvodai szinten, szándékunkban áll minden évben pályázni, segíteni őket.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek problémái összetettek. Sokuknál a szociális környezetből eredő hiányosságokat is nekünk kell kompenzálni. A magatartászavaros gyerekek számára megfelelő mozgásteret és lehetőséget biztosítunk, illetve amikor számukra már a „környezet” hatása túl fárasztó, akkor elkülönült játékra is lehetőséget biztosítunk. Minden esetben az egyéni bánásmódot részesítjük előnyben.

Míg több településen megjelenik az iskolásítás problémája, nálunk pozitív jellegű kapcsolat alakult ki a helyi intézmények között.

A gyermekvédelmi törvény változásának értelmében a beíratott gyermekek az 1997. évi XXXI. Törvény értelmében folyamatos óvodai látogatás esetén óvodáztatási támogatást kaphatnak, amennyiben rendszeres gyermekvédelmi támogatásban is részesülnek.

A gyermeki és szülői, értesítendő hozzátartozói jogokat tiszteletben tartjuk. A túlzott, realitást túllépő igényeket igyekszünk úgy kezelni, hogy minden esetben a gyermek érdekét és a program szellemiségét tartjuk szem előtt. A pozitív partneri mérések ellenére néha egy-egy irreálisnak látszó szülői igényt kellene figyelembe venni, ami a programunk szellemiségét veszélyezteti. Ilyen esetben mindig a gyerekek mindenképp felett álló érdekét vesszük figyelembe.

Az iskolakezdés a gyermek életének egyik legjelentősebb fordulópontja. Az indulás meghatározza iskolai pályafutását, ami későbbiekben egész életére kihat. Ha nem megfelelő időben történik a beiskolázás, vagy ha a fejletlen képességek, pszichés problémák korrekciója nem történik meg, annak hosszú távú negatív következményei lehetnek: tanulási nehézség, beilleszkedési, magatartási problémák, érzelmi, pszichés tünetek.

Az **iskolaérettség összetett fogalom**, a gyermek egész személyiségének fejlettségét foglalja magába. A gyermeknek testileg, pszichés és szociális szempontból egyaránt alkalmasnak kell lennie az iskolai élet megkezdésére.

A nemzeti köznevelési törvény szerint: „A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki, és a függő hatályú döntésben nem kell rendelkezni a kérelmezett jog gyakorlásáról. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség.

Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. A bíróság eljárására alkalmazni kell a (6b)-(6f) bekezdésében foglaltakat.”

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez iskolai előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket az előző utalás alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola – előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében. a gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Minden gyermek egyéni fejlesztése év eleji megfigyelésekkel kezdődik, a szorgalmi időszakban folyamatos, saját csoportban történik.

A **sajátos nevelési igényű, beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő** gyermekekre különös gondot fordítunk. Nemcsak a szakembereket biztosítjuk számukra, hanem a csoportokban is az óvodapedagógusok lehetőségeinkhez képest, egyénileg fejlesztik a gyerekeket, szakemberek útmutatása alapján, hogy hátrányaikat kompenzáljuk, és beintegráljuk őket a csoportokba.

A **hátrányos**, és **halmozottan hátrányos** helyzetű gyerekek esetében kiemelten figyelünk az érzelmi, szociális, biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi, odafigyelő, toleráns légkör biztosítására.

Minden évben vannak **tehetséges gyermekeink**, igyekszünk őket felismerni, s támogatni.

3.1. Óvodánk természeti sajátosságai

Dunavecse város közvetlenül a Duna bal partján fekszik, határa is erre támaszkodik. Vecsét megközelíteni vagy elhagyni a Pestet Bajával összekötő 513-as úton lehet a legkönnyebben.

A Pentele –híd megépülésével, ami Dunaújvárossal köti össze lakóhelyünket, sor került az elkerülő úthálózat kiépítésére. Mivel csökkent a Dunavecsén áthaladó járműforgalom, így e téren kisebb lett a város levegőszennyezettsége.

Dunavecse belterülete a Duna medrénél magasabban fekszik, a korábbi századokban kőgát védte. Az áradások miatt a védekezés nem volt könnyű. Mára jó minőségű gátrendszer védi a várost a tavaszi nagy levonuló hóolvadás idején, és egyéb megemelkedő víz alkalmával. Jelentős a Dunán megjelenő hajóforgalom.

A Duna-parton végighúzódó ártéri erdő biztosítja a „levegőszűrés” egy részét. A szennyvíztisztító üzem megépülésével sokat javult a Duna vízminősége. A városban most is jelentős az állattartással, kertészkedéssel foglalkozó emberek száma.

Városunkban szép parkok találhatók, melyekben a különböző emlékművek is méltó helyet kaptak: Petőfi emlékház, Petőfi szobor, Petőfi-stáció, Kopjafák, Hősök szobra (Honvéd ősi emlékmű, Makovecz Imre emlékmű, Aradi vértanúk emlékműve, Nagy Pál emlékháza, Vikár Béla emlékműve, Faun szobor, Szent István szobor.

3.2. Óvodánk társadalmi sajátosságai

Dunavecse lakosainak száma 3878 fő. A mezőgazdasági és ipari üzemek nagyrészt átalakultak, jelentősen kevesebb embert foglalkoztatnak.

A híd megépülésével több lett a munkahelyi elvándorlás.

Óvodánk **nyitvatartási ideje** biztosítja a szülők, értesítendő hozzátartozók munkába állását. Sajnos, óvodánkban egyre több kevésbé súlyos valamilyen részképesség zavarral, magatartás zavarral, tartós egészségügyi problémával küzdő gyerek kerül be, így egyre hangsúlyosabbá válik az integrált nevelés. Ennek érdekében készítettük el 2007-ben az esélyegyenlőséget és integrációt segítő képesség kibontakoztató fejlesztőprogramot a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek érdekében.

A 2016-2017-es nevelési évtől a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézménye ellátásában prevenció, szűrés és fejlesztés is történik óvodánkban.

Intézményeinkben, hivatalokban, üzletekben mindenki végzettségének megfelelő munkakörben dolgozik.

3.3. Az óvoda személyi feltételei

Az óvoda dolgozói	Jelenleg
Felsőfokú végzettségű óvodapedagógus	13 fő
Szakvizsgázott óvodapedagógus	4 fő
Szakképzett dajkák	7 fő
Fejlesztő pedagógus	2 fő
Pedagógiai asszisztens	5 fő
Óvodatitkár	1 fő
Portfóliót írt, minősült	4 fő
Gyakornok	2 fő

Óvodánkban a nevelők és a nevelést közvetlenül segítő munkatársak létszáma megfelelő. Az integrált nevelés keretében segíti az óvodai nevelő munkánkat: logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus. A Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézményéhez tartozunk 2010. január elsejétől a nevelési tanácsadás keretében.

Kettő **fejlesztő pedagógus** szakemberünk van, akik évente 25-30 gyerekkel foglalkoznak, a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézménye véleménye alapján.

Logopédus megfelelő óraszámban foglalkozik a gyerekekkel, akiknek erre szükségük van, elsősorban nagycsoportosokkal. Természetesen az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek segítségével számítunk a szülők, értesítendő hozzátartozók támogató szerepére is / otthoni gyakorlás /

Gyógypedagógusok heti 12 órában foglalkoznak a gyerekekkel, 6 óra kognitív, 4 óra logopédiai, és 2 óra mozgásfejlesztést biztosítva a sajátos nevelési igényű gyermekeknek a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kecskeméti Szakértői Bizottság véleménye alapján.

Az óvodapedagógusok **házi bemutatókon**, hospitálásokon vesznek részt a munkájukat segítő továbbképzéseken kívül.

Dramajáték tanfolyamot végzett három óvodapedagógus, közülük egy szakvizsgát is tett 2017-ben. Ők ezt is felhasználva teremtik meg e sokszínű játéklehetőséggel, az indirekt játékirányítással a tevékenységközpontú óvodai élet lehetőségeit /a lehetőség kifejtése a Játék fejezetben található/.

A nevelő, oktató munkát segítő kollégáink minden évben a munkájukat segítő csoportos, ill. egyéni értekezleteken, beszélgetéseken vesznek részt, mely elősegíti munkájuk hatékonyságát. Ismerik a Kémiai biztonsági, a Tűzvédelmi szabályokat, a HACCP, Rovar-és rágcsálóirtás szabályait. Munkájukat a szabályoknak megfelelően végzik.

A **befogadó nevelés** kialakítása az óvoda nevelőközösségének folyamatos együttműködését, összehangolt munkáját teszi szükségessé.

3.4. Tárgyi feltételek

Óvodánk két épületben, hét csoporttal működik. Mindkét épület óvodának épült. Az egyik már elmúlt 100 éves, a másik épület több, mint 50 éves. A II. számú épület DAOP 4.2.1-112012-0031 pályázat során felújításra került- lásd 8. Oldal.

Az I. sz. épület felújítása 2017 nyarán kezdődött a TOP-1.4.1-15-BK1-2016-00012 pályázat, valamint Önkormányzati támogatás által.

Óvodáink gázfűtésesek, a szennyvízelvezetés is megoldott.

Az ételt a Városi Zöldségfeldolgozó és Főzőkonyháról kapjuk naponta.

Az óvodai dolgozók számára biztosított a megfelelő **munkakörnyezet**.

A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Tegye lehetővé mozgás – és játékgigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül. Óvodánkban a gyermekek által használt bútorok, eszközök minősége megfelel a **biztonsági előírásoknak**, mindenki számára hozzáférhető, jó minőségű. Ezek beszerzését továbbra is többnyire pályázatok útján oldjuk meg.

Udvaraink tágasak: árnyékos és napos helyeken is tudnak játszani a gyerekeink. Udvari játékaink az Eu szabványnak **megfelelő tanúsítvánnyal** rendelkeznek.

A szülőkkel, értesítendő hozzátartozókkal **történő** hosszabb **beszélgetések**, a **Fogadó óra** a Házi rendben rögzítettek szerint a nevelői szobában történnek mindkét épületben.

Óvodánkban az **optimális** tárgyi feltételek biztosítása jó szinten van.

3.5. Eszközrendszerünk, összevetve az eszköznormával

Az eszközjegyzék hiányzó részei

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Hiányzó mennyiség /db
Tornaszoba	1	1
Orvosi szoba	2	0
Tornaszobában egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	Három gyerek egyidejű foglalkoztatásához	6
Játszóudvaron homokozó	óvodánként 1	5
- takaróháló	óvodánként 1	5
Könyvtári dokumentum	500	300
Szennyes ruha tároló helyiség	Óvodánként 1	1
Mosott ruha tároló helyiség	Óvodánként 1	1

3.6. Az óvodai élet szervezése

3.6.1. Az óvoda csoportszerkezete

Óvodánkban a törvénynek megfelelő időpontban történik az új gyermekek beiratkozása. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A felvételtől az óvodavezető dönt. Ezt követően döntünk a csoportok homogén vagy heterogén voltáról, amelynél figyelembe vesszük a halmozottan hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű gyerekek %-os elosztását, a törvénynek, és az integrált nevelésnek megfelelően. Az elhelyezés a kor szerinti megoszlás, a lakhely és a szülők, értesítendő hozzátartozók igényét figyelembe véve alakul.

Az óvodapedagógusi párokat úgy határozzuk meg, hogy alapvető személyiségjegyeikkel, a gyermekek felé irányuló elvárásaikkal, szakmai felkészültségükkel a leghatékonyabban tudjanak együttműködni.

Az **óvoda nyitvatartása** biztosítja a szülők, értesítendő hozzátartozók munkába állásának lehetőségét.

Céltudatos tervezéssel alakítjuk ki a gyermekek hetirendjét, illetve napirendjét. Ez a szervezeti keret biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai környezetet. Ügyelünk arra, hogy a mozgásos tevékenységek, a **szabad játék** és a pihenés megfelelő arányban szerepeljen tervünkben, valamint figyelembe vesszük a gyermekek igényét a szabad levegőn való hosszabb tartózkodásra.

Természetesen a legtöbb időt a napirendben a játék kapja. A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható az évszakok, és a tervezett vagy váratlan események hatására.

3.6.2. Napirend

- 5.30 - 9.30 Játék, szabad játék, játékidőben szervezett kötött ill. kötetlen tevékenységi formák saját csoportban
- 9.30 - 10.00 Mozgás, gondozási tevékenységek, tízórai
- 10.00 - 10.45 Szabad játék, játékidőben szervezett kötött, ill. kötetlen tevékenységek
- 10. 45 - 12.00 Játék a szabadban, séták, kirándulások
- 12.00 - 13.00 Tisztálkodási teendők, ebédhez készülődés, ebéd
- 13.00 - 15.00 Pihenés mesével, altatóval
- 15.00 - 15.45 Testápolási teendők, uzsonna
- 15.45 - 17.30 Szabad játék, egyéb szabadon választott tevékenység

A napirend összeállításánál ügyelünk arra, hogy elegendő idő jusson a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek, javaslatok meghallgatására, kipróbálására, közös megvitatására.

3.6.3 Hetirend

Az óvoda által szervezett tevékenységek, foglalkozások

		kiscsoport	középső csoport	nagycsoport
Mindennapos mozgás	kötött, ill. kötetlen	5-15 perc hetente 1 x	20-25 perc hetente 1 x	25-35 perc hetente 2 x
Verselés, mesélés	kötött, ill. kötetlen	5-15 perc mindennap	20-25 perc mindennap	25-35 perc mindennap
Ének, zene, népi játék, tánc	kötött, ill. kötetlen	5-15 perc hetente 1 x	20-25 perc hetente 1 x	25-35 perc hetente 1 x
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	kötött, ill. kötetlen	5-15 perc hetente 1 x	20-25 perc hetente 1 x	25-35 perc hetente 1 x
Külső világ tevékeny megismerése	kötött, ill. kötetlen	5-15 perc hetente 1 x	20-25 perc hetente 1 x	25-35 perc hetente 1 x
Matematika	kötött, ill. kötetlen	-	20-25 perc hetente 1 x	25-35 perc hetente 1 x; nagycsoport II. félévében kötelező

A kötelező dokumentációkat az OviKrétában központilag vezetik az óvodapedagógusok.

4. Alapelveink, értékrendszerünk

- Óvodánkban elismerjük a játék elsődlegességét, hiszen a játékban adódik a legtöbb lehetőség a gyermek fejlődésére, fejlesztésére.
- A játék tegye lehetővé az érzelmi viszonyulásokat, viselkedést, és az értelmi képességek egységét / pl. késleltetés képessége, problémamegoldás, helyzetfelismerés/.
- Felkínálunk olyan lehetőségeket, ahol kielégíthetik megismerési vágyukat, sokoldalú érdeklődésüket.
- Életszerűség, vagyis a természeti és társadalmi környezet valóságának megismerése a gyermekek tevékenykedtetése által, környezettudatos nevelés.
- Az egyéni tapasztalatszerzés, a gyermeki megismerés és fejlesztés verbális módszerekkel együtt érvényesüljön.
- A pedagógiai folyamatban a szervezéssel lehetőséget teremtünk, hogy komplex természetes egységükben ismerkedjenek az óvodások a természeti és társadalmi környezettel és annak elemeivel minden gyermek számára.
- A gyermeki megismerést, a gyermeki személyiségfejlődés alapjának tekintjük.
- Segítjük a szocializációt, mint a társadalomba való tudatos beinvesztálódást. A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi. A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását.
- A komplexitás elvét vesszük figyelembe a közvetlen környezetünk megismerése során. Fontos a körülöttünk lévő környezet, úgy az emberek, növények, s állatok szeretete, tisztelete. ○ Mindennek megvan a maga ideje. Tudatosítjuk, hogy az ünnepnap érték, ebből, ettől feltöltődve élhetjük meg a hétköznapiakat. Fontos a közeli, s távlati célok eléréséhez vezető út.
- Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása.
- A kommunikációt értékközvetítő alapelemként kezeljük. Fontos, hogy hogyan szólunk egymáshoz; a csendes, nyugodt beszéd, a metakommunikáció jelenléte elengedhetetlen feltétele a felszabadult, vidám, elfogadó óvodai légkörnek.
- Fontos számunkra az őszinteség.
- Támaszkodunk a gyermekek életkori sajátosságaira és figyelembe vesszük az egyéni, eltérő fejlődési tempójukat.

- Vegyük észre a másságot, s fogadjuk el. Ebben segítsük gyermekeinket, s a szülőket is. Lássuk meg a segítség lehetőségét, adjunk rá példát, s módot.
- Megfelelő önismerettel, énkép kialakításával segítjük helyesen megítélni saját értékeit, képességeit, lehetőségeit.
- Tiszteletben tartjuk a szülők, értesítendő hozzátartozók jogait a mindenkori törvényi változásoknak megfelelően. Fontos számunkra a családon belüli tisztelet, és szeretet ápolása. Gyermekeinket arra neveljük, hogy odafigyeléssel, szeretettel forduljanak családtagjaik felé.
- Az óvodába kerüléstől figyelemmel kísérjük a korai fejlesztésben részt vevő gyerekek fejlődését, valamint minden gyerek számára biztosítjuk a fejlődéshez szükséges optimális szakellátást.
- Biztosítjuk az esélyegyenlőséget, a gyermekek sokféleségét, elfogadjuk a különbözőségeket, fokozottabban ügyelünk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre. ○ Arra nevelünk, hogy tartsuk tiszteletben mások tulajdonát, ne vegyük el azt, mert azzal fájdalmat okozunk.
- Ne éljünk vissza a megkapott, megszerzett bizalommal.

„Ha szeretünk valakit, akkor szeretünk vele lenni, beszélgetni vele, és meghallgatni mindazt, amit mond. Legyen mindig nyitva a szívünk a szeretetre.”

/Hófehérkés Óvoda Bp, Pedagógiai Program /

5. Óvodaképünk

Óvodánk a gyermek óvodába lépésétől iskolába kerüléséig a családi nevelés kiegészítője, mint a köznevelési rendszer szakmailag önálló intézménye. Pedagógiai tevékenységrendszerünk, tárgyi környezetünk biztosítja gyermekeink fejlődéséhez, neveléséhez az optimális feltételeket. Az óvodában töltött évek alatt teljesülnek az óvó- védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő funkciók, így a gyermekekben megteremtődnek azok a belső pszichikus feltételek, melyek a következő életszakaszba segíti őket.

Tevékenységek központú nevelésünkben adódóan óvodánkban a gyermekek szükségletéből kiindulva lehetőséget adunk a jóízű együttlétre, **szabad játékra**, módot adva a spontán,

utánzásos tanulásra, sikeres iskolakezdésre, biztosítva az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének **optimális feltételeit**.

A folyamatos tevékenységek során adódik lehetőség az emberi értékek közvetítésére, ami igazodik a gyerekek egyéni képességeihez, életkorához.

Olyan erkölcsi értékeket közvetítünk gyermekeink, s a szülők, értesítendő hozzátartozók felé, amivel mindennapjaik válnak szebbé, megélhetőbbé.

Az **egyenlő hozzáférés** biztosításával igyekszünk az **esélyegyenlőtlenségeket minimalizálni**, elősegíteni a **hátrányok csökkenését**. Erre fokozottan ügyelünk a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek gondozásánál, nevelésénél is.

Gyermekeink nevelésének elsődleges színtere a család. Ezért a családi nevelésre támaszkodva, a **családdal együttműködve**, őket bevonva érzelmi biztonságot nyújtva igyekszünk nevelési feladatinkat ellátni. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatás. Egyéni fejlesztésükben fentiekén kívül különösen nagy figyelmet fordítunk az anyanyelvi nevelés fontosságára.

Olyan készségeket és képességeket fejlesztünk, amely csak és kizárólag óvodáskorban fejleszthető a leghatékonyabban. Ezáltal jelentősen csökken a későbbi iskolai élet kudarca.

A **korszerű életviteli szemléletet** igyekszünk közvetíteni, kiemelten az egészséges táplálkozás és az **egészségtudat** kialakításával. Kiemelten kezeljük a gyermekek **környezettudatos** magatartásának megalapozását.

Az óvodában közös élmények, közös együttlétek, közös munkák, együtt tevékenykedő életforma biztosításával formáljuk a gyermekek egymáshoz való viszonyát. Az óvodai nevelés során törekszünk a **szülőföldhöz kapcsolódó**, a minél magasabb fokú pozitív érzelmi beállítódás kialakítására, legfőképpen az anyanyelvi nevelésen keresztül. Modellként állva a felnőtt-gyerek, felnőtt-felnőtt kapcsolatainkban a gyermekekkel együtt alakítjuk ki a csoportbeli szokásrendszert, hagyományokat, szimbólumokat, amelyek biztosítják az összetartozást, és sajátos légkört teremtenek, valamint a **gyermeki személyiséget övező bizalom** kialakulását.

A munkában az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, átélhető a gyermek számára, ezért fontosnak tartjuk, hogy rendszeres, folyamatos tevékenység legyen az óvoda mindennapjaiban.

Az **óvoda - iskola átmenetnél** nagyon fontos a testi, lelki, szociális érettség elérése, valamint az **iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka** (a tanulási képességek megalapozása,

a tanulási és egyéb rész képesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási készítés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotás vágy szükséges szintjének kialakítása).

A nagycsoportban biztosítjuk a 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskolai – előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységeket.

Iskolaválasztás (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek arányos elosztásának segítségével, a sajátos nevelési igényűvé minősített gyerekekkel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás) támogatása.

A gyerekek fejlődését nyomon követjük az iskola első évében, ezt az SZMSZ-ben szabályoztuk. A partnerközpontú működést a legmesszebbmenőkig támogatjuk.

Olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a **befogadó attitűd** természetessé válik mindenki számára, ehhez hozzájárul a **multikulturális** és **interkulturális szemléletmód** és a nevelési gyakorlat. A befogadó nevelés a gyermek részéről szükséglet, az őt körülvevő felnőttek részéről pedig kötelesség.

A **házjukat elhagyni kényszerülő családok** óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét. A házjukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatunk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A **korszerű pedagógiai módszereknek** megfelelően nevelő munkánkat nagyban segíti a **dajkák** együttműködő, érzelmi biztonságot nyújtó, a különbözőségeket elfogadó, példamutató magatartása.

6. Gyermekképünk

A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség, ekként is kezeljük. Erkölcsi értékek átadásával erősítjük önbizalmukat, a világban való eligazodásukat.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik érzelmileg gazdagok, a településhez kötődőek, a környezetükben jól tájékozódnak, nyitottak, érdeklődőek, kooperációra és konszenzusra képesek. Akik önállóak, látszik rajtuk a kiegyensúlyozottság, tudnak nevetni, felfedezni, rácsodálkozni a környező világra. A **gyermeki személyiség** elfogadásával és a **szabad önkifejezés** biztosításával a gyermeki lélek megnyilatkozásait tartjuk szem előtt.

Gyermekeink számára követendő példák vagyunk, ezért fontosnak tartjuk, hogy kommunikációnk és metakommunikációnk olyan összhangban legyen, hogy a gyermek biztonsággal tudjon eligazodni az óvodai élet során, biztonságban érezze magát. A mindennapokban mintát adunk a társas kapcsolatokban, konfliktusmegoldásokban, érzelmi megnyilvánulásokban, velük örülünk elért sikereiknek, felfedezéseiknek, kreativitásuknak. Ez megfelelő alapot biztosít az óvodát követő életszakaszokban is.

A **szabad játék** szolgálja a gyermeki szükségletek kielégítését. **Kommunikációs képességeik** fejlesztésével a gyermek és felnőtt közötti szeretetteljes viszonyt alakítjuk ki.

Segítjük az **erkölcsi tulajdonságok** pozitív alakulását (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akaratuk fejlődése, önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat). Olyan gyermeki pszichés beállítódást akarunk megalapozni, hogy empátiás készségük fejlődésével legyenek képesek egymás elfogadására, s tanulják meg a konfliktusok sikeres megoldását szolgáló technikákat. Legyenek környezetükkel, társaikkal szemben **befogadóak**. Tudjanak együtt élni a **különbözőségekkel**. A mindennapokban való helytállás képességének kialakulását segíti a szociális, esztétikai, erkölcsi érzelmek megalapozása, formálása. A gyermeki önmegvalósítást segíti az önellátó, önértékesítő szokásrendszer megalapozása.

Minden óvodás korú gyerekeknek biztosítjuk az óvodába kerülést, együttműködve az évek alatt a szülőkkel, értesítendő hozzátartozókkal, iskolákkal, szakmai szakszolgálatokkal a gyerekek sokoldalú fejlesztéséért.

A gyermeket fejlődő személyiségnek tekintjük, melyet a genetikai adottságok, az érés eltérő törvényszerűségei, a spontán és tervezetten alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Ennek következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, minden gyermekünk számára egyformán biztosítjuk a magas színvonalú, szeretetteljes nevelést, esetleges hátrányai csökkennek. Nem adunk helyet az előítéletek kibontakoztatásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

A **sajátos nevelési igényű**, és a **beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő** gyermekeknél különösen sok figyelmet biztosítunk a közösséghez való alkalmazkodás terén, viselkedésformák tanulása, gyakorlása terén, közösség előtti bátor szereplés terén, beszédérthetőség, beszédértés, helyes artikuláció terén. A **szociálisan, és a halmozottan**

hátrányos, hátrányos helyzetű gyermekeknél fokozottan figyelünk a szókincsbővítésre, helyes mondatalkotásra, valamint a közösségi magatartás helyes alakulására, a szociális hátrányok csökkentésére. **A tehetséges gyermekekben** erősítjük és fenntartjuk kíváncsiságát, ügyességét az őt magasabb szinten érdeklő területeken, valamint erősítjük önbizalmát, kitartását.

7. Pedagóguskép, pedagógus attitűdök

Az alábbi kompetenciák megléte, fejlesztése várható el pedagógusainktól a teljesítményértékelésnek, önértékelési, minősítési elvárásoknak megfelelően:

- Pedagógiai, módszertani felkészültség
- Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók
- A tanulás támogatása
- A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek többi gyermekkel együtt történő sikeres neveléséhez szükséges megfelelő módszertani felkészültség
- A csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, csoportos tevékenység
- Pedagógiai folyamatok és a gyermek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
- Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
- Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Szeretnénk elérni, hogy az alábbi attitűdökkel rendelkező pedagógusok dolgozzanak nálunk:

- pontos
- felkészült
- lelkiismeretes
- a mindenkori hatályos törvények betartása - ezen belül a mindenkori munkaköri leírásnak megfelelően
- jellemezze pedagógiai tudatosság – játék kiemelt szerepét tudja kezelni; szakmai tudását alkalmazza tudatosan; a tanulást csak a tevékenységeken keresztül valósítsa meg
- önművelés: folyamatos és megújulni képes önképzés
- meglévő tudását legyen képes a gyakorlatban is alkalmazni
- pedagógus kompetenciák erősítése
- gyermekszerető
- kreatív
- befogadó, és elfogadó
- odafigyelő
- kedves, segítőkész
- támogató- segítő
- toleráns
- legyen környezettudatos magatartású
- egészséges életmódra nevelő
- megbízható
- társadalmi és szakmai környezettel együttműködni tudó
- nyitott
- különbözőséget elfogadó
- legyen rugalmas ,következetes
- hatékony integrált neveléshez szükséges pedagógiai módszereket alkalmazó
- óvoda-iskola közötti átmenetet biztosító
- jó kommunikációs képességű
- szülőkkel, értesítendő hozzátartozókkal, partnerekkel optimális legyen a kapcsolata, együttműködési képessége
- legyen társadalmilag érzékeny

8. Dajkai attitűd

Szeretnénk elérni, hogy a nálunk dolgozó dajka nénik az alábbi attitűdökkel rendelkezzenek:

- mintaszerepet vállalni tudó
- példamutató
- gondozásban optimálisan segítő
- gyermekszerető
- beszéde, kommunikációja modellértékű
- viselkedésében példamutató
- nevelőmunka közvetlen segítője, aki tisztában van a korszerű egészségügyi ismeretekkel
- környezettudatos szemlélettel rendelkezzen
- befogadó, különbözőségeket elfogadó legyen
- érzelmileg közel tudjon kerülni a gyermekhez / pozitív érzelmi viszonyulás/
- a felnőttekkel kollegiális kapcsolatban legyen
- tevékenységen keresztül tudja bevonni a gyereket a munkába
- legyen nyitott a korszerű módszerek megismerésére
- legyen igénye az önfejlődésre, vegyen részt a neki szóló képzéseken

8.1 Pedagógiai asszisztens attitűdjei

- legyen nyitott a korszerű módszerek megismerésére, alkalmazására
- legyen képes az óvodapedagógus útmutatása alapján segíteni a gyermekeket a különböző tevékenységek során
- legyen képes önállóan tervezni, fejlesztő tevékenységet folytatni, alkalmazza a tanult fejlesztő terápiák egyes elemeit
- munkatársaival jó kommunikációs, elfogadó partneri kapcsolatot tartson fenn
- legyen elkötelezett az óvoda felé
- az óvoda dokumentumai szerint végezze munkáját
- magatartása, tevékenysége legyen példa értékű a gyermekek, szülők, értesítendő hozzátartozók előtt
- legyen kedves, nyitott, elfogadó, segítse az integrált nevelés megvalósítását

9. Célunk

- **Gyermek:** Óvodai nevelésünk célja, hogy a gyermekek szívesen járjanak óvodánkba, és biztonságban érezhessék magukat. Olyan érdeklődő, odafigyelő környezet biztosítása, ahol a gyakorlati tapasztalataikat, élményeiket megoszthatják társaikkal, felnőttekkel, ezzel segítve, építve kommunikációjuk, logikus gondolkodásuk fejlődését
- Elősegítjük a gyermeki személyiség kibontakozását, figyelembe véve egyéni fejlődési tempójukat, eltérő érési sajátosságait, sokoldalú, harmonikus fejlesztését, hangsúlyt fektetve a készségfejlesztésre. Egészséges személyiség kialakítása az önbecsülés, önbizalom fejlesztésével, az egyéni képességeket figyelembe vevő reális teljesítményértékeléssel
- Tudjanak társas kapcsolatokat kialakítani, fogadják el a különbözőségeket; nyelvünk és a metakommunikáció segítségével legyenek képesek közreadni gondolataikat, kifejezni érzelmeiket. Váljék számukra természetessé az egészséges életmód, és a környezettudatos életvitel, legyen megfelelő önbecsülésük, önbizalmuk. Szerezenek megfelelő, a világban és a közvetlen környezetükben hasznosítható tudást, ami biztosítja a zökkenőmentes óvoda - iskola átmenetet. Belépnek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolás gyermekké érnek.

Szülők, értesítendő hozzátartozók:

- Ismerjék meg, alkossanak véleményt, és támogassák az óvodában folyó integrált nevelőmunkát.
- Az óvodai élet megszervezésébe aktívan kapcsolódjanak be.
- Örömmel vegyék igénybe szolgáltatásainkat, vegyenek részt rendezvényeinken ○ Az együttnevelés jegyében fogadják el javaslatainkat, forduljanak hozzánk bizalommal gyermekeiket érintő problémáikkal.

Munkatársi közösség Jó munkakapcsolat a közös cél...

- Az óvoda dolgozói között jó kapcsolat alakítása, fenntartása, hogy örömmel, aktívan vegyenek részt az óvodai életben.
- Személyes képességek fejlesztése az önértékelés, önmegismerés, önreflexió, önfejlesztés képességeinek fejlesztésével

- Olyan közösségfejlesztő magatartást alakítsunk ki, amellyel biztosítjuk az esélyegyenlőséget, és a társadalmi beilleszkedést.
- Biztosítjuk a szabad játék – mint az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze – elsődlegességét.
- Maradéktalanul valósítsuk meg a Pedagógiai Programot. A törvényi változásoknak, előírásoknak megfelelően működjön az intézmény Célunk, hogy sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekek számára biztosítsuk, hogy időben eljussanak szakvizsgálatra, és megfelelő fejlesztésben részesüljenek, családok megismertetése a segítési módokról.
- Tehetség ígéretes gyermekeink felismerése, fejlődésük segítése
- A halmozottan hátrányos, és szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek részére biztosítjuk, hogy elsajátítsák azokat a normákat, amelyek elősegítik beilleszkedésüket az integrált nevelés keretében. Családok bevonása az alkalmazott módszerekbe.

A célokhoz rendelt feladataink:

- Vonzóvá tesszük az óvodai életet együttműködő partneri kapcsolatokkal való kiépítéssel: szülőkkel, értesítendő hozzátartozókkal, iskolákkal, gyerekekkel egyaránt.
- Zökkenőmentessé tesszük a szülőtől, értesítendő hozzátartótól való elválást, megismertetjük, megszerettetjük a gyerekekkel társaikat, és az óvodában dolgozó felnőtteket.
- Olyan élményeket, tevékenységeket, eszközöket biztosítunk, amivel támogatjuk a gyerekek szabad játékát, spontán kezdeményezéseit, kreativitását, folyamatos ismeretszerzését. Folyamatosan nyomon követjük fejlődésüket, ezt a dokumentációs rendszerben rögzítjük is.
- Az előírt egyéni fejlesztéseket folyamatosan végezzük. Olyan tevékenységformákat biztosítunk, ahol a gyerekek és a szülők, értesítendő hozzátartozók megismerkedhetnek az egészséges életmóddal, és a környezettudatos magatartásformákkal.
- Az iskolai élet első évében figyelemmel kísérjük a gyerekek fejlődését. A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő a halmozottan hátrányos- és szociálisan hátrányos helyzetű gyerekeket a szülők, értesítendő hozzátartozók beleegyezésével, felvilágosításával, speciális segítséggel támogatjuk.
- Tehetség ígéretes lehetőségeinek felkutatása

- A multikulturális, interkulturális nevelés keretében a kultúra őrzését, átörökítését egyetemes emberi jognak tekintjük. Lehetőséget biztosítunk ennek megismerésére, gyakorlására.
- Olyan ön-, és továbbképzési lehetőségeket keresünk, s alkalmazunk,
 - melyek a reális önértékelést segítik
 - a hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedését, fejlődését segítik.

10. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

10.1 Egészségnevelés

- Jó kapcsolatot alakítunk ki a családokkal az együttműködést szem előtt tartva
- Kiemelten kezeljük a baleset- és veszélyforrások kiküszöbölését séták, kirándulások során, valamint otthoni környezetünkben
- Lehetőséget biztosítunk a gyümölcsnapok által a szülők, értesítendő hozzátartozók, segítségével, hogy gyermekeink többféle gyümölcsöt megismerhessenek, ezeket megkedvelve fogyasszák legalább az óvodában
- Gyermekeink, s a család szokásait igyekszünk pozitív irányban alakítani; szívesen fogyasszanak főzeléket, húst, tejtermékeket, egészséges pékárut
- Óvodai életünket úgy szervezzük, hogy az egész nap folyamán lehetőség legyen szabad és tervezett mozgásra
- Megismertetjük gyermekeinket az egyszerű gyermektáncokkal, ezzel is színesítve mozgásvilágukat
- Olyan eszközöket szerzünk be, melyek alkalmasak mozgásfejlesztésre, tehetséggondozásra is
- Előadásokat szervezünk a helyes fogmosásról, megfelelő időt biztosítunk ennek elsajátítására, gyakorlására

- Szülők, értesítendő hozzátartozók számára előadásokat szervezünk az egészséges életmódról- étkezés, öltözködés, egészségmegőrzés, baleset-megelőzés témakörökben
- Ősszel Vitamin-hetet szervezünk az óvodában, ahol gyerekeink az egészséges életmóddal kapcsolatos lehetőségekből kapnak ízelítőt. Igyekszünk a szülőket, értesítendő hozzátartozókat is bevonni rendezvényeinkbe.

10.2 Egészségfejlesztési program

Célunk az egészséges életmódra nevelés, az egészség fenntartására történő felkészítés. Óvodásaink életkori sajátosságait figyelembe véve tervezzük a gondozási területeket, a mozgásos tevékenységeket, egészségvédelmet. Ennek során várható az egészségi állapot pozitív változása.

Feladataink:

- Egészséges életmód, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés lehetőségeinek megismertetése
- Testi képességek fejlesztés, mozgásigény kielégítése
- Környezetvédelemhez kapcsolódó szokások alakítása

Az egészségfejlesztési program területei:

- Egészséges táplálkozás
- Testmozgás, sport
- Baleset megelőzés, segítségnyújtás
- Testi és lelki higiéné (viselkedési függőségek, szenvedélybetegségek megelőzése)
- Bántalmazás, erőszak megelőzése

Ezek területei kidolgozásra kerültek Pedagógiai Programunkban a

11. 1. Az egészséges életmód kialakítása

11. 1. 2. Az óvoda egészségvédelemmel kapcsolatos teendői

11. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

12. 5. Mozgás

12. 6. A külső világ tevékeny megismerése

Balesetvédelem

16. Gyermekevédelmi feladatok c. fejezetben

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/ vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon, vagy hatalmon alapul.” A WHO DEFINÍCIÓJA

10.3 Környezettudatosság

- Törekszünk a környezetre figyelő, egészséget óvó magatartásformák, szokások kialakítására, megalapozására
- Felvállaljuk a családok szemléletformálását a környezettel való harmonikus együttéléshez
- Természetes környezetben, élményszerű, komplex tevékenységeken keresztül, kísérletező, felfedező jellegű játékos programokon keresztül ismertetjük meg óvodásainkat környezetünkkel, az egészség- és környezetvédelem fontosságával
- Felismertetjük gyermekeinkkel a környezetszennyezés, hulladék káros hatásait- megfigyelések, kísérletek, szelektív hulladékgyűjtés (műanyag, papír, elem, palackok visszaváltása).
- Óvodánk udvarának szépítését gyermekeinkkel, szüleikkel, értesítendő hozzátartozóikkal együtt végezzük évente több alkalommal
- Megismertetjük óvodásainkat, ezáltal a családokat is, a különböző takarékosági lehetőségekkel- víz, fűtés, áram...
- Séták, megfigyelések során megismertetjük a gyermekeket a Duna-part szépségeivel, s hogy azt hogyan tarthatjuk meg- vízszenyezés, szemétkerítés...
- Madárbarát kertünk kialakítása, gondozása, a Madárbarát óvoda cím elnyerése, folyamatos fenntartása

Egészségnevelési programunkat ezen kívül még az alábbi fejezetekben tervezzük és valósítjuk meg:

11.1 Az egészséges életmód alakítása

12.5 Mindennapos mozgás

12.6 Külső világ tevékeny megismerése

11. Fő feladataink

11. 1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmód kialakításában fontos a szoros, együttműködő partneri kapcsolat a szülői házzal, védőnőkkal, gyermekorvossal.

A **gondozással** a kisgyermek olyan szükségleteit elégítjük ki, amely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárulva egészségének megőrzéséhez. Ezzel hozzájárulunk az egész személyiség alakulásához, a környezettudatos magatartás megalapozásával pedig az egészség fejlesztéséhez, védelméhez.

Biztosítjuk a gyermekek számára az **egészséges környezetet**: a csoportszobákban megfelelő hőmérséklet, sűrű szellőztetés biztosítása, a tágas, nagy udvarokon a mozgásigény kielégítését. A gondozási tevékenység végzése során fontos a **beszélő környezet**: lehetőség adódik a gyermekekkel való kapcsolatépítésre, egyéni beszélgetésekre, egyéni érzelmi megnyilvánulások kifejezésére, lehetőséget biztosítunk önállósodásukra.

A **testápolási teendőket** a mosdóban a csoport fejlettségi szintjének megfelelően kezdetben közösen: óvodapedagógus és dajka segítségével végzik a gyerekek. Megtanítjuk a helyes kézmosásra a gyerekeket. A WC-k előtt felrakott függönyök biztosítják az intimitást. A megfelelő szokásrend kialakításával biztosítjuk az alapvető készségek kialakulását, fejlesztését. A gyerekeknek igényévé válik az étkezés előtti és utáni, a WC használat utáni, illetve a napközben végzett tevékenységek / festés, gyurmázás, mozgás, homokozás/ utáni kézmosás.

A fog-és szájápolás fontos óvodánk számára. Ebben segítségünkre van a dentálnővér, aki játékos tevékenykedtetéssel, mesével, bemutatással, egyéni segítségadással támogatja a helyes fogmosási technika elsajátítását. A szülők, értesítendő hozzátartozók által behozott, jellel ellátott fogmosó-felszereléseket a mosdóban helyeztük el. A gyerekek étkezés után önállóan használják. Ezek tisztántartására a dadus nénik mellett a szülők, értesítendő hozzátartozók segítségét is igénybe vesszük.

Hajukat rendben tartják a mosdóban elhelyezett, jellel ellátott fésűvel, ill. kefével, ha szükséges, óvodapedagógus, dajka segítségével. A fésűket a dajkák rendszeresen tisztán tartják, szükség esetén fertőtlenítik.

Zsebkendő mindig elérhető helyen van a csoportszobákban: a helyes használatára megtanítunk minden gyermeket, a fertőzések, felülfertőzések, jó hallás, helyes artikuláció érdekében.

Az **önkiszolgálást** sokat gyakoroljuk: együtt átrendezzük a termet, segítenek egymásnak, amikor és amiben szükséges, megterítenek, segítenek ágyat hordani, szednek ételt a tálakból, vizet öntenek.

Nagy figyelmet fordítunk az esztétikus és kulturált **étkezésre**. Ügyelünk a megfelelő evőeszközök és a szalvéta helyes használatára.

A megfelelő vitaminbevitelre, ill. pótlására ügyelve a szülő, értesítendő hozzátartozó együttlátásával hetente gyümölcsnapot tartunk.

Évi egy alkalommal Vitamin- hetet tartunk. Megismertetünk gyermekeinkkel korszerű, egészséges alapanyagokból készült élelmiszereket, a gyümölcsök többféle felhasználását. Lehetőség szerint az IKT-s eszközöket is bevonjuk a gyermekek és a szülők, értesítendő hozzátartozók aktivizálásába.

A magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só – és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkenését fontosnak tartjuk. Erre a szülői értekezleten, beszélgetések során felhívjuk a családok figyelmét.

Az **öltözködés** a saját jellel ellátott öltözőszekrényeknél történik. Napközben az igényeknek megfelelően tudnak itt ruhát, cipőt cserélni. Önállóan, megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek, minden gyermeknek igény szerinti segítséget nyújtunk, elvárjuk a fokozatos önállósodást. A szülőket, értesítendő hozzátartozókat kérjük a réteges öltöztetésre, így szükség szerint tudnak könnyíteni ruházatukon.

A gyermekek **pihenéséhez**, alvásához biztosítjuk a megfelelő feltételeket: csend, nyugalom, szellőztetés, friss levegő. A pihenéshez a kedvenc, személyes tárgyait magukkal vihetik. Kedvenc meséikkel, altatódalokkal teremtyük meg a nyugodt alvás, pihenés feltételeit. Az ágyakat rendszeres lemosással fertőtlenítik.

A **mozgásigény** kielégítését rendszeresen biztosítjuk: tiszta udvaron a balesetmentes környezetben változatos játékokkal. Figyelembe vesszük a hőmérséklet és időjárás változásait, ennek megfelelően visszük a gyermekeket az árnyékos és napos udvarrészekre.

A kicsiknek rövidebb, a nagyobbaknak hosszabb, alkalmanként egész délelőtti kitöltő sétákat szervezünk, ehhez igénybe vesszük a dajkák segítségét is. A játék és a kirándulások a mozgásigény kielégítése mellett élményt is jelentenek a csoport számára. Séták alkalmával hagyunk időt nézelődésre, tapasztalatok gyűjtésére, ismereteik rendezésére. A biztonságos közlekedés érdekében párosával sétálunk, a közlekedési szabályok betartásával.

A **mentálhigiéné**, a lelki egészség védelmét is biztosítja az egészséges életmód kialakítása, melyhez elengedhetetlen a család és az óvoda szoros kapcsolata, hiszen az óvoda a családi nevelésre épít. Gondozási munkánk megvalósításához a korszerű egészségügyi ismereteket alkalmazó dajkákat, szülőket, értesítendő hozzátartozókat is bevonjuk a helyes egészségügyi, higiénés, öltözködési, és étkezési szokások kialakításába, felhasználva a gyermekorvos, fogorvos, védőnők útmutatásait. Ezzel is közvetetten segítjük az iskolai beilleszkedést, elsajátíttatjuk velük az ott elvárható, önmagukkal kapcsolatos feladatokat.

Az életvezetési készségek fejlesztése nagyon fontos, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

11.1.1. A környezettudatos magatartás megalapozása

Környezettudatos, környezetre figyelő, egészséget óvó magatartásformák és szokások kialakítására, megalapozására törekszünk. Ezek a környezettel való harmonikus együttéléshez szükségesek és hozzájárulnak a családok környezettudatos életviteléhez, szemléletformálásához. Természetes környezetben, élményszerű, komplex tevékenységeken keresztül, kísérletező, felfedező jellegű játékos programokon ismerkedhetnek meg gyermekeink környezetünkkel, az egészség és a természetvédelem fontosságával. Így felismerik, hogy a környezetszennyezés, a hulladék, káros hatással van környezetünkre. Ezt szolgálják a megfigyelések, kísérletezések.

A következő módon dolgozzuk fel az ezzel kapcsolatos témákat:

„Barátunk, vagy ellenségünk a tűz?”

- Tűzzel kapcsolatos ismeretek, élmények feldolgozása beszélgetések során.
- Mi a tűz haszna, miben segítheti az embereket
- A tűz ártó hatása természeti, társadalmi környezetünkben
- Elektromos tűz- elektromos készüléket csak felnőtt kezelhet!
- Takarékoság az elektromossággal
- Biztonságos tűzgyújtás szabályai, tűzoltás
- Milyen következményei lehetnek az emberi felelőtlenségnek

- Látogatás a tűzoltóságra, ill. vendégeink a tűzoltók

„Életünk és a víz”

- A víz fontosságának tudatosítása- élőlények
- A víz haszna, felhasználása, mindennapi életünkben
- Víztakarékoság- szokások kialakítása
- Séták során a Duna megfigyelése- vízállás, szennyezettség, időjárásnak megfelelő változások
- A vízszennyezés csökkentésének lehetőségei, víztisztítás
- Vizek által okozott károk- árvíz, belvíz
- Vízparti kincsek- kavicsok, kagylóhéj, ...
- Élet a vízben, és a vízparton- növények, állatok
- A vízben és vízparton élő növények, állatok védelme, életük tiszteletben tartása
- Hó, esővíz, csapvíz összehasonlítása

„Éltető elemünk a levegő”

- Milyen szerepe van a levegőnek az élőlények szempontjából
- Miért fontos a napi többszöri szellőztetés, levegőcsere biztosítása otthonunkban
- Mi van a levegőben? - tapasztalatszerzés: - élőlények, élettelen anyagok. A fellelhető kincsek gyűjtése: madártoll, pihék, falevél...
- Erdei kirándulás- miért tisztább itt a levegő? – növények szerepe a levegő tisztításában
- A növények szűrik a port, csökkentik a szél erejét, oxigént termelnek...
- Járművek, gyárak, téli tüzelés szennyező hatása
- A levegő tisztaságának megőrzésére nevelés
- Viselkedés az erdőben, pozitív érzelmi viszony kialakítása, természetvédelemre nevelés megalapozása
- A levegő mozgása- hogyan tisztul a levegő ezáltal, milyen szeleket ismerünk
- Természetes energiaforrások életünkben- szélenergiák
- Elektromos készülékek környezetünkben- ventilátor, hajszáritó, hősugárzó, légtisztító berendezések- csak felnőtt kezelheti!
- Hőmérsékletváltozás, hideg. meleg levegő közötti különbség felismertetése, ennek megfelelő öltözködés. Hőmérő figyelése.

- Hogyan védekezünk meleg ellen- folyadék, árnyék, kevesebbet tartózkodjunk napon, fényvédőkrémek, vizes játékok
- Hideg elleni védekezés- öltözködés, fűtés- hogyan

„Egy Földünk van!”

- Évszakok változásainak megfigyelése, összehasonlítása
- Ébredő természet- rügyek, bimbók, zöldülés..., virágok nyílása, gyümölcsök érése, őszi természet szépségei alvó táj
- Környezetünk tisztaságának megőrzése, ennek fontossága
- Növények védelme, fontosságuk
- Csíráztatás, hajtatás, ültetés- mi kell a fejlődéshez, növekedéshez
- Apró élőlények- megfigyelés, védelem, szokásaik. életterük- rovarok, bogarak, csigák- megfigyelése, életmódjuk
- Nagyító használata, az élőlényekben nem teszünk kárt Hasznuk- kárunk. Rovarcsípesek- védekezés előtte, utána - Föld napja- április 22.
- Szelektív hulladékgyűjtés- hogyan, miért- elemek, műanyag palackok, kupakok, papír gyűjtése folyamatosan az év során – újrahasznosítás - Madarak és fák napja- május 10.
- Milyen madarakat, fákat találhatunk környezetünkben- megfigyelések, vetélkedők
- Egész éves madárvédelem- télen etetés, nyáron itatás
- Madárbarát óvoda cím elnyerése, megtartása
- Hogyan óvjuk a fákat, környezettudatosságra nevelés - Zöldségek, gyümölcsök élettani hatása, egészség
- Saláták készítése, fogyasztása közösen
- Környezetünk épületei
- Séták, kirándulások alkalmával szűkebb- tágabb lakóhelyünk megismerése, intézményeink a településen- Könyvtár, Művelődési Ház, Posta, Bölcsőde, Óvodák, Iskolák, Polgármesteri Hivatal, üzletek, terek, játszóterek, szobrok, híd megismerése
- Ismert építmények Magyarországon
- Országház, Lánchíd, Cifra palota, ...
- Közlekedési és viselkedési szabályok séták, látogatások alkalmával
- Autómentes nap, Környezetvédelmi témahét vetélkedőkkel, szülők bevonásával

11.1.2. Az óvoda egészségvédelemmel kapcsolatos teendői

Beiratkozáskor kézhez kapja minden szülő, értesítendő hozzátartozó a **Házirendet**, amely tartalmazza a gyermekre vonatkozó óvó-védő szabályokat is.

Családlátogatás alkalmával megismerhetjük a gyermeket körülvevő környezetet is. A szülő, értesítendő hozzátartozó tájékoztatása alapján megismerjük a gyermek esetleges rendkívüli szokásait, amelyet az anamnézis lap is tartalmazhat. Ezek által megismerhetjük a gyermek fiziológiás szükségleteit. Az évente rendszeres, ill. alkalmi orvosi, védőnői szűrések biztosítják a megfelelő fejlődést. Esetleges eltérések esetén útmutatást kapunk további vizsgálatokhoz /pl.: látás-, hallásvizsgálat, ortopédia/. A megfelelő testi fejlődéshez az udvari játékok remek lehetőséget nyújtanak, biztosítjuk a balesetmentes környezetet, ill. játékokat. A fent említettek által a gyermekekben kialakul a helyes egészségtudat /" ép testben ép lélek" /.

A szülők, értesítendő hozzátartozók rendszeres tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről, a bekövetkezett változásokról.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Önállóan mosakodjanak, törölközzenek, figyelmeztetés nélkül mossanak kezet, amikor szükséges
- A WC-t önállóan használják
- Vigyáznak a mosdó rendjére, tisztaságára
- Önállóan mossanak fogat, a fogápolási eszközeiket tartásuk tisztán
- Szükség szerint fésülködjenek
- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként lássák el
- Étkezés közben kultúráltan viselkedjenek, legyen igényük az asztal esztétikus rendje, az evőeszközöket tudják megfelelően használni
- Önállóan, megfelelő sorrendben öltözzenek, vetkőzzenek, ruháikat, cipőiket rakják helyre, tudjanak cipőfűzőt kötni, ágyneműjüket hajtsák össze

A **sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő** gyerekeknél nagy gondot fordítunk: az önkiszolgálásra, a higiénés szokások kialakítására, az önálló öltözködésre.

A **tehetséges gyermekeket** érdeklődésüknek megfelelő mélységgel ismertetjük meg az egészségvédelemmel.

A **szociálisan és halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű, multikulturális, interkulturális** környezetből jött gyerekeknél még jobban odafigyelünk, és egyénileg, differenciáltan fejlesztjük őket. Fokozottan figyelünk a higiénés szokások kialakítására, váljon igényükké a kézmosás, fogmosás, ruhájuk rendezettsége. A fokozatosság elvét betartva a már ismert szabályokra alapozunk.

További egészségvédelemmel kapcsolatos teendőket az alábbi fejezetek tartalmazzák:

10.1 Egészségnevelés

12.5 Mindennapos mozgás

10.2 Környezettudatosság

12.6 Külső világ tevékeny megismerése

11. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés terén a **szokásrendszer** kialakítása szükséges a derűs, tevékeny óvodai élethez, ez biztosítja biztonságunkat, nyugalmunkat. Az óvodapedagógus, a pedagógiai asszisztens és a dajka biztosítja a gyermekek számára a szeretetteljes, stabilitást, biztonságot nyújtó **óvodai légkört**.

A gyermekek felé közvetítendő **erkölcsi értékek** az óvodai élet kezdetétől a befejezéséig fontos tényezői nevelőmunkánknak.

Az óvoda nevelőközössége **modellként** áll a gyermekek előtt **befogadó attitűdjével**, ami alapja a **különbözőségek elfogadásának**, természetessé tételének, valamint megismerésének. Így tanulják meg az egymáshoz való alkalmazkodást és egymás iránti tiszteletet. Nem adunk helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

A gyermek érzelmi állapotát nagymértékben a családi légkör határozza meg.

Fontos számunkra, hogy már az óvodába lépéskor kedvező hatások érhék a gyermekeket. Az óvodába lépés előtt minden kisgyermekkel találkozunk, a családlátogatások alkalmával az óvodapedagógusok is megismerkednek velük.

A szülő, értesítendő hozzátartozó igénye szerint lehetőséget adunk arra, hogy a gyermek a szülővel, értesítendő hozzátartozóval együtt ellátogasson az óvodába, ismerkedjen az óvoda felnőtt személyzetével: óvodapedagógusokkal, dajkákkal, csoporttal, ahova majd járni fog. A bejövő kiscsoportosok „ismerkedős napon” is részt vesznek augusztus utolsó hetében, ekkor a

szülőkkel, értesítendő hozzátartozókkal együtt játszhatnak, találkozhatnak leendő csoporttársaikkal.

Az óvodában **közös élmények**, közös együttlétek, közös munkák, együtt tevékenykedő életforma biztosításával formáljuk a gyermekek egymáshoz való viszonyát. A gyermekekkel együtt alakítjuk ki a **csoportbeli szokásrendszert**, hagyományokat, szimbólumokat, amelyek biztosítják az összetartozást, és sajátos légkört teremtenek.

A pozitív erkölcsi tulajdonságú és társas **viselkedéskultúra** kialakítását és fejlesztését az óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens, és a dajka modellértékű példamutató viselkedéssel, a társas kapcsolatokban és együttélésekben nélkülözhetetlen, **környezettudatos** magatartás megalapozásával, kialakításával és megerősítésével, komplex tevékenységi rendszeren keresztül próbálja elérni.

A feltétel nélküli szeretetet sugárzó nevelést következetes korlátokkal együtt alkalmazzuk. Fontos a folyamatosan jelen lévő **beszélő környezet**: a természetes beszéd – és **kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése**.

Kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálásával segítjük a barátságok kialakulását, illetve a már kialakult baráti kapcsolatokat erősítjük.

A pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, önállóság, **önérvényesítés**, szabálytudat, kommunikáció, együttműködés formálásával, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával az óvodai nevelés során **közvetetten segítjük** az iskolai beilleszkedést.

A gyermek a **viselkedés szabályait**, udvariassági formákat gyakorolja, a pozitív visszajelzést elősegíti, hogy magáévá tegye azokat: dajkával-óvodapedagógussal, szülővel, értesítendő hozzátartozóval szemben.

Az egyén hatással van a csoportra, a csoport az egyénre.

Az **érzelmi alapigények**, a **gyermeki szükségletek** kielégítése, pl. biztonságérzet, védettség érzet feltétele annak, hogy a gyermek érdeklődjön környezete iránt, bátran kezdeményezzen, kötődjön más emberekhez. Fontos a gyermeki személyiség fejlődésének **folyamatos nyomon követése**.

Gyermekeink egyéni igényeit megértéssel fogadjuk, **empátiakészséget** mutatunk, hiszen ez is hozzátartozik az érzelmi neveléshez, akárcsak a kiegyensúlyozott, harmonikus alaphangulat kialakítása.

Olyan gyermeki pszichés beállítódást akarunk megalapozni, hogy empátiás készségük fejlődésével legyenek képesek egymás elfogadására, s tanulják meg a **konfliktusok** sikeres

megoldását szolgáló technikákat. / „Te is más vagy, te sem vagy más” /

A mindennapokban való **helytállás** képességének kialakulását segíti a szociális, esztétikai, erkölcsi érzelmek megalapozása, formálása.

A **gyermeki önmegvalósítást** segíti az önellátó, önérvényesítő szokásrendszer megalapozása. A közös élmények fokozzák a gyermekek közösséghez tartozását, közel hozzák a **szűkebb és tágabb környezet** eseményeit, amely nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldre és családhoz való kötődés alapja.

Óvodánk légköre lehetővé teszi a sokoldalú érzelmi kifejezést, pozitív élményeket, ezzel hozzájárul a gyermek **boldog alaphangulatának** kialakulásához, mások megértéséhez, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Az eddig kialakult szokások váljanak a gyerekek igényévé, amelynek természetes módon tegyenek eleget
- Fogadják el az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat, hogy kinek miben van szüksége segítségre
- Legyenek toleránsak, fogadják el, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A felnőttek kérdéseire érthetően, a helyzetnek megfelelően válaszoljanak
- Szeretettel viselkedjenek a felnőttekkel szemben, vigyázzanak munkájuk eredményeire
- Örüljenek a közösen elért sikereknek
- Alakuljon ki az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képesség /barátság, figyelmesség/
- Ne tegyenek kísérletet a közösség életét zavaró megnyilvánulásokra
- Végezzenek társaik érdekében hasznos feladatokat, tudatosodjon bennük, hogy a csoport érdekében végzik
- A megkezdett munkáikat fejezzék be
- Alakuljon ki feladattudatuk, feladattartásuk, önállóságuk, és a szociálisan elfogadható önérvényesítés képességeinek alapja
- Fogják fel az alapvető metakommunikai jelzéseket, pl. elismerés, nemtetszés, öröm, biztonság, szomorúság
- Vállalkozzanak önálló véleményalkotásra, válasszanak és döntsenek ismert helyzetekben

- Alakuljon ki a csoport közhangulata, a közösséghez tartozás érzése, közvéleménye
- Legyenek képesek együttműködni a feladat elvégzésében, fogadják el a tennivalóktól függő alá-fölé- és mellérendelési viszonyokat
- Szociálisan váljanak éretté az iskolakezdésre

A **sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő** gyermekeknél különösen sok figyelmet és megértő magatartást biztosítunk a közösséghez való alkalmazkodás, viselkedésformák tanulása, beszédérthetőség, beszédértés, helyes artikuláció gyakorlása terén. Szükség szerint óvodánk együttműködik az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A **szociálisan és halmozottan hátrányos, hátrányos** helyzetű gyermekeknél fokozottan figyelünk a helyes mondatalkotásra, valamint a közösségi magatartás helyes alakulására. A pozitív személyiségjegyek erősítésével, személyes példamutatással igyekszünk erősíteni a csoportban elfoglalt helyüket. Fokozottan figyelünk, hogy számukra is biztonságot, feltétel nélküli szeretetet nyújtó óvodai háttérrel teremtsünk.

A **multikulturális, interkulturális** nevelés során tiszteletben tartjuk a gyerekek eltérő szociokulturális környezetét, személyiségét, biztosítjuk számukra a minél nagyobb fokú **integrálódást**.

Tehetségígéretes gyermekeinkben igyekszünk fenntartani, továbbfejleszteni a társas kapcsolatokat, pozitív megnyilvánulások magasabb színvonalát.

11. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A gyermekek egyéni **érdeklődésére, kíváncsiságára**, rácsodálkozására építve biztosítjuk a gyermekeknek a változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről, ezzel megalapozzuk a **környezettudatos** magatartás kialakulását is.

Lehetőséget biztosítunk számukra olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a **felfedezés**, a **kutatás** örömeit, önismeretük, énképük fejlődik, és átélik saját teljesítőképességük határait.

Folyamatosan **sikerélményhez** jusson a cselekvés tapasztalatszerzései közben, így öntudatuk, önértékelésük pozitív irányban fejlődik. Lehetőséget nyújtunk saját maguk

kipróbálására, teret adunk **önállósulási törekvéseiknek**. Fontos, hogy lehessen „tévedni”, próbálkozni. Kerüljük a negatív visszajelzéseket, nem tudatosítjuk a gyermekben a hiányosságokat. Kiemeljük az eredményeket, sikereket, de mellette mindig értékeljük az erőfeszítést, szorgalmat, kitartást. **Sikerélményt** biztosítunk a nehézségi fokozatok betartásával. Ne vegye észre a gyerek, hogy tanul.

Fontos, hogy pozitívan viszonyuljon a gyermek az ismeretek befogadásához, legyen benne **tudásvágy**. Hangsúlyt kap a készségfejlesztés gyermeki személyiséghez igazítása, fejlődésének nyomon követése a fejlődési lapok, feljegyzések használatával.

Differenciáltan kezeljük a különböző környezetből, **különböző készségekkel, képességekkel** rendelkező gyerekek ismereteit.

Fontos a **spontán szerzett tapasztalatok**, ismeretek **rendszerzése**, integrálása a meglévő ismeretek közé. Az értelmi nevelés fő feladata, hogy a „totális érzékelő apparátus”, a pszichikus funkciók, az alap- és részképességek megfelelő fejlődése megtörténjen. A **logikus gondolkodás**, logikai műveletek végzésének képessége, az ismeretek mennyiségének fokozatos bővítése, rendszerzése, a gondolkodás szintjének és az alkotóképesség fejlesztése. A foglalkozások célja, sajátossága határozza meg az anyag kiválasztását, elrendezését, az anyag feldolgozásának módját, a hozzá tartozó játékokat. biztosítjuk az értelmi képességek fejlődését elősegítő, ösztönző környezetet fokozottan a képzeletre, kreativitásra irányulva.

Anyanyelvünk használata, a **kommunikáció** végigkíséri az óvodai mindennapokat, a felnőttek és a gyerekek kapcsolatát.

Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek **önbizalmának** fejlődését, **szociális kapcsolatainak** alakulását.

Az óvodába járó gyermekek nyelvi fejlődését pozitívan befolyásolja a gyermekre figyelő, **jó beszédpéldát** adó óvodapedagógus, a választékosan beszélő óvodai környezet. A logopédus és az óvodapedagógusok segítsék egymás munkáját, így megvalósul az egyéni fejlesztés a csoporton belül is. A gyermekek beszéd és kommunikációs képessége függ a családi szocializációtól, mely egyaránt lehet előnyös, vagy hátrányos számukra.

Célunk a szókincs bővítése, sajátos nyelvi formák elsajátítása, nyelvtanilag helyes beszéd, mondanivaló árnyalt megfogalmazása.

Feladatunk a **beszédkedv** felkeltése, fenntartása, a beszéd tartalom, **beszédstílus**, **beszédcélt**, összefüggő beszéd- és kifejező képesség, **relációs viszonyok** értése és használata, nyelvtanilag helyes beszéd, a **gyűjtőfogalmak** használata, különbségek megfogalmazása.

Ehhez a nyugodt, harmonikus, odafigyelő légkör megteremtése a mintaadáson /stílus, hanglejtés, dinamika, artikuláció, hangsúly, mimika/ szókincsfejlesztésen túl. További feladatunk, hogy képessé tegyük a gyermekeket érzelmeik, gondolataik verbális kifejezésére, egymás türelmes meghallgatására.

A drámajátékokkal elősegítjük, hogy a legkülönbözőbb élethelyzetekben pontosan és tisztán fejezzék ki magukat. Arra törekszünk, hogy ezeken a játékos gyakorlatokon keresztül oldódjon gyerekeink gátlása, és fejlődjön beszédkedve.

A **beszélgető körök** teret adnak a csoportépítésre, a közös élmény feldolgozására, véleménycserére. Nevelnek az egymásra való odafigyelésre, egymás meghallgatására, beszédfigyelemre. Figyelmet fordítunk a **gyermeki kérdésekre** és **válaszokra**. A megértő, befogadó közeg nagymértékben serkenti a gyermeket újabb személyes tapasztalatcserére. A **beszédhibák** megfelelő módszerrel történő javítására, beszédszervek ügyesítésére, a **beszédhallás** fejlesztésére kiváló lehetőséget nyújtanak az anyanyelvi fejlesztő játékok.

- Szókincs: a mindennapi beszéd kevésbé ismert szavainak, szinonima szavak megismertetése,
- Mimika: öröm, harag, bánat kifejezése arcjátékkal,
- Artikuláció: hangutánzó gyakorlatok, nyelv és ajak gyakorlatok,
- Beszédhallás: magánhangzók, mássalhangzók helyének megtalálása,
- Beszéértés: az elhangzó szavak, szókapcsolatok, mondatok, mondat sorozatok jelentésének, tartalmának megértése,
- Dadogás, hadarás: mondókázás, éneklés, ritmus,
- Beszédkedv felkeltése: beszélgető körök, bábozás, dramatizálás, meseszöveg,
- Memória fejlesztése: memória lánc,
- Beszédhibák javítására a logopédus által javasolt gyakorlatok alkalmazása.

Mindezek közvetetten szolgálják a zökkenőmentes iskolai beilleszkedést.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermek észlelése differenciált, figyelme, emlékezet szándékos
- az életkorban elvárható fogalmakkal tisztában van, gondolkodási műveletekre képes
- ismeretei, általános tájékozottsága önmagára, közvetlen környezetére nézve megfelelő
- legyen képes korábbi észlelések felidézésére
- ismerje fel az elemi összefüggéseket

- vonja le a következtetéseket
- tudjon elvonatkoztatni
- legyen képes téri tájékozódásra, térészlelése, testsémája legyen kialakult
- alakuljon ki kombinatív képessége
- figyelme legyen szándékos, képes legyen figyelemmegosztásra
- beszédképességük feleljen meg életkoruknak, bátran, határozottan alkossanak véleményt egyes területeken
- megismerési folyamatokban érvényesüljön a tudatosság
- legyen képes elemi fogalmi szintű gondolkodásra

A **sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő** gyerekeknél különös gondot fordítunk a gyerekek saját fogyatékoságából /látás, hallás/ fakadó hátrányok leküzdésére, a hiányok pótlására. Ezen belül a **tehetséges** gyermekek számára teret adunk a kibontakozáshoz: verselés, mesélés, az alkotófantázia/ mese kitalálás/ terén.

A **szociálisan hátrányos helyzetű, és a halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű** gyermekeknél, valamint a **multikulturális, interkulturális** nevelés során különös gondot fordítunk az eltérő környezetből, különböző értelmi képességekkel rendelkező gyermekek hátrányainak leküzdésére. Fokozott figyelmet fordítunk a szókincs bővítésre, egyéni és mikrocsoportos beszélgetésekre. A fejlesztő játékok fokozatos megismertetésével, használatával a beszédkedv felkeltése, az önkifejezés magasabb szintre emelése a célunk.

12. Az óvodai élet tevékenységformái

12. 1. Játék

Az óvodai életünk középpontjában a **játék**, mint a gyermeki szükségletek kielégítése, és a **családias légkör** kialakítása áll. A legfontosabb, hogy a gyerekek **jól érezzék magukat**, s így személyiségüknek alakulását **sokoldalú képességfejlesztéssel, készségfejlesztéssel** segítsük elő. Fontos, hogy **harmonikusan** fejlődjön, s a játékon keresztül **komplex élmények** ériék, ami segíti az **önkifejező, önértékelítő** gyermeki törekvéseket. A gyermeki tevékenységek közül elsődleges a játék, hiszen egyrészt sok jelenséget foglal magába, másrészt nincs olyan élménye a gyermeknek, amely bármikor ne válhatna egy játék kiindulópontjává. Ehhez biztosítjuk a helyet, az időt. Élményeiket, elképzeléseiket akár napokon át tartó játékokban is megélhetik, újraélhetik. Ezáltal a játék kiemelt jelentőségű, tájékoztató, a pszichikumot, mozgást, az egész személyiséget fejlesztő élményt adó tevékenységgé válik.

Már **óvodába kerüléskor** megkezdjük a szülővel, értesítendő hozzátartozóval a játékkal kapcsolatos szemléletformálását. Tudatosítjuk annak fontosságát, helyét a gyermekük életében.

Az óvodapedagógusok szem előtt tartják, hogy a játék **önmagáért való** tevékenység, amelynek tartalma **feszültség-levezető** lehet, és egyben **örömforrás** is. Folyamatosan építhetünk a gyermeki **kíváncsiságra**, amely főleg az óvodás közvetlen környezetére terjed ki. Az **ünnepekre, hagyományokra** való előkészületek lehetőséget biztosítanak a **szülőfölddel** kapcsolatos érzelmek, kötődések kidomborítására.

Elősegítjük a **nemi identitás fejlődését**, de a tradicionális nemi szerepek határainak tágításával tiszteletben tartjuk a különbözőségeket /fiúk is babázhatnak, lányok is építhetnek/.

A játék során fejlődnek a **társas kapcsolatok**. Figyelemmel kísérjük a játék fejlődését: A „magányos játékokra” jellemző, hogy a kisgyermek csak a játékszerre figyel, és csak maga a cselekvés köti le. Ezután következik a „szemlélődő játék”, amikor már az is érdekli, hogy mit csinál a másik, már keresi a társaságot, de még nem működnek együtt. Amikor már játékot is cserélnek, kezdődnek el fejlődni igazán a társas kapcsolatok.

Az „együttműködő játék” a társakkal végzett játék legfejlettebb formája. Itt már megosztják a szerepeket és a tevékenységeket is, a **kommunikációs jelzések** felismerésével, használatával.

Az óvodánk elsődleges célja megteremteni azokat a körülményeket, melyek biztosítják óvodásaink számára a családi, nyugodt légkört, amely a fejlődéshez, és az elmélyült, átszellemült játékhoz szükséges. A csoportszoba játszóhelyeinek kialakításával biztosítjuk a csendesebb, nyugodtabb, és zajosabb, nagyobb mozgással járó tevékenységekhez szükséges helyeket, ügyelve arra, hogy az egyes játszócsoportok ne zavarják egymást. A **szabad játékhoz** szükséges eszközök a gyerekek számára jól hozzáférhetőek, korszerűek, biztonságosak.

A játék lehet **szabad**, vagy az óvodapedagógus által **kezdeményezett**, de előtérbe helyezzük a szabad játékot. Eltérés az óvodapedagógus szerepében található. A **szabad játék** során érvényesül a **pedagógiai optimizmus**. Az óvodapedagógus tudatosan **megengedő, elfogadó, biztonságot és bizalmat adó, segítő, támogató** jelenléte biztosítja a szabad játék és játszótárs választását. Kizárólag szükség esetén avatkozik be, pl. egy veszélyessé váló játékba. Az óvodapedagógus a játék kibontakoztatása céljából lép be a tevékenységbe.

A gyerekek aktuális fejlettségi szintjének nyomon követése az egyénre és csoportra szabott **fejlesztési feladatok** tervezése és megvalósítása elsősorban **indirekt módszerekkel** történik. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, játék irányítását. A feltételek megteremtése mellett a gyerekek szükségleteit, igényeit figyelembe véve együtt játszással, támogató, serkentő, ösztönző

megnyilvánulásainkkal indirekt reakcióval érzük el. Fontos a magas szintű **kommunikáció**, a pozitív, esetleg negatív **metakommunikáció** a tevékenységek során.

A játék során fontos, hogy megvalósuljon a **gyermeki vélemény-nyilvánítás** és **döntőképeség** erősítése, különös tekintettel a konfliktus helyzetek megoldási lehetőségeire a **gyermekkel és a szülővel, értesítendő hozzátartozóval közösen** alakítva. Az óvodapedagógus által történő játékkezdeményezés a gyerek érdekében történik, elősegítve sajátos fejlődését, kibontakoztatva képességeit, kompetenciáit, érzelmi, akarat tulajdonságainak, szociális, társas viselkedésének, magatartásának formálásával, tiszteletben tartva a gyermek döntési jogát.

Óvodásaink a játék segítségével észrevétlenül **fejlődnek, tanulnak**, és mindezt élvezik is.

Az óvodai élet során különböző játékfajtákat figyelhetünk meg.

Gyakorló játék segítségével fejlődik a gyermek felfedezés utáni vágya, manipulációs készségei, gyakorolhat hangokat, mozdulatokat. A játék ereje éppen abban rejlik, hogy a gyerekek észrevétlenül próbára tehetik nyiladozó személyiségüket, a gyakorlás közben saját kedvükre alkothatnak, s közben külső kényszer nélkül, saját elhatározásukból „bejátsszák”

személyiségükbe az individualizációhoz és a szocializációhoz elengedhetetlen elemeket. Biztosítanunk kell a megfelelő eszközöket, helyet, időt, anyagokat folyamatosan.

Az **építő, konstruáló** játékokból később a szerepjátékok. A kockák egymásra rakosgatásából idővel vár épül, majd „lakói” is lesznek. E játékfajtát külső motivációval fejleszthetjük tovább, a gyerekek individuumát, fejlettségi szintjét és körülményeit figyelembe véve.

Szimbolikus és szerepjáték az óvodapedagógus számára a legtöbb információt nyújtó játékfajta. Tükrözi a gyermekek: értelmi képességeit, szociális háttérét, ismereteit, elképzeléseit, vágyait, érzelmeit, habitusát, problémamegoldó képességét, kommunikációs és szociális képességeit. A szerepjátékban kialakul a gyermek nemi identitása, a férfi-női szerepek a helyükre kerülnek. A fiúknál kedvesebb szerepek lesznek a hősök, kalandvagyók, ismert személyek, míg a lányoknál a valós környezetükben élő női személyek adják a szerepmintát / óvodapedagógus, anya, mama, dadus néni /. Ezért a mintaadás nagyon fontos az óvodapedagógus részéről, hiszen a gyermek probléma megoldási stratégiákat, magatartásformákat is elsajátíthat e játékfajta során. Elsődleges célunk, hogy biztosítsuk azokat a körülményeket, amelyek óvodásainknak a nyugodt, átszellemült, elmélyült játékhoz szükségesek. A szerepjáték során szoros baráti kapcsolatok is kialakulhatnak.

A **drámajáték** tartalmazza a kapcsolatteremtő játékokat, a népi gyermekjátékokat, az improvizatív gyakorlatokat, a lazító gyakorlatokat, verses, énekes, szöveges ritmus játékokat, koncentrációs gyakorlatokat, érzékelő gyakorlatokat. Ami a legfontosabb, hogy mindez cselekvés útján, a gyermek alapvető tevékenysége, vagyis a játék közben történik. Célunk a gyermeki személyiség alakítása, a társakkal, a környezettel történő kapcsolat felvétele és megtartása, önmaguk elfogadása, és elfogadtatása. A drámajáték hatására fejlődik, önállósodik a gyermek gondolkodása, munkavégzése pontosabbá, megtervezettebbé válik, konfliktusait megtanulja, demokratikus úton rendezni: fejlődik humorérzéke, a különbözőség elfogadására való képessége, önismerete, kreativitása, empátiája. Gazdagodnak, tökéletesednek mozgás és kommunikációs készségei. Elősegíti a gyerek beszédének tisztaságát, szép és kifejező voltát.

A drámajátékban a készségfejlesztő gyakorlatok által fejlődik a gyerekek koncentrációja, figyelme, memóriája, kommunikációja. Szerepek vállalása szükséges: a gyerek a játékszituációban éli át a szerepeket, méghozzá olyanokat, amiket egy benne élő minta alapján önmaga alkot meg /papás-mamás játék, buszvezető stb./.

A **bábozás, dramatizálás** lehetőséget nyújt a visszahúzó, beszédgátlós gyerekek oldására, fejlesztésére is. Ennek egyik előfeltétele a gyermekeket megragadó, foglalkoztató irodalmi élmények nyújtása. Lehetővé tesszük, hogy ezeket saját elgondolásaik alapján játsszák el. Az esztétikus eszközök biztosításával teret adunk a mindennapi szerepgyakorlásra.

Szerepjátékaikban használják föl a barkácsolás során készített kiegészítő eszközöket. Ezek elkészítése során fejlődik kez ügyesséjük, kreativitásuk, fantáziájuk, problémamegoldó képességük.

A **szabályjáték** az óvodai játékunk legfejlettebb szintje, minden gyermeki játékot meghatározott szabályok szerint játszunk. A fejlődés jellegéből következik, hogy képesek lesznek óvodáskor végére a szabályok pontos betartására, és betartatására. A szabályjátékokkal elsősorban a mozgásukat és értelmi képességüket fejlesztjük. Komplexen fejlődik emlékezetük, szabálytudatuk, kognitív és nyelvi képességeik. A mozgásos szabályjátékhoz remek lehetőséget adnak: a fogócskák, bújócskák, labdával végzett játékok, sor-és váltóversenyek. A mondókás és dalos népi játékok, és körjátékok is erősítik a szabálytudatot. A kognitív képességet fejlesztő játékoknál az óvónő figyelembe veszi a különböző társasjátékok, dominók, kártyajátékok, nyelvi játékok, kirakók által felkínált spontán tanulási lehetőséget is. E lehetőséget az óvodapedagógus ajánlja, kezdeményezi, előkészíti, de a kezdeményezésnek játéknak kell maradnia.

Udvari játéktevékenységek

Az udvari élet megszervezése nagy odafigyelést, körültekintést igényel. A telepített udvari játékaink az EU szabványnak és az érvényes minőségi előírásoknak megfelelnek. A babaházakban - a nyári időszakban az udvar füves részén szőnyegekkel - lehetőség van a csoportban zajló babaszobai játékok folytatására.

A homokozóban szabadon – egymást nem zavarva – építhetnek /homokvárat, autópályát, süthetnek süteményeket a formázójátékok felhasználásával/.

A homokozó köré telepített asztaloknál lehetőség van a homokkal való kísérletezésre, rajzolásra, gyurmázásra, barkácsolásra.

A kerékpárok, rollerek, triciklik, autók is biztosítják a gyerekek mozgásának, egyensúlyérzékeinek folyamatos fejlődését. A labdák, tollas ütők, karikák, ugráló kötelek szabadon használhatók az udvaron tartózkodás idején.

Teraszaink biztosítják esősebb idő esetén is a szabad levegőn való tartózkodás lehetőségét. A téli időszakban kihasználjuk az időjárás adta lehetőségeket: hógolyózunk, szánkózunk, hóembert, hóvárat, csúszkát készítünk a gyerekeknek.

Az óvodapedagógust folyamatosan az egymástól különböző játékhelyzetek újabb és újabb döntés elé állítják. A döntések meghozatalában segíti sokoldalú gyermekismerete, a gyermekek játékának megértése, a játék lényegének szem előtt tartása, az óvodapedagógus játékszeretete, és **játékos beállítódása**, elfogadó, segítő, támogató attitűdje.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Értsék meg és fogadják el játszótársaik elgondolásait, tevékenységük logikáját
- Alkalmazkodjanak a játék szabályaihoz, társaikhoz
- A számukra kevésbé érdekes szerepeket is vállalják el
- Önállóan tervezzenek, kezdeményezzenek játékokat
- Válasszák ki a szerepeket, eszközöket
- A barkácsolt eszközöket használják fel szerepjátékukban, bábozás, dramatizálás kiegészítésére
- Hozzanak létre elemekből a valóság tárgyaihoz, játékszerekhez, vagy egyszerű modellekhez hasonló alkotásokat
- Tanulják meg az egyszerűbb, majd bonyolultabb játékszabályokat
- A szabályokat tartsák-, és tartassák be
- Egészséges szellemben versenyezzenek
- Szeretnénk, ha minden gyerekeknek a játék valódi örömet jelentene

A **sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő** gyerekeknél ügyelünk a játékeszközök állandó helyének kialakítására. A gyermekek egyéni fejlettségi szintjét figyelembe véve a fokozatosság elvét betartva segítjük képességeik kibontakozását.

Sokféle fejlesztő játék biztosításával az egyéni fejlesztés lehetőségével is csökkentjük az esetleges konfliktus helyzetek kialakulását.

A **szociálisan és halmozottan hátrányos, hátrányos** helyzetű gyerekeknél segítünk a játékeszközök kiválasztásában, pozitív és negatív élmények kijátszásában, feldolgozásában. A

pozitív mintaadással a helyes magatartási és viselkedési formák, illemszabályok játékos elsajátítását biztosítjuk. A játéktevékenységek során fejlődjön kreativitásuk, problémamegoldó képességük. Erősítjük a csoporton belül megszerzett helyét, a pozitív tulajdonságaik kiemelésével a csoport nélkülözhetetlen, építő tagjává segítjük. Ezáltal növeljük önbizalmát, önértékelési képességének kialakulását.

A **multikulturális, interkulturális nevelés** során a befogadó nevelést megvalósítva teret adunk a saját kulturális közegükből jellemző játékok, játékeszközök használatára, gyakorlására, illetve társaikkal való megismertetésre.

Tehetséges gyermekeinkben támogatjuk a játékszervezés, kreativitás megvalósulását.

12. 2. Verselés, mesélés

A **verselés, mesélés élmény** a kisgyermek számára, alapvető szükségleteinek kielégítését jelenti, éppen úgy, mint a játék. A vers, a mese, az anyanyelvi nevelés fontos eszköze, összefonódik az **énekekkel**, a **zenével**, és a **mozgásos játékkal**, része az erkölcsi nevelésnek.

A jól kiválasztott mese **örömforrás**, pihentet, szórakoztat, **oldja a szorongást**, táplálja a képzeletet, **enerősítő** hatású, **emberi kapcsolatokra** tanít. Segít a világ megismerésében, a belső képalakításban, az **önkifejezés érvényesítésében**, az élmények feldolgozásában. Elsődleges forrásaink a **magyar népmese**-, **mondóka** és **gyermekjáték** gyűjtemények. Ezek a magyar kultúra értékeit, hagyományait, szokásait közvetíti a gyermekeknek. A napi tevékenységek során- **szeretetteljes**, családi, biztonságot nyújtó légkörben- a gyermekek kérése, igénye szerint többször is verselünk, mesélünk, bábozunk. A jól ismert mesékből választhatnak a gyerekek, ezzel hozzájárulunk ahhoz, hogy legyen kedvenc meséjük. A mesemondás alkalmait a mesehallgatásra, utaló, ismétlődő ráhangoló szokásokkal, szertartásokkal teremtyük meg /csoportonként változó/ pl. meseszőnyeg, mesekígyó, mesepárnák előkészítése, zene, furulyázás, jellegzetes báb, kép stb.

A **mondóka**, a **vers** a ritmusával, dallamával, hangzásával, játékoságával hat a gyermek érzelmi világára, hozzájárul érzelmi biztonságukhoz, anyanyelvi nevelésükhöz. A versélmény és a szabad mozgás összekapcsolódik. A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek

ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzéki – érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Mondókát, verset **spontán helyzetekhez**, pillanatokhoz, jelenségekhez, hangulathoz kapcsolódóan mondunk.

Törekszünk arra, hogy a vers iránti érdeklődés a gyermeknél belülről fakadó, **érzelmi alapon és esztétikai élményen** nyugvó legyen.

Az igényesen kiválasztott, **művészi értékű** irodalmi alkotásokkal gazdagítjuk a gyermek érzelmi életét, fejlesztjük esztétikai fogékonyságát, erkölcsi szokásait, értelmi képességeit, világképét, anyanyelvi kultúráját feltárva a gyermekek előtt a külvilág és belső érzelmi világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A vers, a mese **ősi forrása** az anyanyelvi nevelésnek. Az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát nyelvünk legbensőbb törvényeinek megfelelő formában közvetítik. A gyermekek helyes ejtését / légzéstechnika, hangadás, artikuláció, beszédritmus, hangerőváltás stb./, passzív, és aktív szókincsét, nyelvi emlékezetét, helyes mondatalkotását, összefüggő beszédét verseléssel, mondókázással, meséléssel, bábozással, dramatizálással, nyelvi játékokkal fejlesztjük.

Az irodalmi anyag **tervezéséhez** a magyar népmese kincsből, a magyar gyermekirodalomból, gyermekköltészet alkotásaiból, klasszikus mesékből, modern gyermekköltészet alkotásaiból, klasszikus mesékből, más népek meséiből válogatunk. Figyelembe vesszük a gyermekek különböző **fejlettségi szintjét**, ismereteit, **érdeklődését**, a fiúk és lányok eltérő igényeit, az **egyéni bánásmód** és **differenciált** nevelés feltételeinek megvalósítását. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására. Az óvodában a 3 – 7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

A **kisebb gyermekeket** ölbeli játékokkal, népi mondókákkal, ritmikus zenei hatású, játékos versekkel, egyszerű, rövid állatmesékkal, mondóka mesékkal, láncszerkezetű, halmozó mesékkal, a gyermekekhez közel álló rövid történetekkel ismertetjük meg.

A **nagyobb gyerekeket** a természethez kapcsolódó / növény, állat, évszakok, stb/ mondókákkal, versekkel, kiolvasó, hintázó, párválasztó, felelgető, tréfás mondókákkal, bonyodalmasabb tréfás állatmesékkel, tündérmesékkel, verses mesékkel, novella mesékkel, elbeszélésekkel, folytatásban felolvasott meseregényekkel, tágabb környezetükről / pl. cirkusz, utca, család, iskola stb./ szóló történetekkel ismertetjük meg. Ösztönözzük őket az egyéni mesék, történetek, versikék, mondókák **kitalálására**.

Az **ünnepi hangulatot** szebbé tesszük az alkalomhoz illő verssel, mondókával, dallal, mesével, bábozással, dramatizálással / pl. pásztorjáték /.

A jól ismert mesék, versek, kitalált történetek önálló elmondására, **bábozására, dramatizálására** a nap bármely szakaszában lehetőséget biztosítunk. Gondoskodunk a különféle esztétikus eszközökről, bábokról, jelmezekről, kellékekről, díszletről, stb / elérhető helyen /. Ezeket a gyerekek **önállóan is elkészíthetik** rajzolás, barkácsolás keretében. Tetszés szerint felhasználhatják más témájú szerepjátékokban is. Fejlődik fantáziájuk, kreativitásuk, kez ügyességük, szervezőkészségük, együttműködésük, beleélő- és kommunikációs képességük, **önérvényesítő gyermeki törekvésük**.

Lehetőség szerint évente 1-2 alkalommal előadóművészeket hívunk meg az óvodába, vagy **gyermekszínházi előadáson** veszünk részt a Művelődési házban.

Az **olvasóvá nevelés** folyamatában a képeskönyv jelenti a gyermek első találkozását a könyvvel. Lehetőségünk van könyvtárlátogatásra, ahol a gyerekek megismerik az ehhez kapcsolódó szokásokat, szabályokat. Bízunk abban, hogy óvodásaink az élmények hatására szüleikkel is ellátogatnak a könyvtárba, erre mi is buzdítjuk őket.

Biztosítjuk a gyermekek polcára a **művészi értékű** képeskönyveket / leporelló, lapozgató, képes mesés- és verseskönyv /, amelyekben kedves meséik és verseik is megtalálhatók. Mesei témájú élményrajzaikból is készíthetnek képeskönyvet, mesealbumot. Képnézegetés, beszélgetés, verselés, mesélés közben megtanítjuk őket a könyv, az olvasás szeretetére, megbecsülésére.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Várják, kérjék a mesemondást, maguk is segítsenek a feltételek kialakításában
- Figyelmesen, csendben hallgassák a mesét, viselkedésükön, tekintetükön látszódjék a belső képzeleti képek készítésének jelei
- Játéktevékenység közben odaillő szövegeket, rigmusokat mondogassanak
- Az elhangzott mondóka, vers ismétlését kérjék
- Néhány mondókát, verset, rövid mesét jegyezzenek meg
- Hangzás, hangulat, érzelmek és alkalom egységében fogják fel a mondott, hallott vers témáját és költői képeit
- Legyen néhány kedvenc meséjük, mesehősük, a vele történt dolgokat építsék bele játékukba
- A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait tudják összekötni
- Az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása kedvelt szórakozásaik közé tartozzon
- Próbálkozzanak rövid mesék, történetek kitalálásával
- Bábozással, dramatizálással, gyakorolják a párbeszédet, elbeszélő beszédformákat
- A meséskönyvek képeit önállóan is nézegessék, kérjék a felnőttet, hogy meséljen róluk
- A könyvekben a képek alapján találják meg a legkedvesebb meséiket
- Kezdeményezzenek beszélgetést, verselést, mesélést a képekről
- Vigyázzanak a könyvekre. Ismerjék fel, hogy a könyvek értékes és hasznos olvasmányok forrásai

A sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekeknél fokozottan figyelünk a mese, vers, mondóka anyagválasztásánál, figyelve egyéni fejlettségükre, érdeklődésükre, érzelmvilágukra. Mindig használunk képi megjelenítést mesélésnél, versmondásnál: amiről mesélünk, azt mutatjuk képekben is.

Tehetséges gyermekeinket hozzásegítjük az önmegvalósításhoz, teret adunk kibontakozásuknak.

A szociálisan hátrányos, és halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű gyerekeket megismertetjük, megtanítjuk a könyvek szeretetére, megbecsülésére. Bábok segítségével

igyekszünk a gátlásosabb gyerekeket is bevonni a közös bábozásba, dramatizálásba, hogy sikerélményhez jussanak, nőjön önbizalmuk.

A **multikulturális, interkulturális nevelés** során biztosítjuk néhány vers, mese feldolgozását, megismertetését csoportszinten. A gyerekek által hozott könyveket elérhetővé tesszük társaik számára is. Igyekszünk minél több mondókát, verset, mesét a magyar kultúrából megismertetni, megszerettetni velük. Ezzel biztosítva számukra egymás kulturális értékeinek megismerését.

12. 3. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodai nevelés egyik szakterülete a **zenei nevelés**, amely a művészeti nevelés körébe tartozik, így az **érzelmeken keresztül** hat a gyermekekre. A magyar zenei nevelés alapja az éneklés. Az ének, zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az óvodai zenei nevelés **célja, feladata**: zenei ismeretekben jártas, **zenét kedvelő**, zene iránt **érdeklődő** gyerekek nevelése, zenei élményeken keresztül **zenei ízlés** formálása, alapvető **zenei fogalmak** megértetése (gyors-lassú, halk –hangos, mély- magas), zene szeretetére nevelés, hallásfejlesztés, éneklési készség fejlesztése, ritmusérzék, harmonikus, szép mozgás fejlesztése.

Ezeket közvetlen tapasztalással, **spontán módon** szűrik le a gyerekek énekelgetés vagy zenehallgatás közben. Így hat a zenei nevelés a gyermekek érzelmére.

Fontos, hogy a gyermek **önként** tanuljon meg énekelni, ezért a **játékosság** át kell, hogy szője az egész napot.

Óvodai munkánk során a gyerekek szükségleteinek kielégítésével, az **egyéni bánásmód** és a **differenciált fejlesztés** alkalmával megfelelő alapot biztosítunk arra, hogy a gyermekek a zene iránt fogékonnyá váljanak, és megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek az iskolai énekzene tanulásához.

A zenei nevelés jelentős hatással bír a gyermekek **általános fejlődésére**, mivel közvetlenül váltja ki érzelmeiket. A dalok meghallgatása, éneklése fejleszti a gyerekek érzékenységét, hat az **értelemre**, fejleszti az **emlékezetet**, fejlődik **képzeletük, akaratuk, zenei emlékezetük**, segíti a **társas kapcsolatok** alakulását (pl.: dalos játékok). A zenei nevelés szoros kapcsolatban van az

anyanyelvi és irodalmi neveléssel, mivel az ismétlődő mozdulatok által lelassított szavak a szép és pontos kiejtésre serkentenek (dadogás). Fontos kapcsolatban áll még a **testi neveléssel**, mert az énekes játékok mozgással egybekötöttek, így elősegítik a gyerekek **harmonikus mozgásának** kialakulását, lehetőséget ad a **szabad önkifejezésre, önérvényesítésre**.

Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, körjátékok játszására. A **beszoktatási időszakban** nagyobb hangsúlyt fektetünk az **ölbeli játékokra**, höcögtetőkre. Az ének-zenei nevelésük során szeretnénk megéreztetni a **közös éneklés**, közös énekes játékok adta örömet, hogy azon keresztül formálódhasson a gyerekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. Az óvodai életünket úgy szervezzük meg, hogy a gyermekek **minél több zenei élményhez** jussanak. Ennek egyik legtermészetesebb módja az **aktív éneklés**.

A zenei nevelés anyagának kiválasztása során figyelembe vesszük a **csoport összetételét, fejlettségi szintjét**, teljesítőképességét, zenei képességeit, a szintet, ahová el akarjuk juttatni a gyerekeket, a megfelelő zenei anyagot, a **fejlesztés fokozatait**, a gyermekek nemzeti és etnikai hovatartozásukat is. A gyermekdalok, mondókák mellett művészi értékű komponált zene is a nevelés anyagát képezi. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A zenei anyagokat **ünnepekörökhöz, évszakokhoz** válogatjuk össze. Az ének- zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztésünk hatékony megvalósítása **Kodály Zoltán** és **Forrai Katalin** által teremtett hagyományukra épül, amely alapja a **szülőföldhöz való érzelmi kötődésnek**. A népdalok éneklése, hallgatása a gyermektáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segíti.

A zenei anyanyelv kialakulását segíti óvodai ének- zenei nevelésünk.

A **ritmusérzék** fejlesztésére nagy gondot fordítunk, hiszen később az írás, olvasás tanulásánál nagy szükségük lesz erre. Fontos feladatunk a **zenei hallás, - emlékezet**

fejlesztése is. A változatos zenehallgatással felkeltjük és ébren tartjuk **zenei érdeklődésüket**. Szeretnénk, ha a népi játékok megismerése valódi élményt jelentene gyermekeinknek, s ezeket szívesen játszva **őriznék hagyományainkat**. Támogatjuk a gyerekek kezdeményezéseit az énekes, gyermektánc, játékok terén, ehhez megfelelő helyet biztosítunk.

A nap folyamán gyermekeink bármikor elkérhetik, használhatják a **hangszereket**, kellékeket. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés gyermekeink mindennapi tevékenységévé válnak.

A fejlődés jellemzői:

- gyermekeinkben alakuljon ki a közös éneklés öröme, élménye
- a megtanult dalokat egyedül is tudják elkezdni, találják el a megfelelő kezdőhangot
- ismerjenek és szeressenek néhány népi játékot, gyermektáncot
- örömmel körjátékozzanak
- egyedül, tisztán énekeljenek vissza egyszerű motívumokat (zenei formaérzék fejlesztése)
- egyszerű, játékos táncmozgásokat esztétikusan, kedvvel végezzenek (zenei formaérzék fejl.)
- legyenek képesek a ritmusvisszhang játékos alkalmazására (zenei formaérzék fejl.)
- ismerjék fel a dalokat dúdolásról, hangszerről
- ismerjenek fel különböző hangszíneket (különböző hangok, zörejek, finomabb különbségek)
- ismerjék fel a halk-hangos, mély-magas éneklés közötti különbségeket, tudjanak halkan és hangosan énekelni, tapsolni.
- tartsák a tempót a természetes járásnak megfelelően (gyors- lassú)
- különböztessék meg az egyenletes lüktetést a ritmustól, cselekvéssel is fejezzék ki
- fejlődjön ki zenei alkotókészségük (kreativitás, improvizáció)
- figyelmesen hallgassanak élő zenét, jelentsen örömet a zene meghallgatása
- ismerjenek különböző hangszereket, a csoportban fellelhető hangszereket szívesen használják

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekeknek különösen fontos a zenei nevelés. A hallásfejlesztésre fokozott hangsúlyt fektetünk a látáskárosult gyermekeknél. Kiemelten kezeljük a ritmusfejlesztést, hangképzési gyakorlatokat a beszéd fogyatékos gyermekeknél. Fontos a zenei nevelés, ezen belül is az egyenletes lüktetés megismerése, gyakorlása, az élet más területein is.

A **tehetséges** gyermekeinkre különösen odafigyelünk, lehetőséget biztosítunk arra, hogy társaik előtt is megmutathassák tudásukat, és egyéni bánásmóddal segítjük fejlődésüket.

A **szociálisan hátrányos helyzetű** és a **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekeknél a mindennapi zenehallgatás, énekes, dalos játékok nagy szerepet játszanak a közösségi magatartás alakításában. Az értékes népi- és gyermekdalok megismertetésével, megszerettetésével fejlesztjük zenei ízlésüket, érzelmvilágukat. A mondókák, az egyenletes lüktetés, a ritmus elsajátításával hatunk a rendszerességre, a napi életritmus kialakítására.

A **multikulturális, interkulturális nevelés** során biztosítjuk a gyerekek számára néhány saját kultúrájukból vett anyag feldolgozását. Az ének, zene nevelés során lehetőséget biztosítunk a magyar népi zene, gyermekjátékok megismertetésére.

12. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A **szabadrajz** gyerekkorban az egyik legjelentősebb önkifejezési forma, hiszen az óvodáskor elején a gyerekek szóincse, fogalmazási készsége, a gondolatok logikus összerendezettségének képessége még fejletlen. Nehezen képes szavak segítségével világosan, egyértelműen kifejezni álmait, vágyait, gondolatait, félelmeit, és érzéseit. Az **ábrázolás eszközeivel**, színekkel, vonalakkal, formákkal azonban sok mindent elárul önmagáról, belső világáról.

A vizuális alkotások segítenek abban, hogy minél jobban megismerjük őket, tisztában legyünk azzal, hogy mi az, ami felkeltette az érdeklődésüket, és ami élményszerűen megragadt bennük az őket ért ingerekről. Ha **megkötöttség nélkül** alkothatnak, mindig azok a dolgok tükröződnek vissza az alkotásaikban, melyek **foglalkoztatják**, ami iránt **érdeklődnek**.

A rajzokban megjelennek a még fel nem dolgozott, konfliktust okozó helyzetek, az élmények, az eltitkolt félelmek, a másképp ki nem fejezhető érzelmek.

A gyerekek megismerésének, fejlettségi szintjének méréséhez a legegyszerűbb és legtermészetesebb út, ha hagyjuk szabadon alkotni és alkotásairól szabadon megnyilatkozni.

A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka a gyermek élmény- és fantáziavilágának képi, **szabad önkifejezése**: a gyerekek tér, forma, színeképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakul.

A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, mint a **művészetek egyik eszköze**, sokszínű nevelési terület, magában foglalja a képalakítást, a plasztikai munkát, az építést, a környezetalakítást és a műalkotásokkal való találkozást. Ezen tevékenységek gyakorlása közben a gyermeki **személyiségfejlesztés komplexitása** érvényesül: összhangban a verssel, mesével, énekkel, zenével, mozgással, és a környezet tevékeny megismerésével. Mindezeket gazdag megfigyelésre, a gyermekek élmény, képzelet és fantázia bázisra alapozva bontakoztatjuk ki. Az ünnepek, hagyományok, megemlékezések feldolgozásával erősítjük a gyerekek **szülőföld** iránti szeretetét.

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben **megfelelő változatos eszközök** szükségesek. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum szem előtt tartására törekszünk. Ehhez a tevékenységhez megfelelő, **állandó hely** szükséges, ahol a mozgó gyerekektől védett az alkotók köre. A különböző méretű anyagok, eszközök elhelyezése állandó, a gyermekek által **bármikor elérhető** helyen legyen. Az alkotó tevékenységhez olyan **léggör** megteremtése szükséges, amelyben a gyermekek szívesen bekapcsolódnak a munkába, és az általuk elrontott „sikertelennek” ítélt lépéseiket tudják **újra kezdeni, javítani** lelki feszültségek nélkül. A tevékenységekhez biztosítunk élményt, elegendő időt, hogy a gyermek akkor kapcsolódhasson be, amikor már kíváncsi és szeretne. A gyerekek lehetőleg addig alkossanak, ameddig kedvük van. Legyenek kreatívak, egyre önállóbbak. Az eszközök **biztonságos kezelését** egyenként tanítjuk meg, hogy biztonságosan használhassák. Ehhez a kiscsoportos, egyszerre csak 5-6 gyermeket foglalkoztató tevékenységek megfelelőek, ahol kényelmesen férhetnek el a gyermekek. Az alkotáshoz a **szabadban is** biztosítunk feltételeket, hogy a gyermekek megfigyelhessék a természetben lévő dolgokat, a fény és árnyék hatásait. A rajzoláshoz, festéshez, mintázáshoz, anyagformáláshoz, origamihoz, építéshez, vágáshoz, ragasztáshoz, a kézi munka egyes fajtáihoz, a műalkotásokkal való ismerkedéshez a feltételeket – a korcsoportnak megfelelően – a mindennapi **szabad játékban is** biztosítjuk.

Az óvodába kerülő gyermekeknek lehetővé tesszük, hogy **játszva ismerkedjenek** az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kifejezés módjával. A gyermekek bevonásával tervezzük meg a képalakító tevékenységek technikáját, eszközeit. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Alkossanak képeket festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, homokba karcolással, nyomattal, spárgából, textilből, termékekből stb. a gyermekek tetszés szerint vehessenek részt a plasztikai alakításban. **Ismerkedjenek** az anyagok alakíthatóságával / nyomkodva, ütögetve, sodorva, gömbölyítve, karcolva, stb /. Teremtsünk olyan lehetőséget, hogy **szívesen beszéljenek** alkotásukról és **örüljenek** a létrehozott produktumnak. Ezért minden csoportban kialakítunk olyan **képtároló helyet**, ahol sokáig tudnak gyönyörködni alkotásaikban.

Később a gyerekek alkotó - alakító tevékenységét tovább **bővítjük, gazdagítjuk**. Segítjük élményekhez kapcsolható témajavaslatokkal, hogy alkothassanak közös kompozíciókat, **tudjanak együttműködni**. Ehhez szükséges az **összefüggő beszéd**, a jó **nyelvi kifejezőkészség**. Itt már megjelenik a gyermekek rajzában az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, a

cselekvések saját elképzelésük alapján történő megjelenítése. A gyermekek gyönyörködnek a gazdag formákban, a színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. Használják ceruzát, krétát, filcet, papírcsúszkát, különböző vastagságú ecseteket a rajzok finomabb kidolgozásához. Festés során megismertetjük őket különböző technikák alkalmazásával /ujjfestés, vízfestés, színkeverés, mintafestés, nyomatkészítés, linómetszet stb./.

A **plasztikai munkák** során már formákat tagolnak, tudnak a játékuhoz kellékeket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készíteni. Az **építés** során próbálkoznak a tér variálásával, a tér beépítésével és az építés részleteinek kimunkálásával. Ehhez nagyobb dobozokat, takarókat, térelválasztó elemeket használhatnak. A gyermekeket aktivizáljuk az eszközök előkészítésére, tisztán tartására, eltakarítására.

A gyermekek **alkotó – együttműködő készségét** fejlesztjük, és segítünk kibontakoztatni a képi – plasztika, a környezetalakító és a tárgykészítő cselekvések közben.

Az óvoda „legidősebbjeinek” körében az **ajándékkészítés** igényét. Biztatjuk őket, hogy az ünnepekre, a vendégek fogadására készítsenek ajándékot szüleik, vendégeik részére, gondoljanak az óvoda legkisebbjeire és felnőtteire is. Éljük át minél gyakrabban az ajándékozás örömét. A szülőket, értesítendő hozzátartozókat **is bevonjuk** az óvoda szépítésébe, díszítésébe. Ünnepeinket megelőzően játszótér tartunk, ahol a szülő, értesítendő hozzátartozó, gyermek, óvodapedagógus együtt készül az ünnepre, dekorálja a csoportot, ajándékot készít. A gyerekek próbálják meg önállóan előkészíteni az alkotó tevékenységekhez szükséges eszközöket. Minden anyagot, eszközt gondozzanak. **Több napon át tartó** alkotásokhoz, építkezéshez biztosítunk lehetőséget.

Lehetőséget biztosítunk a **képességfejlesztés, készségfejlesztés differenciálására** a gyermeki szükségletek kielégítésével a következő módon, attól függően, hogy mi a cél. Pl.: - azonos az eszköz, differenciált a feladat, vagy azonos a tevékenység, differenciált az eszköz, vagy azonos a téma, differenciált a technika

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- képalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket
- alkotásukra jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása; színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket
- önmaguk válasszanak a megismert technikák közül
- örülnek egyéni és közös kompozíciójuknak

- plasztikai munkáik egyéniek, részletezőek
- téralakításban, építésben közösen vesznek részt
- rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne, vigyáznak saját és más munkáira, megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról
- önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket
- kezeljék értéként önmaguk és mások alkotásait

A sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekeknél és a halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos és a multikulturális, interkulturális nevelés során még fontosabb a finommozgás előkészítése.

Az alapvető technikák megismertetésével, megszerettetésével az ábrázolás már óvodába kerüléstől az önkifejezés jó eszköze. Sok **tehetséges** gyerek kerül felfedezésre ezáltal, őket segítjük képességeik kibontakoztatásában. Munkáikat különböző pályázatokra is elküldjük, bevonva ebbe az értesítendő hozzátartozókat is.

Nevelésük nemcsak vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a hallási, tapintási játékok összhangba hozására, fejlesztésére is.

A **mikrocsoportos foglalkozás** lehetőséget ad a differenciálásra. Mindenkinek egyéni fejlettségének, és képességének megfelelően tervezzük a munkát és adunk segítséget. Maga a tevékenység, a munka öröme a fontos, nem a „mű”, a végeredmény.

12. 5. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás.

A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A gyermekek fejlettségéhez igazodó mozgásos játékok, feladatok elősegítik a biológiai fejlődést, növelik a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességét. **Tiszta környezetben, jó levegőn** mozognak, tornáznak. A különböző mozgások elsajátításának folyamatát a gyerekek mozgástapasztalatára, **játékos kedvére** építjük. Az óvodai nevelés során elősegítjük a finommotoros mozgáskészségek, a mozgáskoordináció fejlődését. A változatos, örömteli sokféle mozgás által biztosítjuk a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását.

A sok játékos mozgás, tevékenység, feladat pozitív hatással van kondicionális képességeik fejlődésére, ez befolyásolja teherbírásukat, egészséges fejlődésüket.

A tevékenység alapvető szervezeti kereti a következők:

- 1) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- 2) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- 3) szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A játékos mozgásformáknak fontos szerepe van a helyes testtartáshoz szükséges izom-egyensúly kialakulásában, valamint kiegészítik a gondozást, egészséges életmódra nevelést.

Gondoskodunk arról, hogy mindenki a **megfelelő öltözékben** mozoghasson. Ösztönözzük a szülőket, értesítendő hozzátartozókat is arra, hogy minél több mozgási lehetőséget biztosítsanak gyermekeiknek családi környezetben. **Részt veszünk** aktívan a foglalkozásokon, tornára alkalmas öltözékben.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére. zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A **foglalkozásokon kívül** is lehetővé tesszük a mozgásos játékok játszását, a tornaszereken való gyakorlást folyamatos felnőtt ellenőrzés mellett, ezzel teret adva az **önérvényesítő** gyermeki tevékenységeknek. Az örömmel, derűs légkörben, együttesen végzett gyakorlás hozzájárul az **egészséges életvitel** szokásainak megalapozásához. Ezért nagyon lényeges, hogy minden megnyilvánulásunkon tükröződjön az, hogy **szívesen mozgunk együtt** a gyerekekkel, és örülünk a gyerekek mozgásban elért sikereinek. Mozgásra minden lehetőséget megragadunk a szobában, udvaron, Ovi sportpályán is. Mindig úgy rendezzük környezetünket, ahogy a

különböféle tevékenységek megkívánják. A dadus nénik segítségével **átrendezzük a csoportszobát**, a bútorzatot. A kijelölt helyen öltözünk át tornaruhába.

Télen több mozgásos játékot szervezünk a szobában, hiszen kevesebb időt tudunk az udvaron tölteni. **Nyáron** a levegőzés, a napfürdőzés – nem a tűző napon, csak egészséges mértékig, folyamatosan biztosítva olyan helyet, amely eső és nap ellen is véd / kisház, terasz, fák árnyéka / növeli a gyermekek ellenálló képességét. A foglalkozásokat döntő mértékben szabadban valósítjuk meg, az udvaron, a füves területen különböző pályákat alakítunk ki.

Nagyon jó lehetőséget nyújt a különböző mozgások gyakorlására a **Duna-part**. Gyakorolható itt a gurulás, mászás, kúszás, felfelé történő futás, szökdelés, télen a szánkózás. Lehetőségünk van **sportnapok** szervezésére, ahol: sor- és váltóversenyekkel, labda – és ügyességi gyakorlatokkal fejlesztjük a gyerekek **nagymozgásait**, és **térérzékelését**. A füves, sík és dombos terület mellett feltétlenül szükséges az aszfaltos, kavicsos, homokos terület, erre a célra az iskolai sportpályát használjuk.

A gyerekek **örömmel vesznek részt** mindenféle mozgásban. **Rendgyakorlatokat** végeznek: sorakoznak, kört alakítanak társaikkal, körben járnak. **Gimnasztikai** gyakorlatokat végeznek önállóan, társaikkal, kézi szerekkel. **Futó** gyakorlatokat végeznek természetes módon, versenyben, akadályok átlépésével. Gyakorolják a **támaszokat, függéseket, egyensúlyozó** gyakorlatokat tornaszőnyegeken. **Megfelelő balesetvédelmi** előkészületek után **ugranak** távolba és magasba. **Dobásokat** végeznek kislabdával, babzsákkal távolba, és magasba. Alapvető labdafogásokat, dobásokat, vezetést, átadást megtanulják. Minden adandó alkalmat kihasználunk a mozgásra. Meg tanulnak figyelni nemcsak a feladatra, hanem egymásra is.

Korszerű, biztonságos, mozgáshoz szükséges eszközökkel rendelkezünk, amely az **optimális mozgásfejlődést** biztosítja gyerekeink számára: padok, tornaszőnyegek, bordásfalak, Tini-kondi, NDK tornaszerek, zsámolyok, labdák, ugráló labdák, botok, szalagok, karikák, babzsákok, trambulín, bóják, rollerek, triciklik. Nagymozgást, mozgáskoordinációt, egyensúlyérzéklet fejlesztő játékaink a billenő rácsok, füles labdák, lépegető gólyalábak, hengerek, tüskés labdák. Prevenciós jelleggel a **helyes testtartás** és **lábboltozat** kialakulása, fejlődése érdekében minden hónapban egy alkalommal **lábstatikai foglalkozást** tartunk. Először szer nélkül, majd fokozatosan áttérünk a láb szerrel végezhető gyakorlataira. Játékosan: plüss macikkal, szalaggal, labdával, szalvétával, ceruzával, golyókkal, kavicsokkal, egyéb eszközökkel.

Szem előtt tartjuk, hogy a mozgás **legértékesebb anyagai a játékok**, mert nemcsak a testmozgások kombinációira adnak lehetőséget, hanem új készségek, képességek

megszerzésére is: szabálytudat, emlékezet, fegyelem, figyelem, feladattartás, feladattudat. A szabad játékon kívül szükség van irányított játéktevékenységre.

Ezek a testmozgások folyamatosan jelen vannak az óvodai élet más területein is, miközben a gyermek személyiségének fejlődésére hatnak.

Az egyéni szükségleteket, képességeket figyelembe véve minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk a mozgásos tevékenységeknek, a játékos testmozgásnak. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, kihasználjuk a szabad levegő nyújtott lehetőséget.

A **csoportversenyek** alatt fejlődik közösségi érzésük, az egyén és a közösség egymásra hatása érvényesül. Célunk, hogy egészséges versenyszellem alakuljon ki, figyelünk a pozitív érzelmi megnyilvánulásokra.

A mozgásos tevékenységek gyakorlása során lehetőség van a **szókincsbővítésre**. Megismerkednek a gyerekek a vezényszavakkal, testrészeikkel a gyakorlatok és a tornaeszközök pontos megnevezésével.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- szeressék és igényeljék a mozgást
- értsék meg az egyszerű vezényszavakat
- mozgással kapcsolatos tapasztalataik növekedjenek egyensúlyozásban, ugrásban
- növekedjék a teljesítőkéességük, mozgásuk váljék összerendezetté, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá
- cselekvő képességük legyen gyors, mozgásuk kitartó
- ugráskor a talajérést fékezzék

A **sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő** gyerekeknél óvodás korban a mozgás fontos szerepet játszik az egészség megóvásában, a szervezet biológiai egyensúlyának megtartásában, a szükséges fejlődés biztosításában. Fontos a mozgás **beszédindításnál** szakember segítségével a mozgásterápiára építve. Fokozottan ügyelünk a gyakorlatok bemutatására, elegendő időt adunk egy-egy mozdulatsor begyakorlására, rögzítésére. Fontos, hogy a mozgás mindig élményt adó, örömet okozó legyen, erősítjük a pozitív érzelmi viszonyulást.

A **tehetséges** gyerekeket bevonjuk a gyakorlatok bemutatásába, támogatjuk óvodán belül és kívül is, hogy részt vegyen mozgásos tevékenységekben, sportokban.

A **szociálisan hátrányos**, és a **halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű**, gyerekeknek általában nagyobb a mozgási igényük, ezért számukra is biztosítjuk a megfelelő teret és időt.

A **befogadó nevelés** gyakorlása során a **multikulturális, interkulturális** integrációval a közösségi élményt a versenyekkel mélyítjük. A kirekesztettség elkerülése érdekében felhasználjuk a csoportversenyek, sor – és váltóversenyek által adott lehetőségeket. Ezzel fejlesztjük a csoporthoz tartozás élményét, megakadályozva a perifériára sodródás esélyét.

12. 6. A külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerésében egyre fontosabb lett a fenntarthatóság, környezettudatosság gondolata. Ez tudatos szemléletformálás jövőnk és gyermekeink jövője érdekében. A természet szeretetére nevelés lehet az az alap, melyre építkezve gyermekeink ránevelhetők a természeti, társadalmi környezetre történő odafigyelésre. Ennek érdekében a Pedagógiai Programban 37-39. oldalon leírt tevékenységeket is végezzük gyermekeinkkel, a megszokott témákon kívül. Ezek nem egyszeri alkalmak, hanem folyamatosan jelen vannak óvodai életünkben.

Programunk célja, hogy a gyerekeknek segítséget nyújtsunk ahhoz, hogy a világot megismerjék és megértsék a maga egészében.

Az őket körülvevő **szűkebb** és **tágabb természeti** és **társadalmi** környezetükről olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek az életkoruknak megfelelő **biztonságos eligazodáshoz**, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek. A **természet szeretetére** kívánjuk nevelni a gyerekeket: a természet közeli élettél, a természet, a környezet szeretetének biztosításával. Megerősítjük a gyermekekben, hogy milyen nagy **az ember felelőssége a természeti és társadalmi környezet megóvása** érdekében. Fontosnak tartjuk megismertetni a gyermekeket a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezettel, felhívni figyelmüket annak értékeire, szépségeire és megóvására.

A megismertetést, tapasztalatszerzést mindig a **valós környezetben**, a **szabad természetben** végezzük. Folyamatosan neveljük őket a környezetükben lévő minden élőlény és építmény védelmére, környezetük tisztaságának megóvására, ápolására.

Megismertetjük velük hazánk, városunk nevezetességeit, tárgyi kultúránk értékeit, az itt élő emberek életét, munkáját, hagyományait, szokásait, a közösséghez való tartozás élményét rövid történeteken, elbeszéléseken keresztül. Ezáltal fejlődik nyelvi készségük, szófaji gazdagságuk.

Szeretnénk kialakítani azokat a **szokásokat, magatartásformákat, készségeket**, melyek a természeti és társadalmi környezettel való **harmonikus együttműködést** biztosítják a gyermekek későbbi életében. Érezzék át, hogy mindenkinek van véleménye, amelynek kimondásához lehetőséget kell adni. Mások véleményét, érzéseit, gondolatait tiszteletben kell tartani: erre szükség van a társadalomban való kiegyensúlyozott élethez. Lehetőséget kapnak az **önálló vélemény-nyilvánításra, önbizalmuk növelésére, az önkifejezésre, önérvénytudó** gyermeki tevékenységek megvalósítására.

Feladataink közé soroljuk a **gyermeki kíváncsiság** kielégítését a **gyermeki kérdések támogatásával**, a **pozitív érzelmi viszony** alakítását, a minél **több érzékszervvel való megtapasztalást**, és az élmények **több szempontú feldolgozását**. A **tevékeny megismeréshez, kísérletezéshez** gyermekeink számára biztosítottak a megfelelő eszközök / tükrök, nagyítók, megfigyelő dobozok/.

Foglalkozásainkat, kezdeményezéseinket a **négy évszak köré** csoportosítjuk. Folyamatosan figyeljük a természetben végbemenő folyamatokat, az évszakok sokszínűségét, a növények / fák, virágok, bokrok/ évszakonkénti változásait. Felismertetjük a gyerekekkel az egyes jelenségek közötti **ok-okozati összefüggéseket**, az **anyanyelvi nevelés** keretében megtanítjuk őket mások számára érthetően ezek verbális megfogalmazására.

Kihasználjuk városunk **Duna-parti** elhelyezkedését, és a lakosság mezőgazdasági beállítottságát. Építünk a gyerekek otthoni élményeire, tapasztalataira.

Városunk földrajzi elhelyezkedéséből adódóan maximálisan kihasználjuk a közlekedéssel kapcsolatos lehetőségeket. **Séták** közben gyakoroljuk a helyes és biztonságos közlekedést, megfigyeljük az országúton és vízen közlekedő járműveket. A Pentele-híd közelsége lehetőséget ad arra, hogy a légi közlekedést megfigyelhessük a kisapostagi repülőtéren /pl. kisrepülő, helikopter, sárkányrepülő, növényvédő repülőgép, szerelőműhely/.

Településünkön a legtöbb családnál megtalálható valamilyen **háziállat**, ezért a gyerekeknek közvetlen tapasztalatai vannak a háziállatokról, életmódjukról, hasznukról.

Ellátogatunk a húsboltba, az ABC-be, ahol az állatok különféle feldolgozott formáit is megfigyelhetjük, vásárolunk belőlük.

Alkalomszerűen ellátogatunk **városunk nevezetes épületeibe:**

- Középületek
- Petőfi Emlékház, Helytörténeti Múzeum
- Petőfi szobor
- Kopjafák

Az **orvos gyógyító munkájának** megismeréséhez ellátogatunk a mentőállomásra.

- Lehetőségekhez képest látogatást szervezünk a **szülők, értesítendő hozzátartozók munkahelyére.**
- Az **óvoda-iskola átmenet** zökkenőmentesebbé tétele érdekében az iskolába menő gyerekek ellátogatnak az első osztályba. Az óvodai nyíltnapon megismerkednek a leendő elsős tanító nénikkel.
- Programunkba beépítjük a gyermekek által **spontán** felhozott témákat / óceánok, bolygók, űrhajók stb./. Ezeket a gyerekek érdeklődésének megfelelően dolgozzuk fel. Itt lehetőség adódik a **differenciált** fejlesztésre, **szókincsbővítésre.**

Balesetvédelem

A gyerekekkel a **testi épségükre** és **egészségükre** vonatkozó **veszélyforrásokat**, az **elvárható magatartásformákat** rendszeresen és folyamatosan fejlettségi szintjüknek megfelelően ismertetjük. Megtanítjuk őket a **biztonságos eszközhasználatra**. Különösen fontos ez: udvaron való tartózkodásnál, különböző közlekedési eszközzel való utazásnál, gyalogos közlekedésnél, rendezvényeken való részvételnél.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- tudják nevüket, címüket, szüleik foglalkozását
- a gyerekek rendelkezzenek elemi ismeretekkel önmagukról, és környezetükről
- ismerjék az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- tudják a testrészeik nevét, váljon igényükké a rendszeres testápolás
- ismerjék az alapvető viselkedési szabályokat
- alakuljanak ki azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek

- sajátítsák el a fenntarthatósággal, környezettudatossággal kapcsolatos alapokat, váljon szokássá néhány ezzel kapcsolatos tevékenység / műanyagkupak gyűjtés, madáretetés/
- ismerjék szűkebb lakóhelyüket, a környezetükben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét
- ismerjék és a gyakorlatban is helyesen alkalmazzák a gyalogos közlekedés szabályait
- ismerjék fel a napszakokat
- tudjanak különbséget tenni az évszakok között
- ismerjék a környezetükben lévő főbb intézmények rendeltetését
- ismerjék az alap- és kiegészítő színeket

A **sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő** gyerekek számára nagyon fontos, hogy megtanuljanak eligazodni a természeti és társadalmi környezetükben. Képesse váljanak az együttműködésre, kapcsolatok kialakítására, alkalmazkodásra. Arra törekszünk, hogy az alapvető szabályokat, viselkedési formákat elsajátítsák a környezettudatos magatartás jegyében.

A **tehetséges** gyermekekkel már feldolgozzuk a tágabb életterünk megóvására, fenntarthatóságára irányuló témákat is / pl. felmelegedés élettani hatásai tengerekre, élet más kontinenseken, talajszennyezés, bolygónk- naprendszerünk/.

A **szociálisan- és halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű** gyerekekkel megismertetjük a társadalmi együttélés szabályait, normáit, észrevetjük velük a környezet szépségeit, értékeit.

Természeti, társadalmi környezetünk megismertetése, megszerettetése, megóvása, megbecsülése fontos feladatunk, melynek értékeit még fokozottabban akarjuk elsajátíttatni gyermekeinkkel. A családi nevelés esetleges hiányainak pótlása, társadalmilag elfogadott értékek erősítése szintén kiemelt feladatunk.

A **multikulturális, interkulturális** nevelés során a fentiekén kívül vállaljuk, hogy a rájuk jellemző társadalmi környezetüket, kultúrájukat megismertetjük a csoport többi tagjával.

12. 7. Matematika

A környező világ tevékeny megismerése során a gyerekeknek lehetősége nyílik **mennyiségi viszonyok, különböző formák** megtapasztalására. A gyermek számára a matematika a **ráismerés öröme**t, az **összefüggések megismerését** jelenti. Biztosítjuk a **feltételeket** az önálló cselekvésre, manipulálásra.

A matematika tanulási folyamatban a **négy észlelési csatorna** is meghatározó szerepet kap: vizuális, auditív, kinezetikus, tapintásos forma. A gyerekek **életkori sajátosságát** figyelembe véve a matematikai tapasztalatszerzésnek több formája lehetséges, fontos a **szókincs** gyarapítása, a **relációs** szavak megismerése **játékos** módon.

A gyermekeket körülvevő világ mennyiségi, alaki, nagyságbeli, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése **játékos formában** történik.

Az óvodába bekerülő gyerekek **fejlettségi szintjét** az óvodapedagógus ismerje meg, hogy a későbbi években a **fejlesztő munkája** pontos, alapos, minden gyerekre kiterjedő legyen, fontos az **egyéni fejlődés pontos** nyomon követése.

A matematikai nevelés területén két szintet különböztetünk meg:

- **Bevezetés a matematikába:** a kíváncsiság és érdeklődés felkeltésével a matematikai beállítódás és szemlélet megalapozódik.
- **Az intenzív fejlesztés szakasza:** az 5-6 évesen már egyre gyakrabban igényelik az óvodapedagógusok kezdeményezése alapján a mélyebb, sokoldalúbb összefüggések megismerését, tevékenységek közben sokat fejlődik észlelésük, megfigyelésük, emlékezetük, megértésük, problémalátásuk, gondolkodásuk. Képesek lesznek arra, hogy a dolgok fejlődésével eligazodjanak a mindennapi életben.

A matematika foglalkozások megszervezésében az óvodapedagógus választhat, hogy **kezdeményezést**, vagy **kötelező** foglalkozási formát alkalmaz. Nagycsoport második félévében pedig kötelező a részvétel, az óvodapedagógus által választott szervezési formában.

A különböző tevékenységek során lehetőséget biztosítunk a gyermeki **önérvényesítésre**.

Tevékenykedés közben a **megismerő képességek** / érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás / **készségek, képességek**

differenciált fejlesztése szinte **észrevétlenül** valósul meg, amihez minden csoport számára biztosítottak a megfelelő eszközök.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- értsék meg az óvodapedagógusok kérdéseit, gondolatait, egyes matematikai problémáról a saját gondolataikat is elmondják, egymás állításainak igazságtartalmát megítélik
- legyenek képesek jól ismert tulajdonságok szerinti válogatás folytatására, sorba rendezésre
- értsék meg, és helyesen használják: hosszabb- rövidebb, több- kevesebb, kisebb- nagyobb stb. kifejezéseket
- hosszúság szerinti összemérésre legyenek képesek
- tudjanak számlálni legalább tízig
- értsék és tudják követni az irányokat: pl.: jobbra, balra
- névutókat ismerjék: alatt, fölött, mögött, és helyesen használják

A **sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő** gyerekeknél különösen nagy gondot fordítunk a differenciált foglalkoztatási formára, figyelembe véve a képességeikből eredő hátrányokat, igyekszünk sikerélményhez juttatni őket. **Tehetséges** gyermekeinknek olyan magasabb szintű gondolkodásra készítő játékos feladatokat adunk, amellyel még jobban fejlődik matematikai gondolkodásuk /logikai játékok, fejszámolás, Logico játékok magasabb szintjei/.

A **szociálisan és halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű** gyermekeknél fokozottan figyelünk a matematikai fogalmak helyes használatára, a logikus gondolkodás megalapozására.

A különböző **multikulturális és interkulturális környezetből érkező** gyermekek fejlettségi szintjét felmérve differenciáltan fejlesztjük a csoportban.

12. 8. Munka jellegű tevékenységek

A gyermek épp úgy **élvezi** a munkatevékenységet, mint a játékot, ha tiltásokkal, vagy túl nehéz feladatokkal **nem szegjük kedvét**.

A munka az **életre való felkészítést**, a **társadalmi gyakorlat** megismerését ugyanúgy szolgálja, mint a **személyiség fejlesztését**. Minden munka jellegű tevékenységet fiúk és lányok egyaránt gyakorolhatják, ezzel is elősegítjük a **nemek társadalmi esélyegyenlőségét**.

Ha ezt **pozitív élmények** mozdítják elő, akkor a gyermek szívvel, lélekkel fogja végezni. Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyermekek, **amihez kedvük van**, ami **testi épségüket nem veszélyezteti**, teret adunk az **önérvényesítő gyermeki** törekvéseknek. A munkában az **erőfeszítés** és az **eredmény kapcsolata** közvetlenül érzékelhető, átélhető a gyermek számára, ezért fontosnak tartjuk, hogy **rendszeres, folyamatos tevékenység** legyen az óvoda mindennapjaiban. Fontos a jó **beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése**, valamint a **természetes beszéd és kommunikációs kedv** fenntartása.

Az **aktív tevékenységek végzése során** megismerkednek a munkavégzéssel kapcsolatos fogalmakkal, kifejezésekkel, ok-okozati összefüggésekkel.

Önkiszolgálással kapcsolatos munkáink: testápolás, öltözködés, étkezés.

A **naposi munka** óvodánkban középső csoportos kortól önkéntes alapon indul be a tízóraihoz, ebédhez, uzsonnához való terítéssel, a gyermekek örömét szolgálva, s bővül a játszóhelyek rendjének ellenőrzésével.

A **csoport érdekében** végzett munka a csoportszoba, öltöző dekorálása, átrendezése: pl. mozgáshoz, ének foglalkozáshoz, játékok elrakása, öltöző- mosdó felelősség, ünnepekre, alkalmakra ajándékkészítés, termények, termések gyűjtése, feldolgozása, a **szabad önkifejezés** megvalósításával.

A környezet tisztaságának, rendjének megóvása, helyreállítása barkácsolás, étkezés után, szükség szerint asztalok törlése, padló felseprése, apró papír hulladék felszedése.

Egyéni megbízatások során tárgyakat elkérik, átadnak, üzeneteket továbbítanak az óvodán belül.

Növények gondozása az élősarokban; cserepes növények öntözése-, virágfelelős; gyűjtött növények, gyümölcsök, termések csoportosítása; hajtás, virágoztatás, csíráztatás. Feladatunk megteremteni az **önálló munkavégzés feltételeit**, megfelelő méretű és számú

munkaeszköz biztosítása. Felhívjuk a szülők, értesítendő hozzátartozók figyelmét a gyermeki munka fontosságára és értékelésére.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- önállóan végezzék el a saját személyükkel, étkezéssel kapcsolatos napi teendőket
- vegyenek részt a csoportszoba díszítésében, rendezésében
- vigyázzanak a terem rendjére, vegyék fel az elejtett papírokat, tegyék a helyére a kint felejtett eszközöket
- javítsák meg a játékszerek kisebb hibáit
- ünnepekre készítsenek ajándékot
- vegyék észre, hogy kinek, miben van szüksége segítségre
- az élősarok növényeit folyamatosan gondozzák magvakat, terméseket gyűjtsenek

A sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekeknek is teret adunk az önálló munkavégzéshez, kiemelten kezeljük az önkiszolgálással kapcsolatos munkát.

A szociálisan hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű, multikulturális, interkulturális környezetből érkező gyerekekkel megismertetjük a munkavégzés értékét, örömet, pozitív megítélését, fokozottan ügyelve a sikerélményhez juttatásra, ezzel is segítve a későbbi társadalmi beilleszkedést, valamint kompenzálva az esetleges családi hatásokat

12. 9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. a gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Minden tervezett óvodai tevékenység végső célja a tanulás, hiszen a **spontán szervezett tevékenységek elkerülhetetlenül tanulást eredményeznek.**

AZ ÓVODÁS GYERMEK MÉG SZERET „TANULNI”!

A tanulás nem más, mint óvodásaink egyéni viselkedésében és személyiségében bekövetkezett **tartós változás**, és az **új ismeretek és készségek elsajátítását** is magában foglalja, illetve tapasztalatainak bővítését, rendezését, a **meglévő képességek továbbfejlődését** is biztosítja, a **gyermeki személyiséghez** igazodva, ezáltal nagymértékben segítve az **önkifejező, önértékesítő** gyermeki törekvéseket.

A játék és a tanulás között igen szoros a kapcsolat. A **játéktevékenység során** szerzi a gyermek azokat az elemi jártasságokat, készségeket, amelyek az iskolai tanulás fontos alapját képezik. Abban kell segítenünk a gyermeket, hogy **elsajátítja** ezeket a képességeket. Megteremtjük a **kellő feltételeket**. Mégpedig: változatos, érdekes, élményt nyújtó tevékenységek felkínálásával, amely **kíváncsivá, érdeklődővé, kutatóvá** teszi a gyermeket. S kialakítjuk azt a **belső motivációt**, ami új ismeretek iránti igényét felkelti a gyerekeknek. Élvezet legyen a tanulás, szem előtt tartva **„segíts nekem, hogy magam csinálhassam”** elvét, ezzel is nagymértékben segítve az **önértékesítő** gyermeki törekvéseiket.

Legfontosabb feladatunk a tanulási képességeket meghatározó **pszichikus funkciók erősítése**. Az **iskolai tanulás eredményességére** megbízható **előrejelzést** adhatunk, az észlelési, és mozgásos struktúrák fejlettségének ismeretében. Ezért nagyon nagy hangsúlyt helyezünk a vizuális-, auditív észlelés, az összerendezett, koordinált mozgás, a keresztcsatornák együttműködése, a rövid idejű verbális-, vizuális memória, szeriális emlékezet, szándékos figyelem, és a beszéd fejlődésére.

Mindezek fejlődését a **különböző játékok során** teremtjük meg. Feladatunk, hogy a gyerekeket **egyéni fejlettségükhöz mértén segítsük**.

Változatos módon igyekszünk aktivizálni a gyermekeknél a **perceptuális tanulást**, hiszen így szerezhetnek ismereteket a külső világról, a látás, a hallás, tapintás, ízlelés, szaglás által. A **motoros tanulás** elengedhetetlen a nagymozgások elsajátításához, ami alapja a kognitív műveleteknek is. Sokféle mozgásos játékkal fejlesztjük nagymozgásukat. A **mozgásos készségek fejlődését** segítik az óvodapedagógus és a gyermek közös tevékenységei: az eszközök készítése, használata, a népi táncmozdulatok, a **zenei képesség** fejlesztést kísérő mozgások, a beszédnek, a dallamoknak, a mozgásoknak az elsajátítása. Ezek a mintakövetéses, **szociális tanulás** eszközei is.

A kommunikáció kultúránkban a **verbális tanulás** legfontosabb formája, ezért hangsúlyt fektetünk munkánk során az **anyanyelvi fejlesztésre**. A nyelvi játékok, versek, mesék kiváló

lehetőséget adnak a szókincs bővítésére, a választékos beszéd elsajátítására, a pontos megfogalmazásra, a fogalmi gondolkodás fejlesztésére.

Tanulási lehetőség a **problémamegoldás**, amely lehet kiegészítője vagy önálló formája a folyamatnak.

A **gyakorlójátékban** a problémamegoldások a tárgyak másfajta összeillesztését, egyéb rend szerinti csoportosítását, az újfajta mozgáskombinációkat, az újabb nyelvi kifejezések megtalálását, felfedezését jelzik. Utalnak a **kreatív gondolkodás** jelenlétére. Az óvodapedagógusok **szerepjátékba** ágyazva, a „mintha helyzetek” kitalálásával és megvalósításával, a szerepek elrendezésével, a gyerekek közötti harmónia megteremtésével, a tárgyi eszközök biztosításával együttesen fejlesztik a kreatív gondolkodást.

Az óvodapedagógus úgy segít, hogy meghagyja a **gyermek önállóságát**, hogy az övé legyen a **megoldás sikerélménye**, így kedvet teremt a további tevékenykedéshez.

A tanulási folyamat fontos része a **gyermeki kérdésekre** adott válaszok. Ezek segítik megérteni a környezetében elfoglalt helyét, a társakhoz, felnőttekhez fűződő viszonyát, énképének kibontakoztatását. Az óvodapedagógus feladata, hogy a válaszok összhangban legyenek a kisgyermek **fejlettségi szintjével**, és **igényével**. Éreztessük a gyermekkel, hogy kérdései számunkra fontosak. A válaszok bátorítólag hassanak a gyermekekre. A **derűs légkör** biztosításával, a kölcsönös kérdés megfogalmazásokkal emeljük a **csoport**

szocializációs szintjét. A kérdések így sokoldalúbbak és bizalmasabbak lesznek.

Szociális tanulás terén is **modellként** állunk a gyermekek előtt, hiszen a tőlünk látott viselkedési mintákat szívesen utánozzák, s teszik sajátjukká. Így sajátítják el a mindennapi életben szükséges szerepeket, viselkedési mintákat, értékeket, a kommunikációs, kooperációs szokásokat. A szociális tanulásban a **képességfejlesztő, készségfejlesztő játékokat** alkalmazzuk a legszélesebb körben, és a legintenzívebben. Ezzel megvalósítjuk a kommunikációt, a kooperációt, a viták megoldásra kerülnek. Az **óvodapedagógus- gyerekek** kapcsolata, a **gyerek-gyerekek** kapcsolata, a megfelelő **alkalmazkodás**, és **hatni tudás**

képessége a tanulás speciális lehetőségeit biztosítják.

Fontos a jó példa mellett a **következetesség**, hiszen a jó és rossz közötti különbséget is itt tanulják meg. Igyekszünk a szülőkkel, értesítendő hozzátartozókkal **megbeszélve** kialakítani, esetleg javítani egyes viselkedés típust.

A sikeres tanulásnak két fontos feltételét /figyelem- emlékezet/ sokszínű programokkal, gazdag tevékenység repertoárral fejlesztjük. Óvodánkban a **tanulás a gyermeki kezdeményező**

készségen, természetes kíváncsiságon, spontaneitáson alapul. Fontos a **személyre szabott pozitív értékelés**, a tanulási készségek, képességek **differentiált** fejlesztése, hiszen ezzel is **közvetetten** segítjük az **iskolai beilleszkedést**.

Feladatunk az értelmi képességek fejlesztése, a gyermeki érdeklődés kielégítése, lehetőség biztosítása a kutatásra, felfedezésre, ezekhez a megfelelő tevékenység biztosítása, ahol kipróbálhatják magukat, s feltérképezhetik saját lehetőségeiket **szűkebb és tágabb környezetükben**.

A tevékenységközpontú program formálisan a játékkal azonos szintre emeli a tanulást, s valójában igaz az a megállapítás, hogy minden fejlesztő tevékenység tanulást is takar, s az óvodás gyermek számára a **játék nyújtja a legtöbb lehetőséget a tanulásra**. A játékos cselekvéses tanulás minden mozzanatában jelen van. Ez a jellemzője, a közös vonása a gyermeki tevékenységeknek.

Nagycsoportos korú gyermekeknél napi 45 perc iskolára való felkészítés történik a törvényben meghatározottak szerint.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- jelenjen meg a tanulás alapját képező szándékos figyelem
- fokozatosan növekedjen a figyelem tartalma, terjedelme
- váljon könnyebbé a figyelem megosztása, átvitele
- alakuljon ki az elemi fogalmi gondolkodás
- jelenjen meg a szándékos bevésés és felidézés, növekedjen a megőrzés időtartama
- kapjon egyre nagyobb szerepet a felidézés
- meglévő tudását legyen képes mások számára is érthető módon kifejezni
- legyen képes mások meghallgatására, megértésére
- jellemezze a tudásvágy

A **sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő** gyermekeknek felmérjük a már meglévő tudását, erre építve dolgoz ki a gyógy-, és fejlesztő pedagógus, logopédus fejlesztési tervet, figyelembe véve a fejlesztés lehetőségének mértékét.

A **tehetséges** gyermekeinket felmérve egyéni vagy mikrocsoportos fejlesztésüket csoporton belül valósítjuk meg.

A **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű** gyerekeknél felhasználunk a fejlesztés érdekében sok-sok játékot, munkalapot, tudatos, tervezett tevékenységet, fejlesztő játékokat. Ezzel igyekszünk kompenzálni az otthonról hozott hátrányaikat.

A **multikulturális, interkulturális nevelés** során lehetőséget biztosítunk a viselkedési szabályok, megfelelő nyelvhasználat elsajátítására, megismerő tevékenységeik minél magasabb szintre emelésére. Ezzel biztosítjuk a minél zökkenő mentesebb óvoda-iskola átmenetet.

13. Ünnepeink, hagyományaink, megemlékezéseink

Ünnepeink kiemelkednek az óvoda mindennapi életéből, nagy jelentőségük van az érzelmi nevelésben. Fontos feladatunk az ünnepek megfelelő érzelmi előkészítése.

Ünnepeink

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyerekek és az óvoda életében. Erősítik a hagyományokat, a közös élmény átélésével fokozzák a **közösséghez tartozást**. Fontos, hogy az ünnepek kiemelkedjenek az óvoda mindennapi életéből, de illeszkedjenek a gyermekek természetes életvitelébe.

Az ünnepet **tevékeny várakozás** előzze meg a gyerekek közreműködésével. Éreztetni kell a gyermekekkel, hogy az ünnepek nemcsak óvodai események. Ebben részt vesznek a körülöttük élő **felnőttek**, és **tágabb környezetük** is, ezzel is erősítjük **szülőföldhöz** való pozitív viszonyulásukat.

Az óvodában a különböző jellegű ünnepeket sajátosságaiknak megfelelően, különbözően lehet, kell megszervezni.

Az átélt ünnep közös örömét a későbbiekben újra és **újra felidézhetik** akár játék, akár beszélgetések során.

Az óvodával kapcsolatos kerek évfordulókat ünnepélyes keretek között tartjuk meg, ilyenkor kiállítást készítünk az évek során alkotott gyermekmunkákból, összegyűjtött fényképekből,

meghívjuk régi óvodásainkat, városunk más intézményeiben dolgozó, valamint támogató partnereinket. Minden vendégünknek apró ajándékkal és kis vendéglátással kedveskedünk.

Városi rendezvényeink:

- **március. 15.-** lehetőség és felkérés szerint veszünk részt megemlékezéseken
- **augusztus 20.** – szereplés rövid műsorral, az új kenyeret hagyományosan óvodásaink kínálják a város lakosságának

Csoportrendszerű ünnepeink:

- **Névnap, születésnap:** csoporton belül ünnepeljük, ha a szülői közösségnek igénye van rá. A gyerekek hoznak kis édességet, ajándékba az óvodapedagógusok által készített ajándékot kapják, minden gyerek az adott évben ugyanolyat. Gyertyagyújtással, verssel, énekkel köszöntik a gyerekeket az ünnepeltet.
- **Mikulás:** csoportonként gyülekezve énekekkel, versekkel várjuk. Ő elmeséli, hogy mivel érkezett az óvodába. Találós kérdésekkel, ajándékokkal kedveskedik a gyerekeknek. Az SZMK-tól, az óvodapedagógusoktól is kapnak ajándékot a gyerekek.
- Ünnepe előtt a gyerekekkel közösen dekorálunk.
- **Karácsony:** nagy készülődés előzi meg, a legtöbb dísz, dekoráció, közös süteménykészítés az ünnep előtti játszóházban történik az értesítendő hozzátartozókkal közösen. Az ünnep napján közösen ünnepelünk, meghitt körülmények között. Minden csoport elmondja a verseket, énekeket, amelyekkel erre az alkalomra készült. A fa alatt lévő ajándékokat mindenki a saját csoportjába viszi, és ott bontja fel. Az előző nap készült mézes süteményt együtt fogyasztjuk el a gyerekekkel. Az elkészült ajándékokat a gyerekek haza vihetik a saját karácsonyfájuk alá.
- **Farsang:** a kitűzött napot megelőzi a készülődés, amely előző nap teljesedik ki egészen. A szülő, értesítendő hozzátartozó segítségével nagyon sok jelmez, álarc, és egyéb kiegészítő készül, segítenek feldíszíteni a csoportokat is. Az ünnep napján a gyerekekkel közösen ünnepelünk, zenélünk és táncolunk. A gyerekek fáradtságából ítéljük meg, hogy meddig tart az ünneplés.

- **Húsvét:** locsolóvers-tanulás a fiúk részére; tojásfestés és dekorálás előzi meg az ünnepet. A csoportokban a fiúk meglocsolják a lányokat, és az óvoda felnőtt dolgozóit. A gyerekek az elkészült munkákat hazavihetik.
- **Anyák napja:** a gyerekek az óvodapedagógusok segítségével ajándékot készítenek az anyukáknak, nagymamáknak. Verseket, énekeket tanulnak, ünnepi kis műsorral készülnek. Egy előre kitűzött időpontban minden csoport egymás után beosztva tartja az ünnepet, amelyre az anyukákat és a nagymamákat meghívjuk. A tanult versekkel, énekekkel ünneplő ruhában várjuk a vendégeket, és mondják el a gyerekek a köszöntőket. Halk, meghitt zenére történik az ajándékok átadása.
- **Gyermeknap:** minden csoport az SZMK segítségével szervezi meg, hogy mit csinál, hogyan ünnepel. Kirándulást is szerveznek ezen a napon. A gyerekek ajándékot is kapnak az óvodapedagógusoktól.
- **Nagycsoportosok ballagása:** meghívókat küldünk a társintézmények és a Fenntartó részére. A ballagást – amennyiben vegyes életkorú csoportok kerülnek kialakításra – a csoportösszetételt és a szülők, értesítendő hozzátartozók igényeit figyelembe véve vagy saját csoporton belül történik az iskolába menők búcsúztatása, vagy a mindenkori középsős korúak búcsúztatják az iskolába menőket. A tarisznyát is e szerint szervezik, és a benne lévő ajándékot, amely egy emlék: névsort tartalmaz az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dadus néni nevével. Kis pogácsa, ceruza és apró ajándék is van benne. Az iskolába menő nagycsoportosok búcsúznak a tanult műsorukkal. A ballagó, és ballagató gyerekek utána (vagy előtte) egy közös ünnepi zsúron vesznek részt.

Társadalmi ünnepünk:

- **október 23:** megemlékezés. A csoportok elsétálnak a Kopjafához, az emlékműnél gyertyát, virágot helyeznek el.

Nemzeti ünnepünk:

- **március 15.**
 - csoportonként dekoráció készítés
 - kokárdakészítés, kokárdafestés /a nagycsoportosok a kicsiknek is ajándékoznak/
 - az egyik csoportban közösen ünnepelünk: minden csoport ünnepi verssel, énekkel készül, beszélgetünk az eseményről, Petőfi Sándorról. Meghallgatjuk a Himnuszt, és a Szózatot
 - kokárdát, zászlót, virágot viszünk a szoborhoz, látogatás Nagy Pál házához

A természettel kapcsolatos megemlékezéseink

Olyan hagyományokra építünk, amelyek szebbé, gazdagabbá teszik a gyerekek életét:

- Autómentes világnap: szeptember 22.
- Állatok világnapja: október 4.
- Víz napja: március 22.
- Föld napja: április 22.
- Újrapapír napja: március 01.március 10.
- Beporzók napja: március 10.
- Újrahasznosítás: március 18.
- világnapja, március 21. Erdők nemzetközi napja, május 20. Méhek világnapja,
- Madarak és fák napja: május 10.
- Környezetvédelmi világnap: június 5.

A sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő, szociálisan hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű gyerekeknél még jobban odafigyelünk az ünnepek érzelmi hangsúlyozottságára. Kiemeljük az ünnep valódi értékeit, a szeretetet, a fokozottabb odafigyelést, a bensőséges, meghitt hangulat átélését.

Tehetséges gyermekeinkkel mélyebben feldolgozzuk a hagyományainkkal, ünnepeinkkel kapcsolatos témákat, megismertetve őket azok előzményeivel, esetleg azok történelmi jelentőségével.

14. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek – sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, kiemelten tehetséges, hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek - egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Óvodánkban szinte minden évben felfigyelünk olyan gyerekekre, akik kortársaik közül **kiemelkedve** nyújtanak **nagyon jó teljesítményt**. Ez bármely tevékenységformában megfigyelhető.

Az ő ellentéteik a fejlődés valamely formájában **akadályozott** gyermekek.

Sajátos nevelési igényű gyermekeinkkel az előírt óraszámban gyógypedagógusok foglalkoznak, **beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel** küzdő gyermekeinkkel fejlesztő pedagógus. Pedagógiai asszisztenseink szükség szerint részt vesznek a napi tevékenységek során a gyermekek fejlesztésében, egyéni bánásmód megvalósításában az óvodapedagógusok útmutatása alapján.

Csoporton belül ugyancsak a törvényi előírásoknak megfelelően történik az egyéni fejlesztés, erről fejlődési naplót vezetünk a Krétában.

A **szociálisan- és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma** minden évben nagyon **magas** intézményünkben. Mivel **befogadó intézmény** vagyunk, a különböző **multikulturális, interkulturális** környezetből érkező gyerekek számára is biztosítjuk a **differenciált fejlesztést**. Ők is külön odafigyelést igényelnek. Mindezek figyelembevételével szükséges ezeknek a gyerekeknek a **differenciált fejlesztése**, hogy az óvodából kikerülve képesek legyenek a minél magasabb szintű **önmegvalósításra, önérvényesítésre**.

Ennek érdekében **célunk**: azt szeretnénk elérni, hogy alakuljon ki biztonságérzetük, stabil helyük a szűkebb, tágabb környezetükben egyaránt. Alakuljon ki a kötődés képessége. Ismerje meg, fogadja el önmagát, így alakuljon önbecsülése. Tudja elfogadtatni magát a közösséggel, a csoportnormákhoz, saját képességeihez mértén tudjon alkalmazkodni.

Tehetségét bátran vállalja fel, éljen vele, bátran nyilvánuljon meg a külvilág felé.

Ehhez kapcsolódó **feladataink**:

- olyan képzések keresése, továbbképzések igénybevétele, ahol módszertani segítséget kapunk az esélyteremtés gyakorlati megvalósításához

- megértő, befogadó, elfogadó légkör teremtése, ezzel is segítve a csoporton belüli sajátos törődést
- nagyfokú pedagógiai tapintattal a sajátos törődés elfogadtatása a szülőkkel, értesítendő hozzátartozókkal, a gyerekekkel
- a családlátogatás alkalmával szükségletek, igények feltérképezése, erre alapozva a beilleszkedés segítése /nagyobb csoporttársak, szakemberek bevonása/
- változatos tevékenységek biztosításával bátorítjuk, hogy merje, tudja kipróbálni magát; ezáltal pozitívan változnak saját képességei, növekszik önismerete, önbizalma
- a kiemelkedő képességű gyerekeknek biztosítjuk a fokozottabb egyéni terhelést, a közösség előtt elismerjük magasabb szintű teljesítményét

A **fejlődésben akadályozott, szociálisan- és halmozottan hátrányos** gyerekeknél igyekszünk minél több pozitív tulajdonságot megkeresni, erre támaszkodva segítjük önbizalmuk pozitív alakulását. A **családokat segítjük**, felvilágosítva a fejlesztési lehetőségekről / Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézménye, Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kecskeméti Szakértői

Bizottság, védőnő, gyermekorvos, KESZI Család – és Gyermekjóléti Szolgálat, gyámhivatal/.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- legyenek képesek a közösségben is megtalálni a helyüket
- legyenek képesek önmaguk elfogadására
- legyenek képesek együttműködésre különböző területeken
- erősödjön önbizalmuk
- alapozódjon meg önismeretük
- legyenek tisztában lehetőségeikkel, korlátaikkal

A **sajátos nevelési igényű**, és a **beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő**, a **tehetséges**, a **szociálisan hátrányos és halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű**, a **multikulturális, interkulturális** környezetből érkező gyermekekre vonatkoztatva a nevelési feladatok és a tevékenységformák fejezeti végén megtalálhatóak a fejlesztésükre irányuló feladatok.

15. Kapcsolataink

15. 1. Óvoda-család együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Óvodánkban arra törekszünk, hogy a szülők, értesítendő hozzátartozók **megelégedésére**, a hátrányos helyzetű családokat **kiemelten kezelve**, a **családi nevelésre** alapozva gondozzuk, ápoljuk, védjük, szocializáljuk, neveljük és közvetetten segítjük az **iskolai beilleszkedést**. A szülőket, értesítendő hozzátartozókat nevelőpartnernek tekintjük, ismertetjük velük nevelői felfogásunkat, programunk célját, feladatát. Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy a családi nevelési eljárásokat, szokásokat megismerjük, felhívjuk a figyelmüket a **szabad játék fontosságára**. Az óvodai nevelés nem lehet eredményes **családi megerősítés** nélkül, elengedhetetlen az **összhangban történő nevelés**. Itt adódik lehetőség arra is, hogy elfogadtassuk velük, hogy sem az óvodában, sem otthon gyermekeikre nem vonatkoznak szigorú **nemi szerepek** által meghatározott korlátozások. A gyerekeknek megfelelő a családi és óvodai nevelést egymáshoz közelítő felfogás érdekében **előadásokat, könyvajánlásokat, vitaköröket, beszélgető köröket** szervezünk, minden alkalommal figyelembe vesszük az igényeket.

A gyermekek **egyéni fejlődéséről** folyamatosan **konzultálunk** a szülőkkel, értesítendő hozzátartozókkal. **Napi, személyes kapcsolatot** alakítunk ki velük, igény szerint **tájékoztatjuk** az óvodában történt eseményekről a szülőket, értesítendő hozzátartozókat. Az óvodapedagógus is „vevő” az otthon történt eseményekre, melyek a gyermekek viselkedését, hangulatát befolyásolják. A hiteles tájékoztatást, a problémaérzékenységet, a **tapintatot** fontosnak tartjuk. Az otthoni és óvodai nevelést a **gyermeki személyiséghez** igazítva, a **gyermeki személyiség fejlődésének** érdekében kell megszervezni.

A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a **kölcsönös bizalom** talaján valósulhat meg, az alapokat igyekszünk közösen lerakni. A szülőknek, értesítendő hozzátartozóknak tapasztalniuk kell, hogy **tiszteletben tartjuk** nevelési elveiket, hogy **szeretjük** gyermeküket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben, a **szülőföld** iránti **szeretetünkben** egyaránt példamutatók legyünk.

Az eltérő **szociokulturális, multikulturális, interkulturális** családokkal törekszünk a minél magasabb szintű kapcsolattartásra.

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

A kapcsolattartás formái:

- beiratkozás: ismerkedés, a hivatalos adatok felvétele
- nyitott nap augusztusban, ismerkedés az óvodával, a felnőttekkel
- családlátogatások: a családi nevelési szokások megismerése
- összevont- és csoport szülői értekezletek: ennek során tájékoztatjuk a szülőt, értesítendő hozzátartozót, hogy óvodán belül segítséget kaphatnak az esetleges gyermekével kapcsolatos problémák megoldásához
- egyéni megbeszélések: egyéni esetmegbeszélések; az aktualitásnak megfelelően, a Házirendben rögzítettek szerint /fogadóóra/
- közös kirándulások
- családi, játszóházas nyílt napok: ünnepek előtt a szülőkkel, értesítendő hozzátartozókkal közös készülődés az ünnepre: karácsony, farsang
- nyílt napok: a szülőt, értesítendő hozzátartozó információt kaphat a gyermek közösségben elfoglalt helyéről, tudásáról

Tájékoztatjuk a szülőt, értesítendő hozzátartozót iskolába lépő gyermeke aktuális fejlettségi szintjéről, az ezt tartalmazó dokumentumot továbbíthatja az iskolába.

A szülőket, értesítendő hozzátartozókat igyekszünk bevonni az óvodában zajló környezettudatos magatartást megalapozó tevékenységekbe, kezdeményezésekbe – kirándulások, papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, ruhabörze.

A Szülői Munkaközösség is közvetít felénk igényeket, olykor egyénieket is, melyeket igyekszünk közösen megoldani.

15. 1. 1. Intervenciós gyakorlat: a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásai

Az alább felsorolt tartalmak közvetítik azokat a lehetőségeket, a családi nevelés gyakorlatát segítő szolgáltatásokat, melyből szükség esetén minden óvodapedagógus saját csoportjában egyénre szabottan dolgozhatja ki az egyes családokra vonatkozó konkrét segítségnyújtás formáit. Ez a gyermek személyi anyagában, a fejlődési lapon kerül rögzítésre.

Szülői értekezletek: beszélgetés a személyi higiénéről, a helyes táplálkozási szokásokról, egészséges életmódról, érzelmi biztonságról, környezettudatos magatartásról, szokásoknapirend a gyermek életében, közös játék fontosságáról, mindennapos mesélésről, a média hatásáról, következetes nevelési elvek alkalmazásáról.

Fogadóórak: előzetes megbeszélés alapján egyéni beszélgetés a gyermekről, a családról, a gyerek szokásairól, fejlettségéről, a segítségnyújtás lehetőségeiről.

Az óvodapedagógusok speciális képzettségének kihasználása:

A fejlesztő pedagógus: segít a gyerekek felmérésében, egyéni fejlesztő tervének kidolgozásában az óvodapedagógusoknak. Ez történhet akár a szülő, értesítendő hozzátartozó, vagy az óvodapedagógus megkeresésére.

A **diszlexia- prevenciót** az óvodában a fejlesztő foglalkozások elengedhetetlen részeként kezeli. A fejlesztést mindig megelőzi az anamnézis, és a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleményének áttekintése, valamint a komplex képességfelmérés különböző tesztekkel és vizsgálatokkal. Ezt követően egyénre szóló fejlesztési terv készül. ahhoz, hogy a tanulási zavar kialakulása szempontjából veszélyeztetett kisgyerek meg tudja majd állni a helyét az iskolában, kialakuljanak a betűtanulás feltételei, meg kell alapozni az alapképességeit, sok-sok játékos, fejlesztő gyakorlattal.

Pedagógiai asszisztens: a pedagógusok útmutatása szerint gondoskodik a gyermekek foglalkoztatásáról, fejlődésük optimális segítéséről. Foglalkozásokon az óvodapedagógus irányításával segíti a csoportban folyó munkát, igény szerint egyéni segítséget nyújt a gyermekeknek, hogy a foglalkozásokon megfelelően tudjanak dolgozni.

A délutáni foglalkozásokhoz kapcsolódóan is segít azok előkészítésében, levezetésében. Esetenként önállóan tervez és vezet játékot, egyéni vagy kis csoportos fejlesztést végez, a fejlesztőterápiák egyes elemeit a pedagógus útmutatása szerint gyakorolja a gyermekekkel.

Logopédus: év elején felmérés történik, és az óvodapedagógusok, szülők, értesítendő hozzátartozók jelzései alapján kerülnek a gyerekek logopédiai ellátásra. A szülő, értesítendő hozzátartozó az óvodapedagógustól és a logopédustól kaphatnak tájékoztatást az otthoni gyakorláshoz.

A **diszlexia prevenció** terén a – beszédfejlesztés – az artikuláció javítása azért fontos, mert zavara esetén az értő olvasást nehezebben tudják megtanulni a gyerekek. Ha nem észleli a zöngés- zöngétlen hangok közötti különbséget, akkor az olvasás tanulás terén is nehézségei lesznek. Beszéderítés zavara esetén a kapott feladatokat nem érti, vagy rosszul érti. Szókincs hiányosságai miatt nem tud szövegeket értelmezni. Az értelmi fejlesztésnél segít a vizuális érzékelésben, az alak- háttér észlelésében, formaazonosításban, azonosságok-különbözőségek észrevételében, sorrendiség rögzítésében.

Gyógypedagógus: a szülő, értesítendő hozzátartozó és az óvodapedagógus egyeztetésével kerül a gyerek a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézményébe, majd az ő szakvéleményük alapján Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kecskeméti Szakértői Bizottság elé. Az ő szakvéleményük alapján foglalkozik a gyerekekkel gyógypedagógus. Segít alapozni az alapkészségeket. A diszlexia veszélyeztetett gyerekeket segíti a téri tájékozódás zavarának oldásában, a kommunikáció, a beszéd fejlesztésében. A szókincs bővítését tárgyak képének felismerésével rögzíti. A nagymozgás fejlesztés: testséma fejlesztő, mozgásügyesítő játékok segítik a koordinálatlan, ügyetlen mozgások ügyesedését, saját testrészeik tudatosítását. A ritmusérzék fejlesztésével a szótagolás kialakítását alapozza meg. Fontos feladat a vizuális és auditív észlelés, a figyelem és az emlékezet fejlesztése.

Mozgásterápia (TSMT torna) a szakvéleménnyel rendelkező gyerekeket mozgásterapeuta segíti, illetve az érdeklődő szülőket, értesítendő hozzátartozókat tájékoztatjuk a mozgásterápia lehetőségéről, segítünk a kapcsolatfelvételen.

Az óvodában a fejlesztő foglalkozásokon túl mozgásfejlesztésen is részt vehetnek a gyerekek, ahol jelentős hangsúlyt kap a diszlexia megelőzése, valamint az idegrendszer érési folyamatainak elősegítése.

KESZI Család -és Gyermejkölési Szolgalat: az óvodapedagógus a gyermekvédelmi felelőssel konzultálva segít a családnak a KESZI Család – és Gyermejkölési Szolgalattal való kapcsolat felvételében, akik a segítés módjáról tájékoztatják a családot / ruhagyűjtés, anyaotthonban való elhelyezés, hivatalos ügyek intézése, munkalehetőség, tanulászervezés/.

Egészségügyi intézmények: az előírt egészségügyi szűréseken kívül a szülőkkel, értesítendő hozzátartozókkal való beszélgetés során felhívjuk a figyelmüket védőnők, gyermekorvos, szakorvosok elérhetőségéről. A szülőket, értesítendő hozzátartozókat érdeklő, mint az óvodában fontosnak tartott egészségügyi nevelés körében felmerülő témákról a gyerekorvos tart az érdeklődésnek megfelelően előadásokat. Az Egészségfejlesztési Iroda is segíti tájékoztató munkánkat, bekapcsolódik programjainkba.

Szociális ágazat bevonása: a szülő, értesítendő hozzátartozó és az óvodapedagógus közötti egyéni beszélgetések során megismert problémákat az esélyegyenlőségi referens közvetítésével az Önkormányzatnál működő szociális bizottság, jegyző, elé kerülnek a családok megsegítésére.

Játsonapok, nyílnapok: a nyitott napokra lehetőséget teremtünk a szülőknek, értesítendő hozzátartozóknak arra, hogy betekintést nyerjenek az óvoda életébe, képet kapjanak gyermekeik csoportban elfoglalt helyéről, fejlettségi szintjéről, együtt játszhasanak velük.

BKMÖ Duna Menti EGYMI és Gyermekekothona: Amennyiben a Lakásotthonból jár óvodánkba gyermek, az öt hordó felnőttekkel napi kapcsolatban vagyunk. Tájékoztatjuk a gyermek fejlettségi szintjéről, fejlődéséről, szocializációjáról. Tájékozódunk a lakásotthonban folyó életről, elvárásokról, kapcsolatairól. A kijelölt gyám rendszeres látogatását lehetővé tesszük, hogy betekintést nyerjen a gyerek óvodai életébe.

15.2. Óvoda- bölcsőde

Szoros kapcsolatot ápolunk a bölcsődével, hiszen sok gyermekünk óvodába lépés előtt akár 1-2 évet is jár oda, ahol ismerkedik a közösségi élettel.

Az óvodai beíratást követően az óvodapedagógusok a bölcsődében is meglátogatják leendő óvodásaikat.

A bölcsődei gondozónőkkel való beszélgetés is fontos, mivel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekről ők tudnak sokrétűbb, szerte ágazóbb tájékoztatást adni.

15. 3. Óvoda-iskolák

Óvoda-iskola kapcsolatunkban arra törekszünk, hogy az **iskola ismerje meg** törekvésünket arra, hogy a gyermeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük, fejlesztjük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek, és legyenek képesek az iskolai tanulmányok elkezdésére. Fontosnak tartjuk, hogy **az átmenetet** minél **zökkenőmentesebbé** tegyünk.

Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő-, és **megtartó kapcsolatra** törekszünk az önkormányzati és az egyházi iskolával is. A jó kapcsolat alapja a **tisztelet** és a **megbecsülés** egymás munkája iránt.

Együttműködés formái:

Az iskolát is tájékoztatjuk a **multikulturális, interkulturális** környezetből érkező gyerekek integrációjában elért eredményekről, a családdal való kapcsolatunkról.

Az iskolai nevelőkkel az emberi és a szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt. Tájékoztatjuk az iskolát, hogy a szülő, értesítendő hozzátartozó kérheti az iskolába lépő gyerek aktuális fejlettségi szintjét tartalmazó dokumentumot.

Kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés:

Nagycsoporthasaink az iskolákban töltenek egy-egy tanórát, ismerkedve a környezettel, összehasonlítva miben más az óvodai és az iskolai élet. Iskolák is szerveznek programot, ahol szülőkkel együtt is részt vehetnek.

Szülői értekezleten való részvétel: az óvodapedagógusok tájékoztatják az iskolába készülő gyermekek szüleit, értesítendő hozzátartozóit pedagógiai elképzeléseikről, az iskolába lépés teendőiről.

A nagycsoporthasokat elbúcsúztatják társaik az óvodából, ezen részt vesznek az iskolák igazgatói, tanítói, más intézményekből meghívott vendégek.

15. 4. Óvodánk egyéb kapcsolatai

Fenntartóval való kapcsolatunk részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű. A Fenntartónk nagy fontosságot tulajdonít az óvodai nevelésnek, és a szűkös anyagi lehetőségekhez képest maximálisan támogat bennünket.

Évente értékeli a Polgármester úr és a Képviselő testület tagjai az óvodánkban folyó nevelői munkát, rendezvényeinken is szívesen vesznek részt.

Problémáink megoldását az együttműködés jellemzi.

Együttműködés formái:

- kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések
- óvodaigazgatója évenkénti beszámolója

Művelődési Intézményekkel

Folyamatos és hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk. Rendszeres konzultációkat tartunk.

Együttműködés formái:

- gyermekműsorok
- könyvtárlátogatások: gyerekfoglalkozások

Egészségügyi szervekkel

Rendszeres szűréseket, vizsgálatokat végez a gyermekek körében a védőnő, a gyermekorvos és a fogorvos. KESZI Család – és Gyermekejóléti Szolgálat is működik városunkban.

Kapcsolatot veszünk fel az Egészségfejlesztési Irodával.

Együttműködés formái:

- alkalmanként esetmegbeszélések
- tájékoztató előadások szervezése a szülőknek
- tanköteles korú gyermekek részére iskola-alkalmassági vizsgálat
- hallás-és látásvizsgálat évente
- évente fogászati szűrés
- látogatás a Mentőállomásra
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek fejlődésének nyomon követése, szükség esetén szakorvosi ellátásra küldése /szemészet, fülészet, ortopédia /; testi fejlődésének mérése: súly, magasság.
- Vitamin-hét programjaiba az EFI bevonása
- EFI iroda heti egy TSMT torna finanszírozását támogatja
- Környezetvédelmi hét, és egyéb alkalmakkal a Pentele Természetjáró Egyesület bevonása

Szakmai szervekkel

- Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézményével: a vizsgált gyermekekre személyre szabottan kapunk tanácsot. Ezt alapul véve készíti el a fejlesztő pedagógus és csoportos óvodapedagógus a tervet, és foglalkozik a gyerekekkel.
- Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kecskeméti Szakértői Bizottság: ide most már a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézményén keresztül kerülnek gyerekek, akiknek a szakvéleményét továbbítják.

Támogatókkal

Célunk a támogatók körének bővítése.

A Haslinger acélszerkezet építő Kft évek óta Mikulás csomaggal kedveskednek gyermekeinknek.

Néhány Egyéni-, és Kisvállalkozó alkalomszerűen támogatja intézményünket kisebb-nagyobb eszközbeszerzéssel.

A Pentele Természetjáró Egyesülettel együttműködési megállapodás kötése az óvoda által szervezett programokon való segítő, támogató részvétellel. A későbbiekben civil szervezetként az önkormányzattól támogatás igénylése a túrákon résztvevő szülők és gyermekek részére.

16. Gyermekvédelmi feladatok

Dunavetsén nagy különbségek vannak a gyermekek **lakáskörülményeinek** megoszlásában. Vannak - mint mindenhol - jobb módú családok, jó lakáskörülményekkel, és vannak lakásgondokkal, anyagi gondokkal küzdők. A szülők, értesítendő hozzátartozók **iskolázottsága** is ennek megfelelő, vannak felsőfokú, és alacsony képzettségű értesítendő hozzátartozók. A nemzetközi egyezmény szellemében a **gyerek mindenek felett álló érdekét** veszi alapul. A szabályozás azt a célt szolgálja, hogy a gyerek teljes bizalommal forduljon a pedagógushoz, a pedagógus a rábízott titkot minden kockázat nélkül meg tudja őrizni.

Azonban, ha a gyerek érdekében szükséges, a pedagógus a megfelelő szerveknek tájékoztatást adhat.

Igyekszünk olyan helyzetet teremteni az óvodában, hogy minden gyermeknek **optimális helyzete** legyen, szem előtt tartva az **esélyegyenlőséget**. A **befogadó nevelésünk** hozzájárul az esetleg már kialakult előítéletek megszüntetéséhez, és az újabb előítéletek megelőzésének kialakulásához, a gyermeki személyiséghez igazodva.

A **mindenkori gyermekvédelmi felelős** nyilvántartja a hátrányos, halmozottan hátrányos, és veszélyeztetett gyermekeket, feljegyzi róluk az óvodapedagógusok jelzéseit, és havi rendszerességgel a KESZI Családsegítő – és Gyermekjóléti Szolgálat esetmegbeszélésein feltárják a történések okait, így keresve megoldást a hátrányos és veszélyeztetettségi okok megelőzésére, megszüntetésére.

Városunkban a gyermekvédelemmel kapcsolatos ügyeket a gyermekvédelmi felelős látja el. A csoportban észlelt problémák esetén az **óvodapedagógusok** jeleznek a gyermekvédelmi felelősnek, akinek feladata, hogy jelezzon az óvodavezető és a KESZI **Családsegítő – és Gyermekjóléti Szolgálat** felé. A **családsegítő** felveszi a kapcsolatot a gyámügyi előadóval, az óvodaigazgató pedig bizonyos esetben a jegyzőhöz fordul segítségért.

Szükség esetén a KESZI Családsegítő -és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, és a gyámügyi főelőadóval, a gyermekvédelmi felelős együtt megy ki a családokhoz környezettanulmányra.

Több, nevelőszülőnél élő gyermek jár óvodánkba, itt a törvényességnek megfelelően kapcsolatot tartunk a gyámmal, nevelőszülőkkel.

Gyermekvédelmi feladatunk, hogy **minden 3. évet betöltött gyermek** a városunkból és a környező tanyákról **óvodai ellátásban** részesüljön, a törvényi előírásoknak folyamatosan megfelelően.

Az óvodába kerüléstől az iskolába kerülésig folyamatosan biztosítjuk minden gyerek számára az **egyenlő hozzáférés elvét**, az **esélyegyenlőségi tervvel** összhangban.

Segítjük az új gyermekek **befogadását, beilleszkedését**.

Igyekszünk **megismerni** a gyermekek családját, ezáltal a problémákat, hátrányokat feltárni, ami nemcsak a szociálisan hátrányos helyzetű, hanem a **multikulturális, interkulturális** környezetből érkező családoknál is előfordulhat. Megszervezzük a **felzárkóztatást, tehetséggondozást**, az óvodán belüli szociális szolgáltatásokat.

Évente felmérjük a **veszélyeztetettséget** is, elemezve a családok helyzetét:

- szülői alkalmatlanság
- rendezetlen életvitel
- rendezetlen szociális környezet
- érzelmi bántalmazás
- testi bántalmazás
- stressz szint
- családszerkezeti változások
- szenvedélybetegség
- neurotikus okok
- egészségügyi okok

A **szociálisan hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekeknél** fontos az egyéni képességek fejlesztése, kibontakoztatása, felzárkóztatása. Az óvodai élet alatt fokozott hangsúlyt fektetünk arra, hogy az indulási hátrányaik csökkenjenek (állandó segítségnyújtás).

A gyerekek napjuk nagy részét az óvodában töltik, így fejlődésük minden hiányossága, zavara megjelenik az intézményben. Így ránk, óvodapedagógusokra meghatározó szerep jut. Fontos, hogy **jó pedagógiai módszereket és technikákat** alkalmazzunk. Biztosítsunk komoly figyelmet a **gyerekek jelzéseire**, tárjuk fel a mögöttük levő szükségleteket, előzzük meg a ki nem mondott **gyermeki segélykérés** figyelmen kívül hagyását.

Elősegítjük a **szülő, értesítendő hozzátartozó - gyermek kapcsolat** alakulását, javítását. Mindenféleképpen szem előtt tartjuk, hogy a család szerepe elsődleges. Igyekszünk a szülőkkel, értesítendő hozzátartozókkal minél szorosabb kapcsolatot kialakítani, fontos az együttműködés. Az **intervenciós stratégia** a családhoz illesztett megoldásai az Óvoda-család fejezetben került kidolgozásra. Tájékoztatjuk őket a segítő szolgáltatások lehetőségéről:

- a törvény által deklarált támogatás: 1997. évi XXXI. Törvény
- óvodán belüli szociális szolgáltatások / óvodáztatási támogatás

Állandó kapcsolatban állunk a **gyermekorvossal, védőnői szakszolgálattal**, Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézményével /véleménye alapján fejlesztő pedagógus foglalkozik az óvodában a gyerekekkel, alapján gyógypedagógus foglalkozik a gyerekekkel/. A **logopédus** minden gyermeket ellát, akinek erre szüksége van.

Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézményének keretében lehetőség van gyermekpszichológus igénybevételére.

Erősítjük a kapcsolatot a **KESZI Családsegítő -és Gyermekjóléti Szolgálattal, Gyámhivatallal, a Polgármesteri Hivatal Szociális csoportjával.**

A rászoruló gyerekek fejlesztést segítő pedagógussal megbeszélve egyéni fejlesztési terv alapján saját csoportjukban is **fejlesztésben részesülnek.**

Feladatunk a belső információk áramoltatása a gyermekvédelmi felelős közreműködésével /jelzőrendszer/.

A gyermekvédelmi munka szervezeti formái:

- csoportszinten az óvodapedagógus végzi
- óvodai vonatkozásban a gyermekvédelmi felelős koordinálja A gyermekvédelmi munkában az alábbi **módszereket** alkalmazzuk:
- családlátogatás, beszélgetések, interjúk, megfigyelések.

Kapcsolattartás a gyermekvédelmi hatóságokkal, kérésre felvilágosítás adása, ügyelve a személyiségi jogok meg nem sértésére.

Tevékenységek: családlátogatás, ügyintézés, nyilvántartás, szociális szolgáltatások biztosítása.

Pályázatok folyamatosan figyeljük, hogy ezzel is biztosítsuk a gyermekek maximális fejlesztéséhez szükséges anyagi kiadásokat.

17. Az intézmény speciális szolgáltatásai

Minden évben a szülő, értesítendő hozzátartozó igénye szerint indítjuk, nem kötelező.

- Játsház: mindkét épületben, heti váltásban, 2, illetve 3 óvodai dolgozó foglalkozik a gyerekekkel.
- Ovis torna: a Tornaszobában valósul meg, két-két óvodai dolgozó vezetésével, kéthetente.
- A történelmi egyházak által szervezett hittan foglalkozások- megfelelő végzettséggel rendelkező szakemberek által.

18. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

- 3-6 éves korig minden gyermek vegyen részt az óvodai nevelésben
- Megfelelő nevelő- fejlesztő munkával biztosítjuk a gyerekek iskolai sikerességét, egyenlő esélyét az iskolakezdéshez
- Integrált környezetben zajlik az óvodai élet
- Jó partnerkapcsolatot építünk ki a családdal, bölcsődével, iskolákkal, KESZI Családsegítő - és Gyermekjóléti Szolgálattal, Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézményével, szakorvosokkal, civil szervezetekkel, támogatókkal
- Óvodánk nyitott, rendezvényeinkre meghívjuk külső partnereinket
- Naprakészen követjük a törvényi változásokat, szem előtt tartva a gyermekek érdekeit
- Meggyőzzük, rávezetjük a szülőket, értesítendő hozzátartozókat, hogy gyermekük rendszeresen járjon óvodába- ennek alapja, hogy gyermekeink szívesen vegyenek részt az óvodai életben, pozitívan éljék meg azt, valamint a családdal jó kapcsolat kialakítása, fenntartása
- Jelzőrendszert működtetünk a gyermekvédelmi felelős részvételével a KESZI
- Családsegítő - és Gyermekjóléti Szolgálat, jegyző felé
- Nyitvatartásunk szolgálja a szülők, értesítendő hozzátartozók munkavállalását
- Minden dolgozónk folyamatosan részt vesz szakmai továbbképzéseken
- Dokumentációs rendszer működtetése

- Ruhák, játékok tartós élelmiszerek gyűjtése, szétosztása a rászoruló családok számára
- Szülők, értesítendő hozzátartozók felvilágosítása a szociális támogatások lehetőségeiről
- Pályázatfigyelés, pályázati lehetőségek kialakítása
- Képzések, önképzések lehetőségeinek kihasználása
- Óvoda- iskola átmenet támogatása, szülők, értesítendő hozzátartozók tájékoztatása az iskolaválasztásról, szülői értekezlet az iskolák bevonásával

Pedagógiai Programunk korszerű, tevékenységeink sokoldalúan szolgálják gyermekeink fejlődését, akár a **sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő, szociálisan és halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű**, valamint a **multikulturális, interkulturális** környezetből érkező és a **tehetséges** gyerekekről legyen szó.

19. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- Óvodánkba minden 3 évet betöltött gyermek felvételre kerül- amennyiben nem történt meg a beiratkozás a törvény által előírt időben, felkeressük a családot, beszélgetünk ennek fontosságáról
- A csoportok beosztásánál figyelembe vesszük a **sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézségekkel küzdő, szociálisan és halmozottan hátrányos** gyermekek létszámát, ennek megfelelően kerülnek be korcsoportjaikba
- Családlátogatás, ismerkedős nap, alkalomszerű előzetes óvodai látogatások szolgálják az új óvodások beszokását, ismerkedését az óvodával
- Arra törekszünk, hogy gyermekeink már az első naptól kezdve jól érezzék magukat az óvodában. Érezzék, hogy biztonságos, elfogadó, támogató környezetbe kerültek
- Nagy hangsúlyt fektetünk az alapvető higiénés szokások kialakítására, gyakoroltatására
- Minden gyermeknél komplex állapotfelmérést végzünk, ebben segítségünkre van a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézménye is
- Minden gyermeknél egyénre szabott fejlesztést, differenciált foglalkozásokat tervezünk, alkalmazunk
- A játék mellett sok változatos tevékenységet, élményt biztosítunk, hogy fejlődjön közösségi magatartásuk, alkalmazkodási készségük is tudásuk gyarapodása mellett

- A törvényi előírásoknak megfelelően a napi 45 perc iskolaelőkészítő foglalkozásokat a nagycsoportos korú gyermekeknek tevékenységekbe ágyazva valósítjuk meg, minden nap 7.00 – 11.40-ig.
- Korszerű módszereket alkalmazunk, osztunk meg egymással az esélyteremtés jegyében
- Minden gyermekünket egyéni képességük, eltérő fejlődési ütemének megfelelően kezeljük. Szükség szerint igénybe vesszük a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklósi Tagintézményének foglalkozásait, illetve a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kecskeméti Szakértői Bizottság véleményezését.
- Minden apró pozitív változást értékelünk, megerősítünk, ezáltal növeljük önbizalmukat
- A családokkal napi kapcsolatban állunk; törekszünk, hogy problémáikkal bátran forduljanak hozzánk, igyekszünk a közös megoldások megtalálására
- Nyomon követjük óvodásaink testi fejlődését is, szükség szerint szakorvoshoz irányítjuk őket
- Rendszeresen szervezünk a szülők, értesítendő hozzátartozók számára az egészséges életmóddal, betegség- megelőzéssel, neveléssel kapcsolatos előadásokat
- A bölcsődével, iskolákkal jó kapcsolatot tartunk fenn, kölcsönösen tájékoztatjuk egymást gyermekeinkkel kapcsolatban
- Az óvodai gyermekvédelmi felelős dokumentálja az óvodapedagógusok jelzéseit, rendszeresen részt vesz a KESZI Család – és Gyermejkölési Szolgálat ülésein; a jelzőrendszer része

Mivel a családra építve valósítjuk meg az óvodai nevelést, elengedhetetlen a jó kapcsolat.

A kapcsolattartás formái:

- Beiratkozás: ismerkedés, a hivatalos adatok felvétele, bemehetnek a szülők, értesítendő hozzátartozók a gyermekekkel a csoportokba, ismerkedhetnek az udvarral
- Hivatalos értesítés a gyermek felvételéről
- Ismerkedős délelőtti augusztusban, ismerkedés az óvodával, felnőttekkel
- Családlátogatások: a családi nevelési szokások megismerése
- Összevont és csoport szülői értekezletek- előadások különböző témákról, pl.gyermekorvos, védőnő stb. higiénia, egészséges táplálkozásról
- Fogadóórák- egyéni beszélgetések a gyermekről, fejlettségéről, segítségnyújtás lehetőségeiről
- Közös kirándulások

- Családi játszóházas nyílt napok: ünnepek előtt közös készülődés az ünnepekre: karácsony, farsang
- Nyílt napok – a szülő, értesítendő hozzátartozó információt kap gyermeke közösségben elfoglalt helyéről, tudásáról

20. Dokumentációs rendszerünk

20. 1. Az óvodaigazgató éves pedagógiai működési terve és a Pedagógiai Program alapja az óvodapedagógus dokumentációjának.

20. 2. Óvodapedagógus dokumentációja az OviKrétában

Csoportnapló

- **A gyermekcsoportot nevelő óvodapedagógus, dajka, pedagógiai asszisztens neve**
- **A nevelési program neve**
- **Agyermekek névsorát és jelét a gyermekcsoport összetétele**
- **SNI, BTMN Szakértői vélemény határozat száma, kiállítás dátuma**
- **Napirend**
- **Hetirend**
- **Szülői értekezletek**
- **Ellenőrző látogatások**
- **Nevelési feladatok**

kiscsoportban: Beszoktatási terv szeptember 1- október 30-ig, I. Nevelési terv november 1-január 31-ig, II. nevelési terv február 1- június 20-ig, Nyári terv június 21-augusztus 31-ig, valamint ezek értékelése.

középső, és nagycsoportban: Visszaszoktatási terv szeptember 1- 15-ig, I. nevelési terv szeptember 16- január 31-ig, II. Nevelési terv február 1-június 20-ig, Nyári terv június 21-augusztus 31-ig.

- **Szervezési feladatok**

Évszakokra, azon belül 3 hónapra vonatkoztatva, ami folyamatosan bővíthető /ŐSZ – szeptember, október, november; TÉL – december, január, február; TAVASZ – március, április, május; NYÁR – június, július, augusztus;/

- **Tervezési feladatok**

Témahetek programjai

- **Feljegyzések a csoport életéről**

Családlátogatások

- **Gyermek fejlődésének nyomonkövetése**

Anamnézis

Gyerekdosszié, ezen belül

Gyermekek értékelése

Egyéni fejlesztési tervek – havonta előre tervezve, az SNI, BTMN szakvéleménnyel rendelkező gyermekekre egy hétre, a nem rendelkezőknek két hétre

- **Egyéb csatolt iratok**

- **Jelenléti ív**

- **TÉR**

Értékelési szempontok

Egyéni teljesítménycélok, és Előrehaladás

Saját értékelések

Szülői kérdőívek

A nevelési terv a következő részekből áll:

az egészséges életmód alakítása az érzelmi, az erkölcsi, és a közösségi nevelés anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása játék munka jellegű tevékenységek a tevékenységekben megvalósuló tanulás

A nevelés tervezésekor figyelembe vesszük:

- az életkort
- a csoport összetételét
- az egyéni differenciálási lehetőségeket
- egyéni fejlődési ütemet
- átgondoljuk, hogy a nevelés egységes folyamat, 3-7 éves korig tart

- tervezés konkrétan és folyamatosan tükrözze csoportra vonatkozó feladatokat szabályrendszert szokásrendszert nevelési tervet játékos tanulást

I. Az egészséges életmód alakítása tartalmazza:

- környezet, környezettudatosság, egészséges környezet, életmód biztosítását
- a gondozást, a testi szükséglet kielégítését
- az étkezés
- a mozgásigény kielégítése
- testápolás, egészségmegőrzés
- óvónő-gyermek viszonya, a kapcsolat jellege
- konkrét gondozási teendők: pl. öltözködés, mosdózás, stb
- pihenés
- a gyermek egészségének védelme, edzése, testi képességek fejlődésének elősegítése:
 - a testséma, térpercepció, finommotorika
 - önismeret, énkép
 - a különbözőség elfogadása
 - sajátosságok: gyümölcsnap, lábtorna

II. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés tartalmazza:

- a légkört
- a szokásrendszert
- a szabad mozgásteret

Az alább felsorolt gondolatokat mindenki a saját csoportjára lebontva tervezi meg, és kezeli:

- játéktevékenység, és minden játékfajtaához megfelelő hely és légkör biztosítása
- a közösségi élet szabályait, normáit, szokásait
- mindennapokban való helytállás képességét
- szociális érzékenységet, az éntudatot
- élményközvetítést
- ünnepeket, hagyományokat
- a gyermek-óvodapedagógus- szülő, értesítendő hozzátartozó kapcsolat alakulását

- a szülőkkal, értesítendő hozzátartozókkal kialakult partneri viszony továbbfejlesztését
- a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételét
- a munka-jellegű tevékenységeket mindenki a korcsoportjának megfelelően tervezi, fejleszti
- a játéktevékenységek tervezésénél is felmérjük, hogy gyermekeink milyen szinten állnak, és a fejlesztést ennek megfelelően tervezzük meg.

Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása tartalmazza:

1. Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, és a feltételeket biztosítja:

- biztonságérzetet
- sikerélményt
- tapasztalatszerzést
- cselekedtetést
- önállósulási törekvésekhez lehetőségnyújtás.

Ezek a feltételek adják az érzelmi bázist az értelmi dolgok kibontakoztatásához, fenntartásához, fejlesztéséhez.

A gyermeki ismeretszerzést minden csoportban az óvodapedagógusok a gyermekek fejlettségének megfelelően tervezik, a természeti és társadalmi környezetből szerzik hozzá a tapasztalatokat.

- az 5-7 éves korosztály számára a pozitív viszony alakulását a tanuláshoz
- a tudásvágyat igyekszünk úgy felkelteni, hogy segítse a gyermekeket a világban való alkalmazkodásra.

2. Képességek fejlesztése:

A spontán szerzett tapasztalatokat, ismereteket rendszerezzük, bővítjük a gyermekek már meglévő ismereteit is. A következő képességek fejlesztésére fordítunk nagy gondot:

- megfigyelőképesség
- emlékezet fejlesztés
- megismerési vágy
- érdeklődés
- kíváncsiság
- érzékelés

- észlelés
- szándékos bevésés
- felidézés képessége
- a figyelem fejlesztésénél a következő szempontokat szeretnénk figyelembe venni
- alakuljon ki a gyermekekben: a szándékos figyelem, a tudatos figyelem, a figyelemmegosztás
- a képzeletet, kreativitást is szem előtt tartjuk
- gondolkodás: váltsa fel az elemet a fogalmi, a fogalmit az elvont gondolkodás
- az anyanyelvi nevelés és kommunikáció szorosan összefügg, mindkettő fejlesztése fontos feladatunk.

Fontos, hogy a gyerekek mondanivalóját mindig meghallgassuk, kérdéseikre mindig válaszoljunk.

A választást, mint elvet kezeljük, és örülünk, hogy a gyermek kérdez. A fejlesztésben fő szempontunk: a pozitív megerősítés

- játékoság - humor
- anyanyelvi játékok
- találós kérdések - társasjátékok.

Olyan légkört teremtünk, amelyben a beszédkedvet fenn tudjuk tartani. Fontos, hogy a beszédészlelés, beszédmegértés összhangját biztosítsuk. Szókincsünket folyamatosan bővítjük, kifejezőképességüket fejlesztjük, fő célunk a nyelvtanilag helyes beszéd kialakítása.

Minden alkalmat, lehetőséget megragadunk, hogy a különböző kiállításokon, múzeumokban a gyermekek felismerjék és rácsodálkozzanak a szépre, a jóra, ezzel is a műveltségi igényüket keltjük fel, illetve alapozzuk meg.

IV. Játék

a játéktevékenységek tervezésénél is felmérjük, hogy gyermekeink milyen szinten állnak, és a fejlesztést ennek megfelelően tervezzük meg.

V. Munka jellegű tevékenységek

a munka-jellegű tevékenységeket mindenki a korcsoportjának megfelelően tervezi, fejleszt

VI.A tevékenységekben megvalósuló tanulás

363/2012 (XII,17) Kormányrendelet az Óvodai nevelés Országos Alapprogramjáról 1. sz. melléklete tartalmazza az iskolakezdéshez szükséges feltételek meglétét.

Ennek alapján az alább felsorolt készségeket, képességeket kiemelten fejlesztjük a törvény által előírt idővallumban: mozgáskoordináció, nagymozgás, finommotorika; egyensúly, testtudat, testséma; téri észlelés, téri tájékozódás; vizuális és akusztikus differenciálás, emlékezet bevéssés, felidézés, megőrzés időtartama; felismerés, figyelem tartalma, terjedelme, megosztása, átvitele; koncentráció; gondolkodás, kognitív képességek, kommunikáció (folyamatos, érthető beszéd, gondolatait, érzelmeit kifejezi, megfelelő tempó, hangsúly, minden szófajt használ, mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a hangokat, végighallgat és megért másokat), ön-, és környezete ismerete; nevét, lakcímét ismeri, szülei foglalkozását ismeri; felismeri a napszakokat, gyalogos közlekedés szabályai; szűkebb lakóhely ismerete; környezetében élő állatok, növények gondozását, védelmét ismeri; öltözködés, időjárás összefüggései; viselkedési szabályok; környezetvédelemmel összefüggő magatartásformák; elemi mennyiségi ismeretek; alkalmazkodás szabályokhoz; szükségletek kielégítésének késleltetése; feladattudat, feladattartás, feladatértés; kitartás; munkatempó; önállóság; önfegyelem; kreativitás; együttműködés és kapcsolatteremtés társakkal, felnőttekkel.

21. Összegzés

Óvodánk tevékenységközpontú nevelési intézmény, a nevelést, mint folyamatot értékeli, a nevelés első lépéseit biztosítja.

Fontosnak tartjuk, hogy intézményünkben a gyerekek jól érezzék magukat. Ezt erősítik gyermekeink gondolatai is, amiket megfogalmaztak: „jó itt lenni, mert sok a játék; sok barátom van, az óvó néni sokat mesél”.

Vállaljuk, hogy a ránk bízott gyermekeket olyan ismeretekhez, és erkölcsi értékekhez juttatjuk, melyekkel egy magasabb szintű intézményi formában majd megállják helyüket, s a közösségi együttélés szabályainak megfelelően képesek alkalmazkodni az iskolai életformához.

Fejlesztésüknél, a velük való foglalkozásoknál mindig figyelembe vesszük az eltérő életkori és egyéni sajátosságukat, egyéni fejlődési tempójukat.

Igyekszünk kompenzálni a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek szociális helyzetéből adódó hiányosságokat.

A nálunk dolgozó felnőttek számára az innováció alapkövetelmény, ezért a külső és belső képzésre különös figyelmet fordítunk.

A Duna-part közelsége, szépsége, kihasználhatósága biztosítja a megfelelő környezetet a nyugodt, csendes, elmélyült neveléshez.

Szeretnénk útravalónak ajánlani a következő idézetet.

„A gyerek világa azért a csodák világa, mert nincsenek benne csodák, még a lehetetlen is lehetséges.”

/ Ranschburg Jenő /

22. FELHASZNÁLT IRODALOM

- ✦ Az óvodai nevelés programja – Bp.1984
- ✦ Babodi Béláné – A környezetismereti foglalkozások módszertana – Bp. 1988
- ✦ Dr. Bakkay Tiborné – Az óvodai ábrázolás és kézimunka módszertana – Tankönyv kiadó 1988
- ✦ Baktai Patrícia, Koltai Magdolna – A természetes anyagok feldolgozása - Pécs 1983
- ✦ Bakonyi Anna – Irányzatok, alternatívák az óvodai nevelés területén - Tárogató kiadó Bp. 1995
- ✦ Balogh Mihály – 100 magyar falu – Dunavecse
- ✦ Dr. Bucherna Nándorné, Faust Dezsőné, Zadravecz Teréz – Néphagyományőrzés az óvodában – 1998
- ✦ Chroppán Magdolna, W. Mikó Magdolna: A tevékenységközpontú óvodai program pedagógiai és pszichológiai háttere - Fabula Bt
- ✦ Fábián Katalin - Útmutató a tevékenységközpontú óvodai program tervezéséhez – Fabula Humán Szolgáltató Bt. Miskolc 1998
- ✦ Falvay Károly – Ritmikus mozgás, énekes játék - OPI.1990
- ✦ Dr. Gósy Mária – A beszédértés és a beszédmegértés fejlesztése - Bp. 1994
- ✦ Gyopáros I. Zsuzsa – Néphagyományaink óvodásoknak és kisiskolásoknak
- ✦ Dr. Hegyi Ildikó – A fejlődés lépcsőfokai az óvodában – Okker kiadó
- ✦ Kemény Gáborné, Dr. Tóthné Szabó Klára, Dr. Tóth János – Segédanyag a játékos láb- és tartásjavító tornához – Kecskemét 1985
- ✦ Kondacs Mihályné, Podmaniczki Mária - Vizuális nevelés az óvodában – Szarvas 1994 ✦
Kovács György, Bakosi Éva – Játék az óvodában – Debrecen 1999
 - Játékpédagógiai ismeretek – Szerzői kiadás 2005
 - Óvodapedagógia – I –II
- ✦ Kuti István, Kuti Istvánné – Körlánc – Kecskemét
- ✦ Michael Cole, Sheila R. Cole – Fejlődéslélektan – Osiris kiadó 2001
- ✦ Nagy Jenőné – Óvodai programkészítés, de hogyan? – OKI Bp
- ✦ Nagy Jenőné – Óvodatükör – Szolnok, Ecomix kft 2001
- ✦ Naszály Sándor – Dunavecse története
- ✦ Óvoda az ezredfordulón – Művelődési és Köznevelési Minisztérium 1998
- ✦ Óvodai nevelés országos alapprogramja – Bp. 1996

- ✦ Dr. Pereszlényi Éva – Módszertani útmutató I. kötet – Alcus Bt. Bp. 1998
- ✦ Perlai Rezsőné – Matematikai játékok óvodáskorban – OKKER kiadó 1999
- ✦ Perlai Rezsőné – A matematika foglalkozások módszertana – Bp. 1998- A tanulásról óvodapedagógusoknak – Pécs 2000
- ✦ Porkolábné dr. Balogh Katalin – Kudarc nélkül az iskolában Alex-PYO 1992 Pszichológia – Osiris kiadó Bp. 1999
- ✦ Rita L. Atkinson, Richard C. Atkinson, Edward E. Smith, Daryl J. Bem, Susan Nolen – Hoeksema – Pszichológia – Osiris kiadó Bp. 1999
- ✦ Süss fel nap – Alternatív óvodák, iskolák Magyarországon – Soros Alapítvány Pilisborosjenő 1999
- ✦ Szarkáné Horváth Valéria – Az óvodai ének-zene foglalkozások módszertana
- ✦ Dr. Tóth János – játékos lábtorna és tartásjavító torna – Tankönyvkiadó Bp. 1988
- ✦ Törzsök Béla – Zenehallgatás az óvodában – Zeneműkiadó 1980
- ✦ Zilahi Józsefné – Mese-vers az óvodában – Nemzeti tankönyvkiadó 1998
- ✦ Varanka Zoltánné – Az én csoportnaplóm – Bp.1998
- ✦ Villányi Györgyné – Óvodavezetők kézikönyve III. kötet – Okker Oktatási Iroda
- ✦ IPR az óvodai gyakorlatban – Oktador Pedagógiai Szolgáltató Intézet - 2009
- ✦ Nótiné Csikós Marianna – Egyéni képességekhez igazított játékok az óvodában – 2017 Ebook, www.neteducatio.hu
- ✦ Páll Viktória szerkesztésében – Óvodai ZÖLDségek gyűjteménye – Könnyen megvalósítható környezeti nevelés az óvodában - 2017 E-book, www.neteducatio.hu

23. Záró rendelkezések

23. 1. A Pedagógiai Program nyilvánossága

23. 1. 1. A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A pedagógusokkal:

- nevelési értekezlet
- nevelői szobában biztosítva a hozzáférést **A szülőkkel, értesítendő hozzátartozókkal:**
- szülői értekezlet stb.

23. 1. 2. Hozzáférhető elhelyezés biztosítása -

- Önkormányzati Honlap
- Nevelői szobában elhelyezve mindkét épületben

23. 1. 3. A tájékoztatás kérés, és erre a tájékoztatás adás rendje -

- írásban: - a törvénynek megfelelően
- a vezető távolléte esetén a vezető helyettes jár el, a határidőket betartva

23. 2. A Pedagógiai Program hatálya, hatályba lépése

2025. október 1.

23. 2. 1. A felülvizsgálat rendje:

- A Pedagógiai Program bevalás vizsgálatát évente tervezzük, folyamatosan működtetjük
- Egyéb helyi rendelkezések szabályozhatják

23. 2. 2. A Pedagógiai Program érvényességi ideje

Visszavonásig érvényes

23. 2. 3. A Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- Leépítés
- Szervezeti átalakítás
- Ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- Ha egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol
- Oktatási törvényben változások, melyek módosításokra készítenek bennünket

Nyilvánosságra hozatal

- A Fenntartó honlapján, majd az intézmény honlapján
- Nevelői szoba
- Szülői értekezlet
- Előtérben elhelyezve

24. Legitimációs záradék

A Szülői Munkaközösség véleményezte, egyetértését nyilvánította:

A dunavecsei Szákszorszép Óvoda Szülői Munkaközössége nevében:

– SZMK elnök

Dátum: Dunavecse, 2025. október 1.

A Nevelőtestület véleményezte, elfogadta:

100 %-os igennel az egész alkalmazotti közösség

Dátum: Dunavecse, 2025. október 1.

Jóváhagyta: Dunavecse Város Önkormányzat Képviselő Testülete

Dátum: Dunavecse, 2025. szeptember

Mellékletek

Pandémiás Intézkedési terv

Százszorszép Óvoda

6087 Dunavecse, Honvéd u. 22.

Végrehajtási utasítás a Százszorszép Óvoda pandémiás felkészülésének végrehajtására és egy
bekövetkezett pandémia esetén végrehajtandó feladatok szabályozására

Hatálybalépés időpontja:	2025.10.01.	Készítette:	Gugyella Mariann
Verzió száma:	1.0	Kötelező felülvizsgálat:	Folyamatos

Egy pandémia esetén a Százszorszép Óvodának biztosítani kell az alaprendeltetéséből adódó járványügyi feladatait.

Az Óvoda vezetése kiemelt figyelmet fordít a pandémiát megelőző és a pandémiás időszak feladatainak tervezésére és a felkészülésére az alkalmazottak egészségvédelme érdekében.

A munkáltató feladatai:

- szükség esetén megtárgyalja és jóváhagyja a pandémiás intézkedéseket,
- biztosítja a feltételeket, a terv által meghatározott feladatok végrehajtására.
- A szükséges feladatok végrehajtására felelős személyeket/szervezeti egységeket kell kijelölni.
- A Százszorszép Óvoda pandémiás tervében meghatározott alapfeladatainak ellátását a pandémia időszakában, a pandémiás tervben meghatározott minimális létszámmal és működési renddel kell végrehajtani.

Pandémia hatásai a Százszorszép Óvoda működésére

Pandémia esetén, amikor a megbetegedési lehetőség magas, a folyamatos működésének biztosítása érdekében, az időben történő védőintézkedések ellenére is, számolni kell a munkavállalók megbetegedésével és a munkából való kiesésével. Jelentős többletterhelés (a minimálisan szükséges létszám biztosítása érdekében) várható a munkaképes, egészséges munkavállalóknál.

A fertőzésnek legjobban kitettek az intézményben a következők:

- Gyerekek
- Óvodapedagógusok
- Szülők, értesítendő hozzátartozók
- Látogatók, kísérését végzők;
- Pedagógiai munkát segítők
- Dadusok, technikai dolgozók
- Étkeztetés kiszállítói

A fertőzések megfelelő korlátozó, illetve tiltó intézkedésekkel megakadályozhatók, csökkenthetők. Fel kell készülni arra, hogy azoknak a munkavállalóknak, akiket nem tudnak a munkavégzés alól mentesíteni, védőeszközöket kell biztosítani. A pandémiás időszakban, ha tervszerű karbantartást végeznek, számítani kell arra, hogy a karbantartást végzők (külső vagy

belső munkavégzők) nem tudják a szerződésben vállalt tevékenységeket határidőre elvégezni. Ebben az esetben meg kell fontolni a karbantartási munkák felfüggesztését úgy, hogy az a biztonságot ne veszélyeztesse.

Fel kell készülni a pandémiát megelőzően, illetve a pandémia időszakában és azt követően a megfelelő szintű külső és belső tájékoztatásra, és a pandémia megelőzésével, a következmények csökkentésével kapcsolatos feladatok oktatására.

A pandémia időszakában a fertőzések megelőzése, csökkentése érdekében, ahol lehet, távmunkával kell a tevékenységet biztosítani, korlátozni kell az értekezleteket, megbeszéléseket. Megbeszéléseket, egyeztetéseket a rendelkezésre álló kommunikációs eszközökön kell végrehajtani.

A pandémia szakaszai, feladatok és felelősségek fázisonként

Feladatok és felelősségek időszakonként:

A feladatok leírása iránymutatás jellegű, ezen változtatni lehet. Az egyes fázisokra meghatározott végrehajtandó feladatokat a kialakult helyzet függvényében el lehet hagyni, vagy szükség esetén korábban végre lehet hajtani.

A pandémiás felkészülést a védelmi feladatokért felelős személye/szervezeti egysége irányítja és koordinálja. Az erőforrások biztosítása a Dunavecsei Önkormányzat Polgármesterének feladata.

Közösségi érintkezések korlátozása

A Százszorszép Óvoda belföldi és kiküldetések, továbbképzések rendjét a belső szabályozási rendszer kezeli, a kiküldetéseket a vezető engedélyezi.

A pandémia különböző időszakaiban a közösségi érintkezések korlátozása is segít a pandémiát okozó vírus, vagy más kórokozó terjedésének lassítását, esetleg megakadályozását. Ezért a lehető legtöbb munkavállaló esetében, ahol természetesen ez lehetséges, ki kell építeni az otthoni munkavégzéshez szükséges infrastruktúrát és biztosítani kell a munkavállaló számára a munkakörének otthonról történő ellátását. A Százszorszép Óvoda tevékenységéből adódóan ezek a lehetőségek korlátozottak. Ez elsősorban az adminisztratív jellegű tevékenységeknél valósítható meg.

Humán erőforrás biztosítási és üzemeltetési-karbantartási, valamint kommunikációs tevékenységek tervezése

A működés folyamatos biztosítása érdekében humán erőforrás biztosítási és üzemeltetési-karbantartási, valamint kommunikációs területen szükséges tervezést végezni. A tervezést jelen szabályozásban nem kell teljeskörűen végrehajtani, mivel a veszélyhelyzetek kezelésére rendelkezik a Százszorszép Óvoda megfelelő tervekkel, melyek meghatározzák az alapvető intézkedéseket és a szükséges erőforrásokat. Jelen tervben, csak a pandémiával kapcsolatos követelményekkel foglalkozunk.

A tervezésnek az alábbiakra kell kiterjednie:

- Meg kell határozni a Százszorszép Óvoda területén azokat a helyszíneket, melyeket egy pandémia során üzemben kell tartani, illetve be kell zárni.
- Meg kell határozni, hogy az ideiglenesen bezárt részeket mikor és milyen feltételek teljesülése után lehet újra megnyitni.
- Gondoskodni kell a megfelelő mennyiségű fertőtlenítőszerekről és azok további folyamatos beszerzéséről.
- Meg kell határozni az intézménybe való bejutás és a közösségi érintkezések korlátozásának rendszabályait.
- Fel kell mérni és folyamatosan nyilván kell tartani a megfertőzöttek, távollévők számát, beleértve azokat, akik a munkahelyen betegedtek meg. Szabályozni kell a biztonságos munkába való visszatérés feltételeit a pandémia után.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a betegek otthon tartása, mivel ez rendkívül fontos a pandémiát okozó vírus, vagy más kórokozók terjedésének megfékezése szempontjából.
- A lehetőségeket figyelembe véve biztosítani kell a kulcsfontosságú alkalmazottaknak az otthoni munkavégzést.
- Meg kell határozni a pandémiára vonatkozó kommunikációs stratégiát és célokat, amely magába foglalja a többszintű kommunikációs csatornák (website, közösségi média stb.) alkalmazását. Meg kell határozni a megbízható és aktuális információk kiadásának folyamatát a pandémia különböző időszakában.

Humán erőforrás biztosítási és üzemeltetési-karbantartási tervezés

A Százszorszép Óvoda területén, amíg a pandémiát okozó vírus vagy más kórokozó helyileg nem válik aktívvá, addig nem szükséges változás a normál működési tevékenységhez képest, csak a 2. számú mellékletben meghatározott felkészülési és néhány szigorító intézkedést kell végrehajtani, bevezetni.

Amikor Magyarországon deklarálják a járványügyi helyzetet, a Nemzeti Népegészségügyi Központ és a védelmi igazgatás illetékes szervezeti tájékoztatást adnak ki. Az országos Pandémiás törzs heti, vagy napi rendszerességgel ül össze, hogy áttekintse a helyzetet és döntsön a pandémia fokozatának le- vagy felminősítéséről. Amennyiben szükséges, elrendelik az országos Pandémiás törzs folyamatos működését.

A Százszorszép Óvoda védelmi feladatokért felelős személy, a pandémia időtartama alatt napi rendszerességgel értékeli a kialakult helyzetet és javaslatot tesz a szükséges intézkedésekre, bevezetését a Polgármester hagyja jóvá.

Üzemzavar, baleset esetén az érvényes Munkavédelmi szabályozások szerint kell eljárni. Ezen feladatok végrehajtását úgy kell megszervezni és biztosítani, hogy azt a pandémia hatásai ne veszélyeztethessék.

Az intézményben végrehajtandó ellenőrzéseket lehetőség szerint halasztani kell a pandémia időszakában.

Betegség miatti hiányzás és távolmaradás

A munkavállalók figyelmét fel kell hívni arra, hogy azonnal kötelesek bejelenteni, ha nem tudnak munkába állni lehetőleg úgy, hogy a távollét indokát is megadják.

A foglalkozás egészségügyi szolgáltató biztosítja az egészségügyi konzultációkat, valamint felkészül a betegséggel és sürgős esetekkel kapcsolatos tanácsadásra, szükség esetén gondoskodik a megbetegedettek az országos tisztifőorvos által kiadott eljárásrend szerint való sorsáról.

Azon munkavállalók, akik betegek lesznek vagy a betegség tüneteit vélik magukon felfedezni, azonnal kötelesek azt az intézmény vezetője felé jelezni és a munkát befejezni és a foglalkozás egészségügyi orvosnál jelentkezni. A megbetegedett munkavállalók teljes gyógyulásig nem állhatnak munkába.

Telephelyekre történő belépés korlátozása

A pandémia magyarországi regionális bekövetkezése után a Százszorszép Óvoda területére történő bejutás korlátozását rendelheti el a Pandémiás csoport a fenntartó jóváhagyásával. A hatóságok területre történő bejutását járvány esetén sem lehet korlátozni, de fel kell hívni a figyelmüket arra, hogy csak a szükséges mértékben lépjenek a területre.

A beléptetési pontokon figyelmeztető táblákat kell kihelyezni, melyen a pandémiával kapcsolatos intézkedéseket, közléseket, korlátozásokat jelenítik meg.

Az információkat párhuzamosan meg kell jeleníteni a belső rendszeren és a web-es honlapján is.

Emberek közötti fertőzés megakadályozása

Ahol lehetséges ott el kell rendelni, hogy egy légtérben csak a minimálisan szükséges létszámú munkavállaló tartózkodjon.

Külső partnerek fogadása csak a legszükségesebb esetekben engedélyezett.

A járvány ideje alatt a tárgyalások számát minimalizálni kell és a munkavállalók kapcsolattartását inkább az e-mailes, videokonferenciás és telefonos kommunikációra kell alapozni.

A járvány idején a fertőzések megakadályozására, ahol csoportos munkavégzés történik, helyzetértékelés alapján el kell rendelni a légzésvédők, illetve, ha szükséges egyéb védőeszközök alkalmazását. A légzésvédők alkalmazását a foglalkozás egészségügyi szolgáltató utasításai alapján kell végrehajtani. A légzésvédőket és egyéb védőeszközöket az Óvoda biztosítja. Ki kell helyezni légzésvédőket és egyéb védőeszközöket a belépési pontokon és a csoportos munkavégzésre kijelölt munkahelyeken. Ugyanezen helyeken zárt, lámpedálos gyűjtőket kell kihelyezni a használt maszkok, védőeszközök összegyűjtésére. A használt eszközöket fertőző veszélyes hulladékként kell kezelni az érvényes előírások szerint.

A légzésvédők és egyéb védőeszközök kihelyezési helyeit a 6. számú melléklet tartalmazza.

Takarítás és fertőtlenítés

Pandémia esetén a Százszorszép Óvoda területén el kell rendelni a fokozott fertőtlenítést és takarítást.

A forgalmas csomópontokra (beléptetési pontok, csoportok, mosdók, öltözők, tornaszoba stb.) ahol sok ember megfordul, érintésmentes kézfertőtlenítő adagolókat kell kihelyezni. A kézfertőtlenítő adagolók ellenőrzése és feltöltése a dajkák feladata. A vizesblokkokban fertőtlenítőszeres kézmosás lehetőségét kell biztosítani.

Abban az esetben, ha bármelyik munkavállaló megbetegedést jelent be, illetve a betegség tüneteit már a munkahelyén érezte, akkor a munkahelyet sürgősen fertőtleníteni kell, még mielőtt más munkavállaló az adott helyiségben a munkát megkezdene. Fontos feladat a helyiség átszellőztetése is.

Kommunikációs Tervezés

Belső kommunikációs célkitűzések

- A Százszorszép Óvodának a belső tájékoztatási lehetőségeit felhasználva kell tájékoztatását nyújtani a pandémiával kapcsolatosan végrehajtott és tervezett feladatokról, a kockázatokról és a pandémia esetén hozott intézkedésekről. Ezeket az információkat el kell juttatni az Óvoda területén munkát végző beszállítókhoz is.
- A Százszorszép Óvoda munkavállalóival éreztetni kell, hogy kiemelten kezelik a munkavállalók egészségének védelmét, ennek érdekében hatékony kommunikációt és párbeszédet kíván folytatni a munkavállalókkal.
- Növelni kell a pandémiával kapcsolatos tájékozottságot, és megismertetni az erre vonatkozó közegészségügyi információk forrásokat és irányelveket.

Külső kommunikációs célkitűzések

- Biztosítani kell, hogy a Százszorszép Óvoda pozitív külső megítélése egy pandémia esetén sem csökkenjen. Ki kell hangsúlyozni, hogy a biztonság a gyerekek, dolgozók, szülők egészségének védelme a legfontosabb és ez nem gazdasági kérdés az Óvoda részéről.
- Biztosítani kell, hogy a Százszorszép Óvoda külső partnerei kellő időben és tartalommal tájékoztatást kapjanak a pandémiás tervezésről, intézkedésekről.
- Biztosítani kell a Százszorszép Óvoda belső pozitív megítélésének fenntartását, a munkavállalók számára biztosított antivirális készítményekkel, gyógyszerekkel és a vakcinák alkalmazása során esetleg felmerülő mellékhatások minimalizálásával.

Kommunikációs stratégia

A kommunikációs stratégia azonos az egyéb vészhelyzetekben alkalmazott kommunikációs stratégiával.

A kommunikációs feladatokat a tájékoztatásért felelős személye/óvodavezető végzi.

A kommunikáció alapelvei

A krízis kommunikáció során az alábbiakra helyezzük a hangsúlyt:

- A Százszorszép Óvoda minden munkavállalója legyen tisztában azzal, hogy az Óvoda felkészült és megfelelő tervekkel és eszközökkel rendelkezik a potenciális, vagy ténylegesen bekövetkező egészségügyi krízishelyzetek kezelésére.
- A globális pandémiára való felkészülés, illetve a pandémiát kezelő tevékenységek végrehajtása során mindig a munkavállalók érdekeit tartjuk szem előtt.
- Egyértelműen el kell magyarázni a Százszorszép Óvoda szerepét egy pandémia kezelésében.
- Ki kell hangsúlyozni, hogy a Százszorszép Óvoda felelősséggel tartozik a munkavállalók egészségének védelméért.
- A Százszorszép Óvoda egy pandémia kapcsán felmerülő feladatok és a tervezés során a lehető legnagyobb mértékű átláthatóságra törekszik.

Intézkedési táblázat

Intézkedések:

- a. Pandémiás időszakban a Százszorszép Óvoda és a külső szervezetek riasztási, kapcsolattartási pontjainak a meghatározása, és rögzítése, változások követése.
- b. Kritikus munkakörök, illetve a hozzá tartozó létszámok meghatározása és folyamatos karbantartása
- c. A Százszorszép Óvoda pandémiás terv elkészítése, évenkénti felülvizsgálata.

Belépési időpontja – önállóan az ismérvek alapján, vagy az illetékes hatóság bejelentése után

Intézkedések:

- a. A Fenntartó figyelemmel kíséri a pandémia terjedését a felkészülés helyzetét és egyeztet a kialakult helyzetről és a végrehajtandó feladatokról. Javaslatot tesznek a vezetés felé a szükséges intézkedésekre.
- b. Az Óvoda pandémiás tervének aktualizálása, ha szükséges.

- c. Tájékoztató kiadása a kialakult pandémiás helyzetről és az elkövetkezendő időszak feladatairól a munkavállalók felé.
- d. Kritikus munkakörök felülvizsgálata, pontosítása. Felkészülés az esetleges munkaerő kiesés helyettesítésére, pótlására.
- e. A munkavállalók tájékoztatása a pandémia idején végzendő tevékenységekről, azok tartalmáról, a munkakörök helyettesítési rendjéről, az egyéni védőeszközök használatáról, a magatartási szabályokról, a járvánnyal kapcsolatos ismeretekről, a védekezés módszereiről, a tünetek észlelése esetén a teendőkről.

Felelős: Óvodaigazgató

- f. A kritikus munkakörökben foglalkoztatott személyek pandémiával kapcsolatos tájékoztatásának fokozása.

Felelős: Óvodaigazgató

- g. Folyamatosan figyelemmel kell kísérni az egyéni védőeszközök mennyiségét.
Amennyiben a készletek elérik az előírt készlet 50 %-át, intézkedni kell a beszerzésre.
- h. A szükséges védőfelszerelések, eszközök, ellenőrzése, szükség esetén kiegészítése.

A pandémiát okozó vírus vagy más kórokozók Magyarországon regionális járványt okoznak.

Belépési időpontja – önállóan az ismérvek alapján, vagy az illetékes hatóság bejelentése után

Intézkedések:

- a. Az intézményvezető megkezdi a betegségek és a munkahelyi hiányzások nyilvántartását és napi jelentést készít minden nap 09.00-ig az előző napi hiányzásokról.
- b. Az intézményen belüli tömegrendezvények (előadások, oktatások, továbbképzések, gyűlések, ünnepségek stb.) betiltása.
- c. A munkavállalók fokozott ellenőrzése a be és kiléptetési pontokon, önellenőrzésre (lázmérésre, csekklista kitöltésére) való felszólítása.

Felelős: Óvodaigazgató, Polgármester

- d. A fertőző, vagy betegséggyanús személy(ek) azonnali kivonása a munkából.

A pandémiát okozó vírus vagy más kórokozók Magyarországon országos járványt okoznak.

Belépési időpontja – illetékes hatóság bejelentése után

Intézkedések:

- a. Vészhelyzeti működés elrendelése a Százszorszép Óvodában
- b. Védőeszközök használatának, higiéniai intézkedések operatív szinten történő elrendelése az Óvodában.
- c. Az üzemviteli, karbantartási tevékenységek csökkentése, korlátozása úgy, hogy azok a biztonságot ne veszélyeztessék.
- d. Intézkedni kell az egyéni védőeszközök (maszkok, kesztyűk stb.) és a veszélyes hulladékgyűjtők kihelyezésére a belépési pontokon.
- e. Értekezletek, több munkavállaló személyes jelenlétét feltételező tevékenységek tilalma. Az irányítást és kapcsolattartást alapvetően telefonon, illetve interneten, belső rendszeren keresztül kell végrehajtani, ahol ez lehetséges.
- f. Kritikus munkakörben dolgozók szabadságolások felfüggesztése, lakóhely elhagyás korlátozásának bevezetése, valamint az elérhetőségek pontosítása.
- g. Fokozott fertőtlenítés elrendelése, higiéniai rendszabályok bevezetése, elrendelése.

Intézkedések a pandémia csúcsát követő időszak szinten A pandémia első hullámának lezajlása Magyarországon.

Belépési időpontja – illetékes hatóság bejelentése után

Intézkedések:

- a. Meg kell vizsgálni, hogy mely intézkedéseket kell továbbra is életben tartani a pandémia további időszakában. Ennek megfelelően kell a tevékenységet tovább folytatni.
- b. A két pandémia hullám közötti időszakban a korlátozások felülvizsgálata, amennyiben lehetséges feloldása.
- c. Felkészülés a pandémia következő hullámára.

Intézkedések a lehetséges következő pandémia hullám időszak szinten

Belépési időpontja – illetékes hatóság bejelentése után

Intézkedések:

Meg kell vizsgálni, hogy milyen intézkedéseket kell újból bevezetni a pandémia további időszakában. Ennek megfelelően kell a tevékenységet tovább folytatni.

INTÉZKEDÉSEK A PANDÉMIÁT KÖVETŐ IDŐSZAKBAN

Belépési időpontja – illetékes hatóság bejelentése után

Intézkedések:

- a. Veszélyhelyzeti működés megszüntetése.
- b. A pandémia végének kihirdetése, a munkavállalók tájékoztatása.
- c. A pandémiával kapcsolatban hozott intézkedések, korlátozások feloldása, intézkedés a normál helyzet visszaállítására.
- d. A pandémiás csoport működésének megszüntetése, alaphelyzet visszaállítása.
- e. A védekezéshez felhasznált készletek, illetve a termeléshez szükséges készletek pótlása.
- f. A pandémia felszámolásával kapcsolatban tett intézkedések értékelése, a szükséges javítóintézkedések meghozása, a tapasztalatok visszacsatolása.

Eseti védőeszközök kihelyezésének rendje

Az eszközök, anyagok elhelyezésének, pótlásának, a hulladék-kezelésének rendje. Az új/használt/eldobott eszközök kihelyezésére és begyűjtésére külön személyzetet kell biztosítani. Az új/használt/eldobott eszközök/anyagok kiszállítására és begyűjtésére külön szállító járművet és a személyzet részére védőeszközt kell biztosítani, illetve a higiéniai előírásokat fokozottan be kell tartaniuk.

A fertőtlenítők, kézfertőtlenítők, papírtörölők, kukák biztosítása az alább felsorolt helyeken történik.

Sorszám	Kihelyezés helye	Darabszám
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		